

HEILINDI FRAMSÆKNI FAGMENNSKA

Ársskýrsla 2022

ALMENNI
LÍFEYRISSJÓÐURINN

Starfsemi og rekstur

Starfsemi Almenna	4
Myndrænn og upplýsandi vefur	5
Yfirsýn á augabragði á sjóðfélagavef	6
Áfram veginn	7
Stjórn og endurskoðunarnefnd	8
Starfsfólk og skrifstofa	9
Tryggingafræðileg staða	10
Hagstæð lífeyrisréttindi	11
Rekstrarkostnaður	12
Lán til sjóðfélaga	13
Lífeyrisgreiðslur	14

Ávöxtun og fjárfestingar

Ábyrgar fjárfestingar	16
Ávöxtunarleiðir	17
Ávöxtun 2022	18
Fjárfestingarumhverfið 2022	19
Fjárfestingastefna	20
Eignasamsetning	21
Skuldabréf	22
Innlend hlutabréf	23
Dreift eignasafn á litlum markaði	24
Erlendar eignir	25
Erlend hlutabréf	26
Tíu stærstu útgefendur skuldabréfa	27
Tíu stærstu útgefendur hlutabréfa	28

Ársreikningur

Skýrsla stjórnar	30
Áritun óháðs endurskoðanda	34
Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris	37
Efnahagsreikningur	38
Sjóðstreymisyfirlit	39
Yfirlit yfir tryggingafræðilega stöðu samtryggingarsjóðs	40
Efnisyfirlit skýringa	47
– Áhættustýring og umfang áhættu	68
– Kennitölur	74
Selected Financial Information	84

Fylgiskjöl

Útdráttur úr fjárfestingarstefnu 2023	99
Útdráttur úr áhættustefnu 2023	102
Stjórnarháttayfirlýsing 2023	103

Flýtihnappar:

Fara í efnisyfirlit:

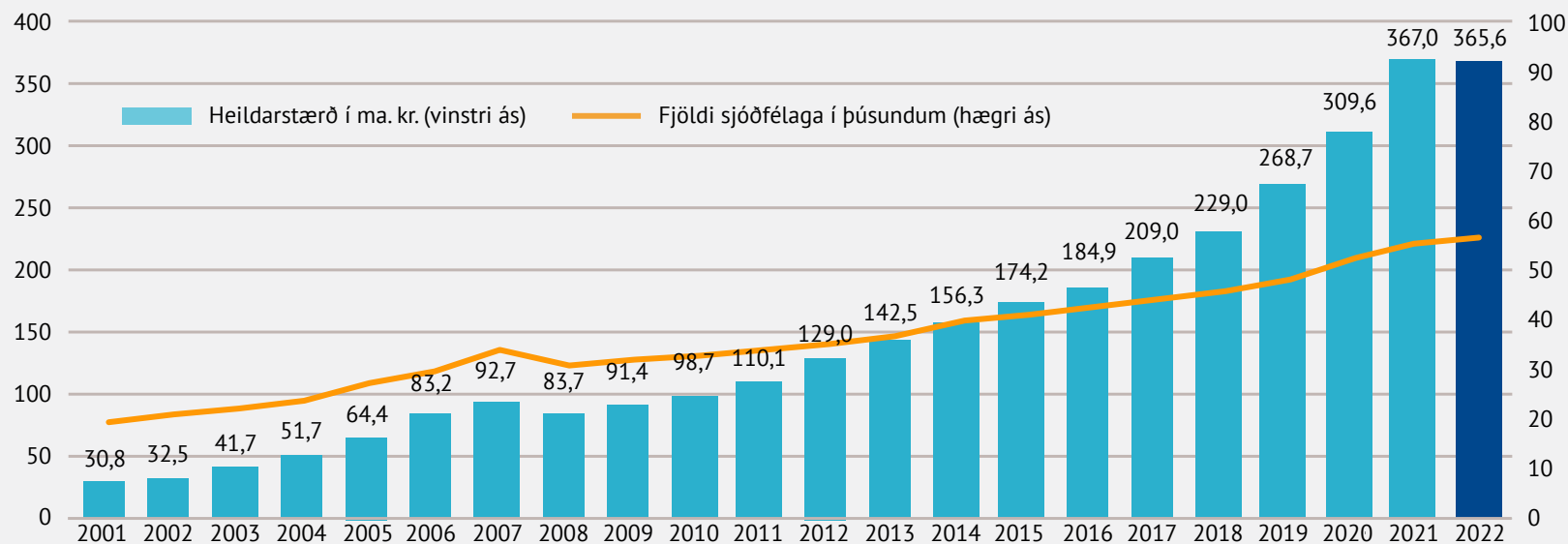

Fara á fyrri síðu:

Fara á næstu síðu:

Starfsemi og rekstur

Eignir 366 milljarðar

Heildareignir Almenna lífeyrissjóðsins voru 366 milljarðar króna í árslok 2022 og minnkaði sjóðurinn um 1 milljarð eða um 0,4% á árinu. Sjóðfélagar voru 56.902 og fjölgaði þeim um 3,7% milli ára.

Almenni

Almenni lífeyrissjóðurinn er fullgildur lífeyrissjóður og hefur starfsleyfi samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Sjóðurinn er öllum opinn en er jafnframt starfsgreinasjóður arkitekta, leiðsögumanna, lækna, hljómlistarmanna og tæknifræðinga. Lífeyrissjóðir þessara stétta hafa sameinast Almenna lífeyrissjóðnum og greiða félagar þeirra lágmarksiðgjöld í hann. Sjóðurinn hentar líka þeim sem geta valið í hvaða lífeyrissjóð þeir greiða lágmarksiðgjaldið og einnig þeim sem vilja greiða viðbótariðgjöld í lífeyrissjóð til að auka ráðstöfunartekjur sínar á eftirlaunaárunum.

Iðgjald

Lágmarksiðgjald í Almenna lífeyrissjóðinn er 15,5% af launum og skiptist þannig að 7% greiðast í séreignarsjóð og 8,5% í samtryggingarsjóð. Með greiðslu í samtryggingarsjóð safna sjóðfélagar fyrir ævilöngum ellilífeyrisgreiðslum auk þess að ávinna sér rétt á örorku- og barnalífeyri við starfsorkumissi og maka- og barnalífeyri við fráfall sjóðfélaga. Viðbótariðgjald (iðgjald umfram 15,5% af launum) er greitt í séreignarsjóð. Séreignar sjóður er laus til útborgunar frá 60 ára aldri.

Forverar Almenna

Almenni lífeyrissjóðurinn samanstendur af átta lífeyris-sjóðum sem hafa sameinast á mismunandi tímum. Lífeyris-sjóður Tæknifræðingafélags Íslands er elstur þessara sjóða en hann var stofnaður árið 1965. Þeir lífeyrissjóðir sem sameinast hafa í Almenna lífeyrissjóðinn eru (stofnár í sviga): ALVÍB (1990), Lífeyrissjóður arkitekta (1967), Lífeyrissjóður arkitekta og tæknifræðinga (1998), Lífeyrissjóður starfsmanna SÍF (1968), Lífeyrissjóður FÍH (1970), Lífeyrissjóður Félags leiðsögumanna (1977), Lífeyrissjóður lækna (1967) og Lífeyrissjóður Tæknifræðingafélags Íslands (1965).

Í beinni síðan 1998

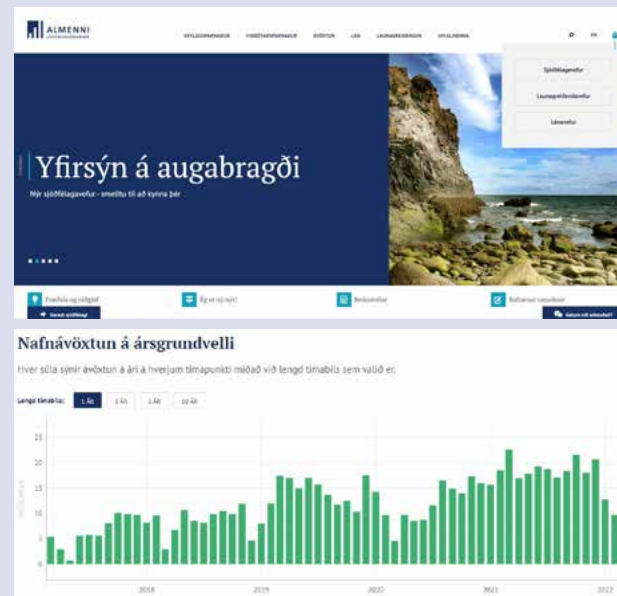
Árið 1998 hóf Almenni að birta daglegt gengi allra ávöxtunarleiða á vef sjóðsins og hefur gert síðan.

Fyrir vikið er hægt að rekja gengisþróun í allt að 25 ár aftur í tímann.

Myndrænn og upplýsandi

Á heimasíðu Almenna er að finna ítarlegar upplýsingar um rekstur sjóðsins og eignasöfn. Þar á meðal eru myndir af gengisþróun, eignum og fjárfestingastefnu og nafnávöxtun á ársgrundvelli.

Lánavefur

Nýverið opnaði Almenni lánavef til að einfalda aðgengi sjóðfélaga að upplýsingum um sjóðfélagalan og aðgerðum sem tengjast þeim.

Á vefnum er meðal annars hægt að sækja um lán, hlaða inn öllum gögnum sem viðkemur lánum, fylgjast með afgreiðslu þeirra og greiða inn á þau.

Greiða inn á lán Greiða upp lán Umframgreiðslusamningur

Upphæð: 15.000 kr. Fyrsti gjalddagi: 01.06.2022

Mánuði milli gjalddaga: 1 Fjöldi gjalddaga: 7

STOFNA UMFRAMGREIÐSLUSAMNING

Nánar á almenni.is

Almenni leggur áherslu á að miðla upplýsingum um sjóðinn, rekstur hans og annað sem viðkemur lífeyrismálum á eins skilvirkan hátt og mögulegt er. Heimasíða Almenna er hönnuð með það fyrir augum.

Síðasta ár bar þess merki að verið væri að aflétta samkomu-
takmörkunum vegna faraldursins. Viðburðum fjölgaði eftir
því sem leið á árið og léttis gætti yfir að geta hist á ný.

Tveir nýir miðlar

Á síðasta ári hóf Almenni að nýta sér tvo samfélagsmiðla
sem ekki höfðu verið nýttir áður eða Instagram og LinkedIn.
Reynslan hefur sýnt að það er þörf á að fjölga stöðunum
þar sem við fræðum um lífeyrismál og segjum frá sérstöðu
Almenna. Fyrir var sjóðurinn með Youtube-rás og Facebook-
síðu en auk þess hefur sjóðurinn gert hlaðvörp sem birst
hafa í helstu hlaðvarpsveitum.

Framadagar og heimsóknir

Framadagar háskólanna voru haldnir með hefðbundnu fyrir-
komulagi á síðasta ári en viðburðurinn var eingöngu rafrænn

árið 2021. Tímaetning framadaga var tveimur mánuðum
seinni árið 2022 en vaninn hefur verið. Almenni hefur tekið
þátt í Framadögum frá árinu 2014 og lét sig ekki vanta að
þessu sinni. Fyrsta heimsókn háskólanema til Almenna eftir
faraldur var haustið 2022 eftir tveggja og hálfs árs hlé.

Samstarf við Noona

Á síðasta ári tók Almenni í notkun tímapöntunarkerfið Noona
sem einfaldar starfsfólki og sjóðfélögum að halda utan um
tímapantanir, sendir sjálfvirka staðfestingu og áminningu
þegar tíminn nálgast. Þessi nýjung hefur reynst vel og bætir
aðgengi og utanumhald til muna.

Fjölsóttur fundur

Í september hélt Almenni fjölsóttan fund á Grand Hótel þar
sem fjallað var um breytt lög um lífeyrissjóði annars vegar

og mótvind á mörkuðum hins vegar. Efnið þótti greinilega
áhugavert en á annað hundrað manns sóttu fundinn auk
þess sem á annað þúsund manns ýmist horfðu á streymi eða
upptöku frá fundinum.

Fjórfold kjörsókn í rafrænni kosningu

Síðasta ár markaði þau tímamót að þá var í fyrsta sinn kosið í
stjórn í rafrænni kosningu. Tvö sæti karla voru laus í aðalstjórn
auk eins sætis sem karl eða kona mátti skipa í varastjórn.
Tíu manns buðu sig fram í aðalstjórn en niðurstaðan var sú
að Þórarinn Guðnason og Már Wolfgang Mixa voru kjörnir
í aðalstjórn og Frosti Sigurjónsson í varastjórn. Mikill áhugi
reyndist líka vera á kosningunni sjálfri en rúmlega fjórfalt
meiri kjörsókn var í ár samanborið við þegar kosið var með
hefðbundnu fyrirkomulagi á ársfundi.

Stjórn Almenna árið 2022–2023

Fremri röð frá vinstri: Arna Guðmundsdóttir, Hulda Rós Rúriksdóttir, Sigríður Magnúsdóttir. Aftari röð frá vinstri: Már Wolfgang Mixa, Þórarinn Guðnason, Ólafur H. Jónsson.

Stjórn sjóðsins

Stjórn sjóðsins er skipuð sex sjóðfélögum, kjörnum á ársfundi til þriggja ára í senn. Varamenn í stjórn eru þrír. Á hverju ári eru kosnir tveir aðalmenn í stjórn og einn varaformaður.

Stjórnarfundir

Stjórnin fundar að jafnaði einu sinni í mánuði og oftast ef tilefni er til. Á tímabilinu frá apríl 2022 til mars 2023 fundaði stjórnin 14 sinnum. Stjórnarmenn hafa auk þess mætt á ýmsa fundi milli stjórnarfunda til að greina mál eða afgreiða milli funda.

Stjórn 2022–2023

Aðalmenn:

Hulda Rós Rúriksdóttir, formaður
Arna Guðmundsdóttir, varaformaður
Þórarinn Guðnason
Már Wolfgang Mixa
Ólafur H. Jónsson
Sigríður Magnúsdóttir

Til vara:

Frosti Sigurjónsson
Helga Jónsdóttir
Kristján Þ. Davíðsson

Kosin/n á ársfundi

2021
2021
2022
2022
2020
2020

Endurskoðunarnefnd

Samkvæmt samþykktum sjóðsins skipar stjórn þriggja manna endurskoðunarnefnd til eins árs. Hlutverk nefndarinnar er að leitast við að tryggja áreiðanleika ársreikninga ásamt óhæði endurskoðenda sjóðsins auk þess að hafa eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits og áhættustýringar. Í endurskoðunarnefndinni árið 2022 til 2023 sitja Gísli Hlíðberg Guðmundsson, formaður, Eiríkur Þorbjörnsson og Sigríður Magnúsdóttir.

Verið velkomin í Borgartún 25

Skrifstofa sjóðsins er í Borgartúni 25, Reykjavík, á 5. hæð en þar er góð aðstaða til að taka á móti sjóðfélögum. Skrifstofan er opin mánudaga til föstudaga kl. 10–15.

Ráðgjafar og móttaka

Ráðgjafar sjóðsins eru fjórir og geta sjóðfélagar leitað til þeirra um sérhæfða þjónustu og ráðgjöf um lífeyrismál.

Þórhildur Stefánsdóttir, deildarstjóri	thorhildur@almenni.is
Ásgerður Hrönn Hafstein, ráðgjafi	asgerdur@almenni.is
Brynja Margrét Kjærnested, ráðgjafi	brynja@almenni.is
Bryndís Davíðsdóttir, ráðgjafi	bryndis@almenni.is
Halldór Bachmann, kynningarstjóri	halldor@almenni.is
Jóna Margrét Sigurðardóttir, bakvinnsla lána	jona@almenni.is

Iðgjalda- og lífeyrisdeild

Iðgjalda- og lífeyrisdeild sér um skráningu iðgjalda og greiðslu lífeyris.

Guðbjörg Rúnarsdóttir, lífeyrir	gudbjorg@almenni.is
Ingibjörg Elín Þorvaldsdóttir, innheimta	ingibjorg@almenni.is
Una Hafðís Hauksdóttir, lífeyrir	una@almenni.is

Eignastýring

Eignastýringarteymi sjóðsins sér um stýringu eigna sjóðsins í samræmi við fjárfestingarstefnu. Fjárfestingarstjóri stýrir störfum teymisins.

Kristjana Sigurðardóttir, fjárfestingarstj.	kristjana@almenni.is
Helga Indriðadóttir, sjóðstjóri	helga@almenni.is
Grétar Már Axelsson, sjóðstjóri	gretar@almenni.is
Svavar Hjaltested, sjóðstjóri	svavar@almenni.is

Bókhald

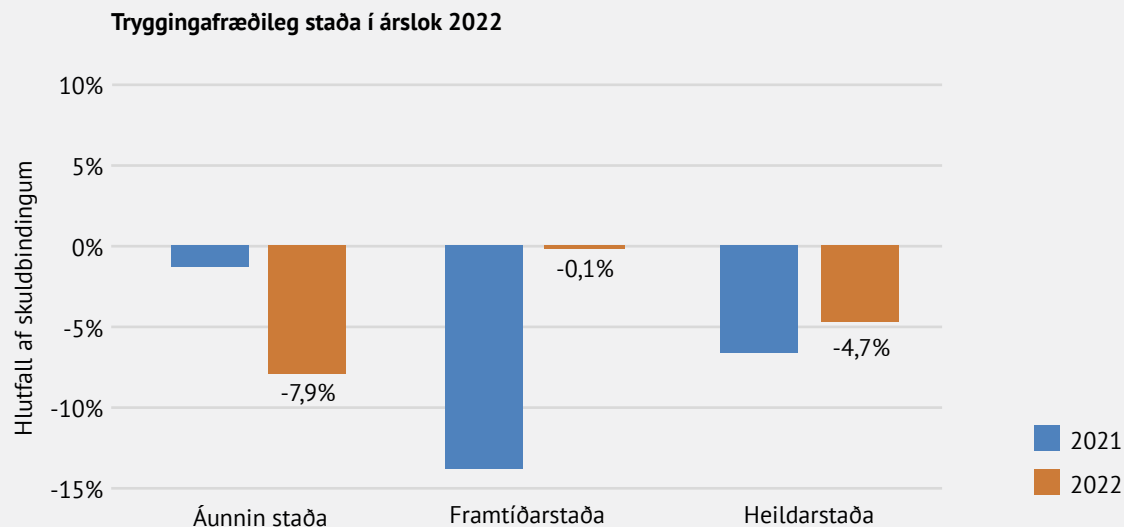
Bókhaldsdeild sér um daglegt bókhald, mánaðarlegar afstemmingar, skýrslur og árlegt uppgjör sjóðsins.

Jóna Bergþóra Sigurðardóttir, sérfræðingur	jonab@almenni.is
Eva Ósk Eggertsdóttir, sérfræðingur	eva@almenni.is
Silja Guðmundsdóttir, bókhald	silja@almenni.is

Rekstur og önnur verkefni

Daglegur rekstur og verkefni sem tengjast öllum starfsmönnum og deildum.

Lóa Rún Kristinsdóttir, gjaldkeri	loa@almenni.is
Sigurður Örn Jónsson, deildarstj. tölvumála	siggi@almenni.is
Arnar Páll Sigurðsson, forritari	arnar@almenni.is
Sigurður Örn Karlsson, áhættustjóri	sigurdurorn@almenni.is
Sigríður Ómarsdóttir, skrifstofustjóri	sigridur@almenni.is
Helgi Pétur Magnússon, lögmaður sjóðsins og deildarstjóri lána	helgip@almenni.is
Hrannar Bragi Eyjólfsson, lögfræðingur	hrannar@almenni.is
Gunnar Baldvinsson, framkvæmdastjóri	gunnar@almenni.is

Tryggingafræðileg staða milli ára

Áfallin staða versnaði á árinu 2022 vegna óhagstæðrar ávöxtunar. Framtíðarstaða batnaði við innleiðingu á nýrri réttindatöflu.

Tryggingafræðileg úttekt

Við mat á fjárhagsstöðu samtryggingarsjóða eru eignir bornar saman við skuldbindingar á þrjá vegu.

- **Áunnin staða.** Núverandi eignir eru bornar saman við skuldbindingar vegna áunninna réttinda.
- **Framtíðarstaða.** Núvirði iðgjalda virkra sjóðfélaga til 70 ára aldurs er borið saman við réttindi sem framtíðar-iðgjöld mynda.
- **Heildarstaða** er samtala áunninnar stöðu og framtíðar-stöðu.

Almenni lífeyrissjóðurinn notar sérhæfðar dánarlíkur við mat á skuldbindingum. Það er gert eftir athugun á dánartíðni sjóðfélaga sem sýndi marktækt að þeir lifa lengur en lands-meðaltal. Í Almenna lífeyrissjóðnum er tiltölulega hátt menntunarstig meðal sjóðfélaga en innlendar og erlendar hagtölur benda til þess að meðalævilengd háskólamenntaðra sé meiri en hjá þeim sem hafa eingöngu grunn- og framhaldsskólamenntun.

Nýjar líftöflur

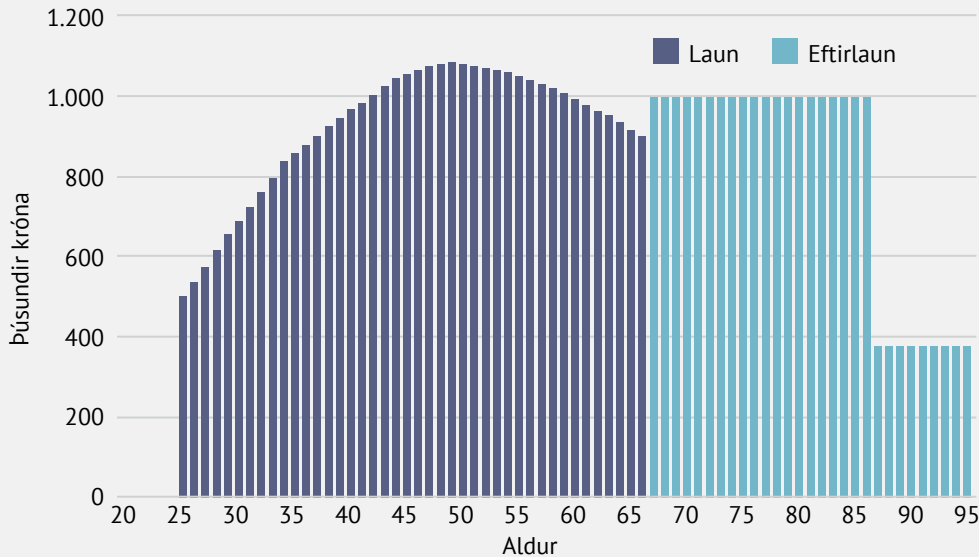
Á árinu innleiddi Almenni lífeyrissjóðurinn nýjar líftöflur við mat á skuldbindingum samtryggingarsjóðs. Með þeim er reiknað með hækkandi lífaldri komandi kynslóða og að sjóðfélagar lifi lengur en áður var reiknað með. Vænt viðbótarár eru breytileg eftir aldri þar sem reiknað er með að sérhver árgangur lifi lengur en sá sem kom á undan.

Ársfundur 2022 samþykkti mótvægisáðgerðir vegna þess- arar breytingar. Megininntak þeirra er að greiða lífeyri í lengri tíma en áður var reiknað með eða að dreifa úttekt eigna yfir lengra tímabil. Við ákvörðun mótvægisáðgerða var haft að leiðarljósi að gæta sanngirni og meðalhófs og að ekki væri hallað á einhvern hóp sjóðfélaga.

Staðan

Tryggingafræðileg úttekt miðað við 31. desember 2022 sýnir að heildareignir samtryggingarsjóðs eru 302,6 milljarðar sem samanstendur af núvirtum eignum og framtíðar-iðgjöldum. Heildarskuldbinding er 317,4 milljarðar og eru því skuldbindingar umfram eignir 14,8 milljarðar eða sem nemur 4,7% af heildarskuldbindingum.

Áfallin staða versnaði á árinu vegna óhagstæðrar ávöxtunar en framtíðarstaðan batnaði við innleiðingu á nýrri réttindatöflu sem tekur mið af nýjum líftöflum. Samanlagt batnaði heildarstaðan á árinu og fór úr -6,6% í -4,7% í árslok 2022. Staða sjóðsins er innan marka í lögum og því eru ekki lagðar til neinar breytingar á réttindum á ársfundi.

Séreign skapar sveigjanleika

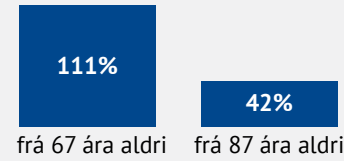
Í Almenna lífeyrissjóðnum er samsetning lífeyrisréttinda öðruvísi en í flestum öðrum lífeyrissjóðum. Lágmarksiðgjald er greitt bæði í séreignarsjóð og samtryggingarsjóð en þannig safnast upp hagstæð lífeyrisréttindi og séreign sem skapar sveigjanleika.

Inneign í séreignarsjóði er laus til útborgunar við 60 ára aldur og geta sjóðfélagar ráðið hvort þeir taka inneignina út í einu lagi eða dreifa úttektinni á lengri tíma. Inneignin erfist við fráfall og eykur það fjárhagslegt öryggi aðstandenda.

Með greiðslum í samtryggingarsjóð ávinna sjóðfélagar sér rétt á ellilífeyri til æviloka og áfallalífeyri (örorku-, maka- og barnalífeyrir) sem ver þá og fjölskyldur þeirra fyrir tekju- missi vegna örorku eða dauða.

- Sjóðfélagar geta hafið töku ævilangs ellilífeyris á aldrinum 60 til 80 ára.
- Örorkulífeyrir er greiddur til 70 ára aldurs ef sjóðfélagar missa starfsorku.
- Makalífeyrir er greiddur til maka við fráfall sjóðfélaga í 2,5 ár og lengur ef sjóðfélagi á barn undir 20 ára aldri eða ef makinn er öryrki og yngri en 67 ára.

Eftirlaun, hlutfall af lokalaunum

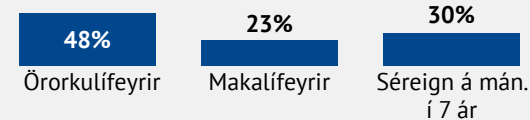

Séreign við lífeyristöku

10,0 árslaun

Örorka/fráfall 40 ára

% af meðallaunum sl. þriggja ára

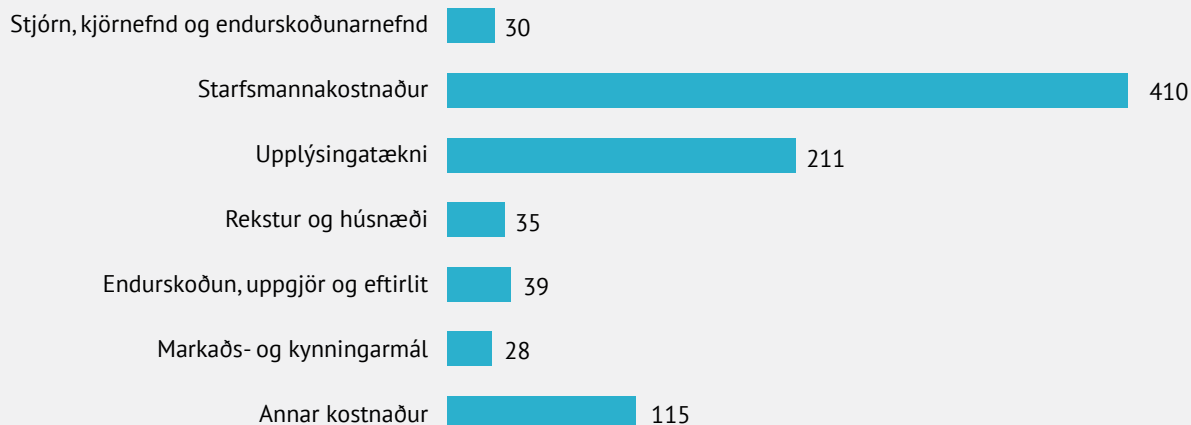

Dæmi um inneign og lífeyri

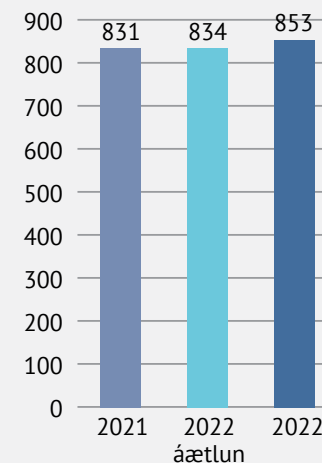
Réttindi og inneign ef sjóðfélagi greiðir 15,5% lágmarksiðgjald og 4% viðbótariðgjald í sjóðinn á aldrinum 25 til 66 ára. Reiknað með 3,5% raun-ávöxtun á ári og að laun-tekjur á starfsævinni hækki til 50 ára aldurs en lækki síðan.

Gert er ráð fyrir að ellilífeyrir sé greiddur frá 67 ára aldri og að séreign sé tekin út á 20 árum. Dæmið sýnir örorku- og makalífeyri ef sjóðfélagi missir starfsorku eða fellur frá 40 ára.

Sundurliðaður kostnaður í milljónum króna

Heildartölur

Raunkostnaður og áætlun

Rekstrarkostnaður árið 2022 var í heild í takt við áætlun en skipting kostnaðar var aðeins önnur en reiknað hafði verið með

Stefnt að lágmarkskostnaði

Markmið Almenna lífeyrissjóðsins er að halda kostnaði í lágmarki þannig að sem mest af ávöxtun eigna skili sér til sjóðfélaga. Þessu er fylgt eftir með því að gæta hófs í rekstri og reyna að lágmarka fjárfestingarkostnað við ávöxtun eigna sjóðsins eins og hægt er. Þrátt fyrir þetta hefur rekstrarkostnaður hækkað á liðnum árum í takt við verðlag og auknar kröfur um áhættustýringu og eftirlit.

Kostnaður í samanburði við áætlun 2022

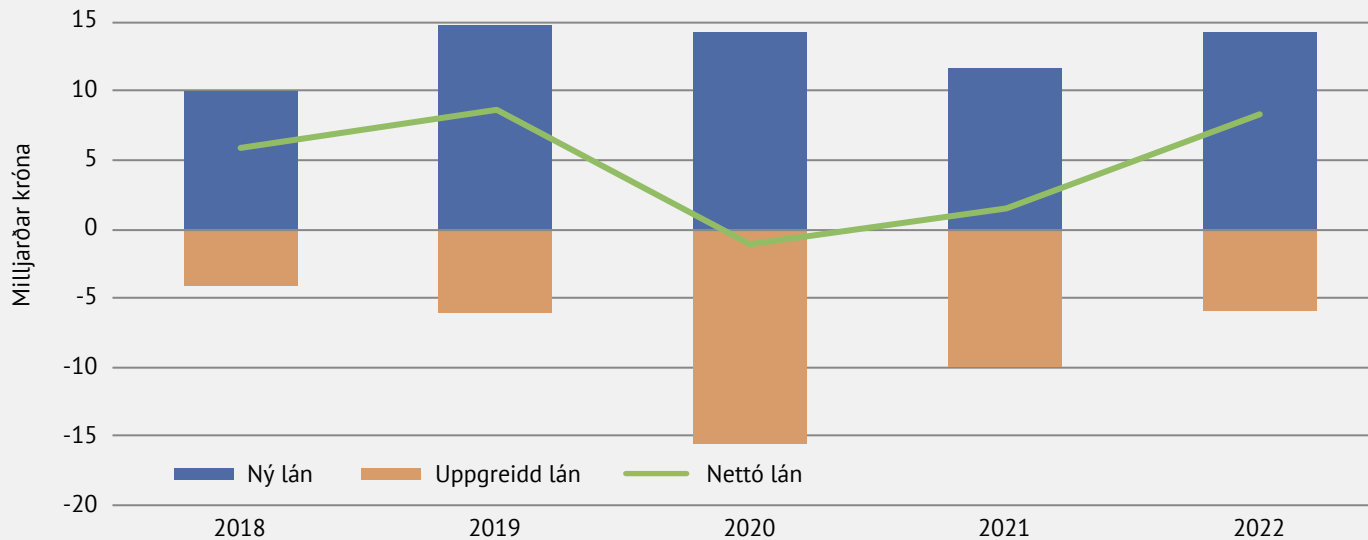
Rekstraráætlun fyrir árið 2022 gerði ráð fyrir heildarkostnaði að fjárhæð 834 milljónir króna. Raunverulegur rekstrar-kostnaður varð 853 milljónir króna sem er 2% herra en áætlun. Kostnaður við upplýsingatækni var meiri en gert var ráð fyrir en starfsmannakostnaður var undir áætlun.

Stærstu kostnaðarliðirnir

Starfsmannakostnaður vegur þýngst í rekstrarkostnaðinum en hjá sjóðnum starfa 22 starfsmenn. Sjá nánar um starfs-fólk og skipulag á bls. 9. Upplýsingatækni er annar stærsti kostnaðarliðurinn en sjóðurinn notar sérstök upplýsingakerfi fyrir eignir, réttindi sjóðfélaga, lán og bókhald. Sjóðurinn býður jafnframt sjóðfélögum og launagreiðendum upp á að skoða upplýsingar á sjóðfélaga- og launagreiðandavef. Sjóðfélagar geta hvenær sem er séð nýjustu upplýsingar um réttindi og séreign á myndrænu formi á sjóðfélagavef auk þess að fylla út umsóknir og senda til sjóðsins. Á lánavef er hægt að sækja um lán og greiða aukagreiðslur þegar það hentar.

Áætlun 2023

Stjórn sjóðsins samþykkti á stjórnarfundi í desember sl. rekstraráætlun fyrir árið 2023. Samkvæmt henni stefnir í að rekstrarkostnaður sjóðsins verði um 975 milljónir króna eða um 0,26% af áætluðum meðaleignum ársins. Samkvæmt áætlun hækkar starfsmannakostnaður, upplýsingatækni stendur nánast í stað en aðrir kostnaðarliðir hækka um 6,2%. Þegar áætlunin var gerð var reiknað með 6% verð-bólgu.

Nettó lánveitingar með mesta móti

Myndin sýnir þróun nýrra útlána frá árinu 2018, ásamt uppgreiðslum. Nettó lánveitingar á árinu 2022 voru 8,4 milljarðar króna.

Sjóðfélagalán Almenna

Almenni lífeyrissjóðurinn býður sjóðfélögum að velja á milli lána með föstum verðtryggðum vöxtum eða verðtryggðra og óverðtryggðra lána þar sem vextir eru nú festir til þriggja ára og taka eftir það breytilega vexti. Lánstími er sveigjanlegur til allt að 40 ára og enginn kostnaður er greiddur við innborgun eða uppgreiðslu lána. Þá hefur sjóðurinn lagt áherslu á að ný lán bjóðist með föstum vöxtum til fyrstu 36 mánaða lánsins. Eftir fastvaxtatímabilið tekur lánið breytilega vexti, en lántakendur hafa kost á því að festa lánið í aðra 36 mánuði á þeim vöxtum sem eru í boði hverju sinni. Með þessu móti geta sjóðfélagar tekið lán með föstu greiðsluflæði til þriggja ára.

Almenni býður sjóðfélögum sem taka lán hjá sjóðnum aðgang að sérstökum lánavef. Þar er hægt að sækja um ný lán, meta áhrif aukagreiðslna á greiðslubyrði á útistandandi lán-um, greiða eingreiðslu eða gera samning um aukagreiðslur tímabundið inn á lán.

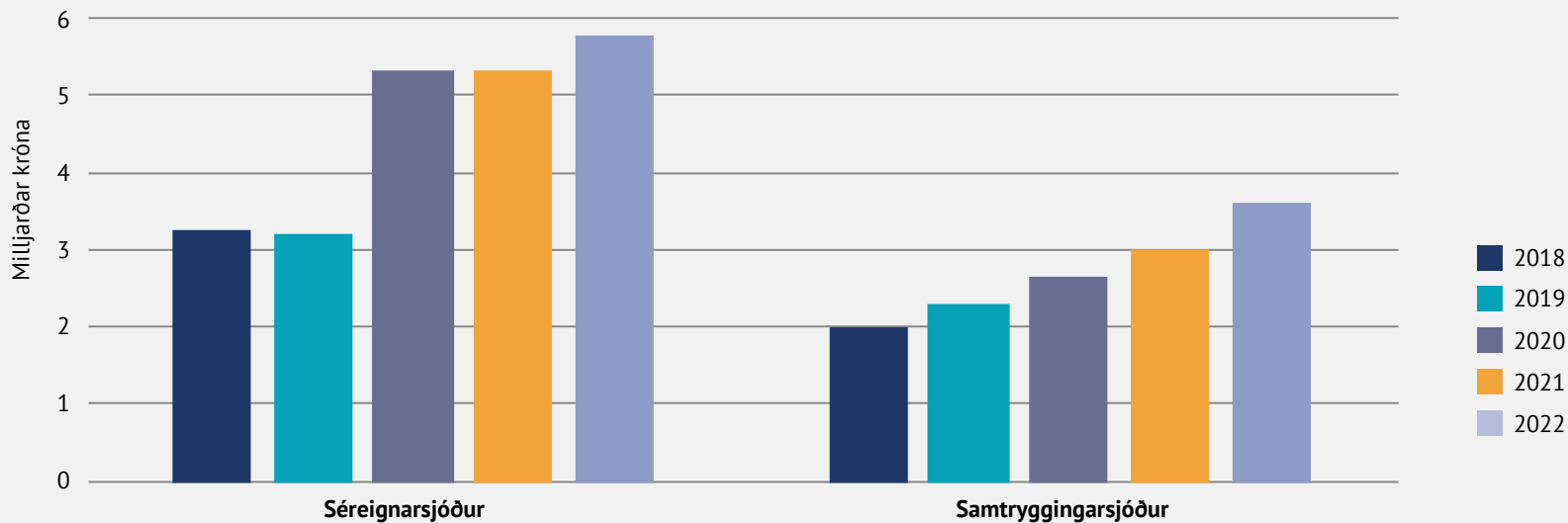
Nettó lánveitingar hækka milli ára

Sjóðurinn lánaði sjóðfélögum 14,3 milljarða með veði í fasteignum árið 2022, en árið á undan voru veitt ný lán fyrir 11,6 milljarða. Á árinu voru greidd upp eldri lán fyrir 5,9 milljarða þannig að nettó lánveitingar námu 8,4 milljörðum. Heildarsafn sjóðfélagalána stóð í um 44 milljörðum í lok árs 2022. Skipting útlána var með þeim hætti að 57% útlána eru verðtryggð en 43% óverðtryggð. Vægi óverðtryggðra lána hefur farið hækkandi á undanförunum árum og jókst um 9 prósentustig á árinu.

Undanfarin ár hafa vextir farið lækkanði en á árinu 2022 sneri sú þróun við og vextir tóku að hækka með aukinni verðbólgu. Seðlabankinn brást við og hækkaði stýrivexti á árinu auk þess að herða skilyrði um greiðslumat og skuldetningu við lántöku.

Aukin verðbólga og hærri vextir

Aukin verðbólga og hærri vextir breyta forsendum hjá lánveitendum, sérstaklega þeim sem eru með óverðtryggð lán og sjá fram á hærri vexti. Við útreikning á greiðslum þeirra er áföllnum vöxtum, sem innihalda verðbólguálag, bætt að fullu við næstu afborgun. Meira vöruúrval og breyttar aðstæður til endurfjármögnunar gera lántakendum þó kleift að beita skuldastýringu við breyttar forsendur. Þannig getur fólk, sem þolir ekki miklar breytingar á greiðslubyrði óverðtryggðra lána, fært sig yfir í verðtryggð lán þegar það á við. Það kostar að breyta lánaskilmálum en lántakar eru fljótir að vinna upp þann kostnað ef þeim tekst að endurfjármagna á betri kjörum eða koma í veg fyrir kostnað og óþægindi vegna greiðsluerfiðleika.

Lífeyrisgreiðslur

Súluritinn sýna lífeyrisgreiðslur úr samtryggingarsjóði annars vegar og úttekt úr séreignarsjóði hins vegar. Greiðslur úr séreignarsjóði jukust um 9% á milli ára en greiðslur úr samtryggingarsjóði um 19,6%.

Lífeyrisgreiðslur aukast milli ára

Árið 2022 greiddi Almenni lífeyrissjóðurinn samtals 9,5 milljarð í lífeyri og skiptust greiðslurnar þannig að 5,8 milljarðar voru greiddar úr séreignarsjóði en 3,7 milljarðar úr samtryggingarsjóði. Samtals fengu 4.568 lífeyrisgreiðslur úr séreignarsjóði árið 2022, þ.a. nýttu 2.751 heimild til að ráðstafa séreignarsparnaði inn á lán, 162 nýtti heimild til úttektar vegna Covid og 47 nýttu sér heimild til að greiða inn á fyrstu íbúð. Lífeyrisþegar úr samtryggingarsjóði voru samtals 2.772 og skiptust þannig að 1.876 fengu ellilífeyri, 566 örorkulífeyri, 205 makalífeyri og greiddur var barnalífeyrir vegna 95 barna.

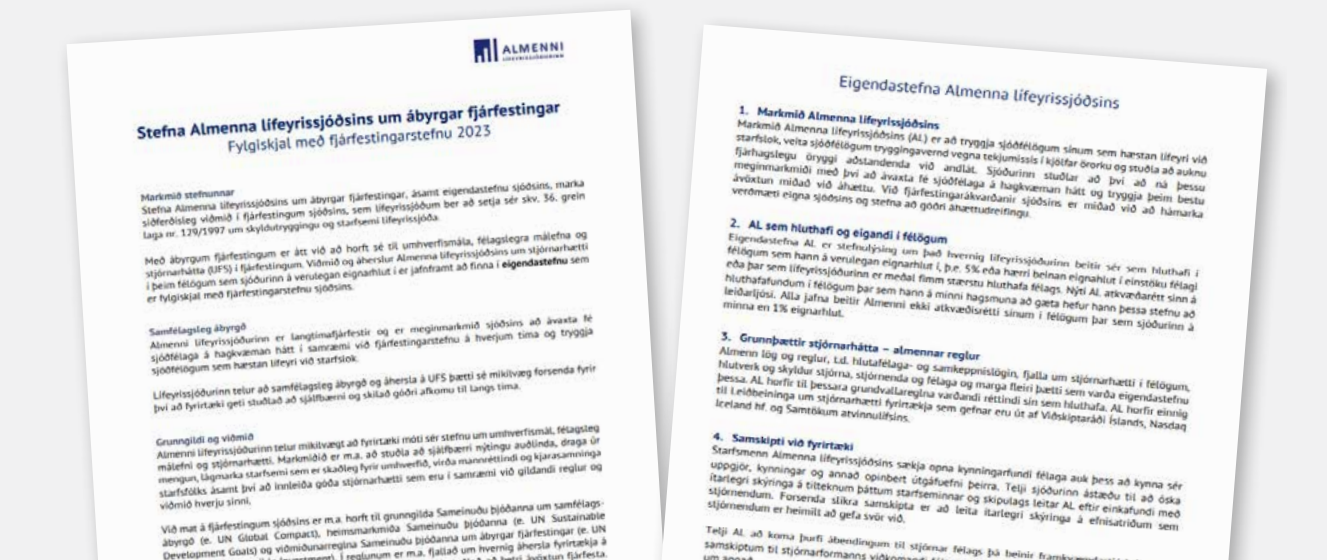
Breytingar milli ára

Ellilífeyrisgreiðslur úr samtryggingarsjóði hafa hækkað jafnt og þétt í takti við hækkanði meðalaldur sjóðfélaga. Örorku-, maka- og barnalífeyrir er svipaður milli ára. Reglulegar greiðslur úr séreignarsjóði hækka á milli ára og greiðslur inn á lán hækka aðeins á milli ára en á árinu námu þær 1.112 milljónum en 1.032 milljónum árið 2021.

Heimild til að greiða viðbótarlífeyrissparnað inn á lán

Á árinu 2014 samþykktu stjórnvöld að heimila einstaklingum að greiða viðbótarlífeyrissparnað skattfrjálst inn á fasteignalán á tímabilinu 1.júlí 2014 til 30.júní 2017. Á árinu 2016 var heimildin framlengd um tvö ár eða fram til 30. júní 2019. Heimildin var aftur framlengd um tvö ár á árinu 2019 og gildir nú til 30. júní 2023. Nú liggur fyrir Alþingi frumvarp um að lengja heimildina enn á ný til ársloka 2024. Fjöldi sjóðfélaga hjá Almenna lífeyrissjóðnum hefur nýtt sér þetta úrræði en í lok desember var búið að greiða 8,7 milljarða fyrir 4.979 sjóðfélaga inn á lán og 436 milljónir höfðu verið nýttar til íbúðarkaupa fyrir 613 sjóðfélaga.

Ávöxtun og fjárfestingar

Sjálfbærni og umhverfisáhrif fjárfestinga

Áhersla er lögð á sjálfbærni og samfélagsábyrgð í fjárfestingum Almenna lífeyrissjóðsins. Mikilvægt er talið að fyrirtæki í eignasafni lífeyrissjóðsins móti sér stefnu um umhverfismál, félagsleg málefni og stjórnarhætti. Markmiðið er meðal annars að stuðla að sjálfbærri nýtingu auðlinda, draga úr mengun, lágmarka starfsemi sem er skaðleg fyrir umhverfið, virða mannréttindi og kjarasamninga starfsfólks ásamt því að innleiða góða stjórnarhætti sem eru í samræmi við gildandi reglur og viðmið hverju sinni.

Við mat á fjárfestingum sjóðsins er m.a. horft til grunnilda Sameinuðu þjóðanna um samfélagsábyrgð (e. UN Global Compact, heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (e. UN Development Goals) og viðmiðunarefnina Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (e. UN Principles for Responsible Investment), í reglum er m.a. fjallað um hvernig áhersla á viðmiðunarefni.

Þróun á sviði sjálfbærnilöggjafar

Mikil þróun hefur verið á sviði sjálfbærnilöggjafar í nær-umhverfi Íslands allt frá undirritun Parísarsáttmálans árið 2015 og mótun heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun. Í kjölfarið kynnti Evrópusambandið (ESB) Græna sáttmálann sinn árið 2019 sem hefur það markmið að leiða hagkerfi Evrópu að því að verða fyrsta loftlagshlutlausa hagkerfið. Ísland hefur sett sér markmið um kolefnishlutleysi árið 2040 og stjórnvöld hyggjast vinna að því m.a. með innleiðingu regluverks ESB um ábyrgar fjárfestingar og sjálfbæran rekstur.

Regluverkið inniheldur reglugerðir og tilskipanir sem ýmist hafa tekið gildi eða eru í innleiðingarferli innan stofnana ESB. Fyrir Alþingi liggur frumvarp sem ætlað er að innleiða tvær af þessum reglugerðum, reglugerð (ESB) 2019/2088 um upplýsingagjöf tengda sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu (SFDR) og reglugerð (ESB) 2020/852 um að koma á ramma til að greiða fyrir sjálfbærri fjárfestingu (EU Taxonomy). Þessar reglugerðir, ásamt öðrum sem hafa tekið gildi í Evrópu, S.S.

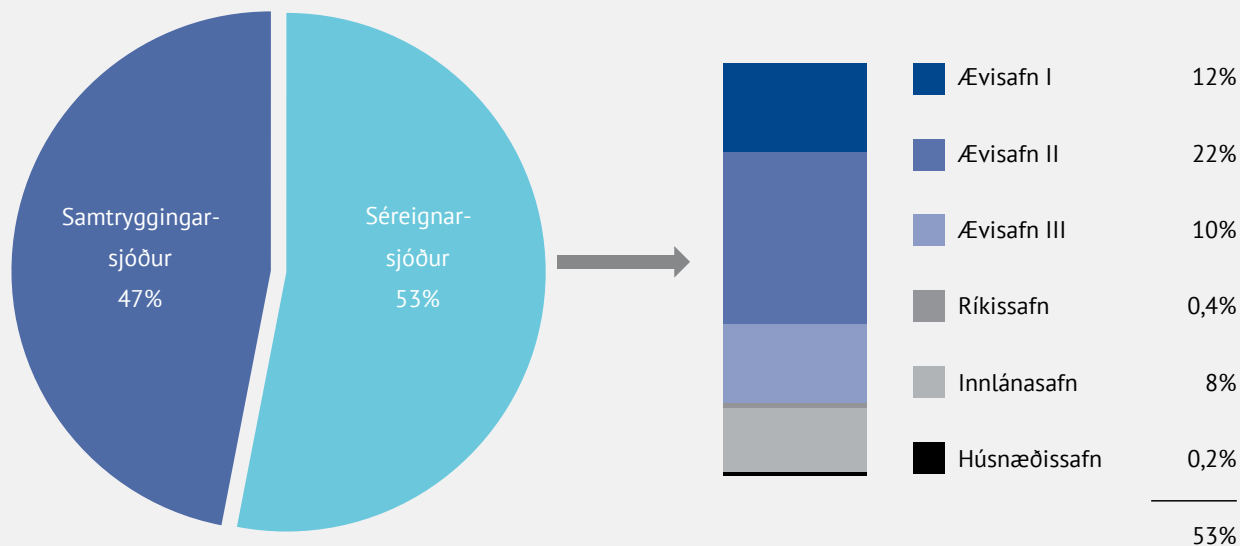
Stefnuskjöl

Lífeyrissjóðurinn starfar eftir stefnu sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar, sem endurskoðuð er á hverju ári. Með ábyrgum fjárfestingum er átt við að horft sé til umhverfismála, félagslegra málefna og stjórnarhátta í fyrirtækjum. Viðmið og áherslur um stjórnarhætti í þeim félögum sem sjóðurinn á verulegan eignarhlut í, er jafnframt að finna í eigendastefnu sjóðsins.

tilskipun Evrópusambandsins um sjálfbærniupplýsingagjöf stórra og/eða skráðra fyrirtækja (CSRD), reglugerð um sjálfbær fjárhagsleg viðmið (EU Climate Benchmarks Regulation) og staðall fyrir græn evrópsk skuldabréf (EU GBS) munu hafa talsverð áhrif á fjárfestingarferli og upplýsingagjöf lífeyrissjóða og ýmissa annarra fagfjárfesta.

Styður við markmið um góða langtímaávöxtun

Sjóðurinn telur að áherslur á sjálfbærni og samfélagsábyrgð hjá fyrirtækjum fari saman við markmið sjóðsins um góða langtímaávöxtun. Hjá flestum þjóðum hefur jafnframt orðið almenn vitundarvakning sem m.a. eykur líkur á að fyrirtæki sem leggja áherslu á sjálfbærni og samfélagslega ábyrgð ráði til sín hæft starfsfólk, geti bætt rekstur og þjónustu við viðskiptavinum og geti skilað góðri afkomu til langs tíma. Mikil eftirspurn er einnig eftir umhverfisvænum lausnum og því er margt sem bendir til að slíkar fjárfestingar geti skilað góðri langtímaávöxtun auk þess að hafa jákvæð áhrif á samfélög.

Skipting eigna

Í árslok 2022 voru 53% eigna í séreignarsjóði og 47% í samtryggingarsjóði.

Ævisafn II er stærsta ávöxtunarleið séreignarsjóðs og vega blandaðar ávöxtunarleiðir um 83% af séreignarsjóði.

Blandaður lífeyrissjóður

Almenni lífeyrissjóðurinn er blandaður lífeyrissjóður að því leyti að iðgjöld sjóðfélaga eru greidd bæði í samtryggingar- og séreignarsjóð.

Séreignarsjóður

Í séreignarsjóði eru iðgjöld sjóðfélaga greidd á sérreikning hans ásamt ávöxtun ár hvert. Inneign sjóðfélaga í séreignarsjóði er laus til útborgunar við 60 ára aldur. Hjá þeim sem eiga tilgreinda séreign er sú inneign laus til útborgunar við 62 ára aldur og skal þá dreifast að lágmarki á næstu fimm ár. Inneignin erfist við fráfall. Ávöxtunarleiðir séreignarsjóðs eru sex. Þær eru Ævisafn I, Ævisafn II, Ævisafn III, Ríkissafn, Húsnæðissafn og Innlánaðsafn. Ævisafn I, II og III eru blönduð verðbréfasöfn með innlánum,

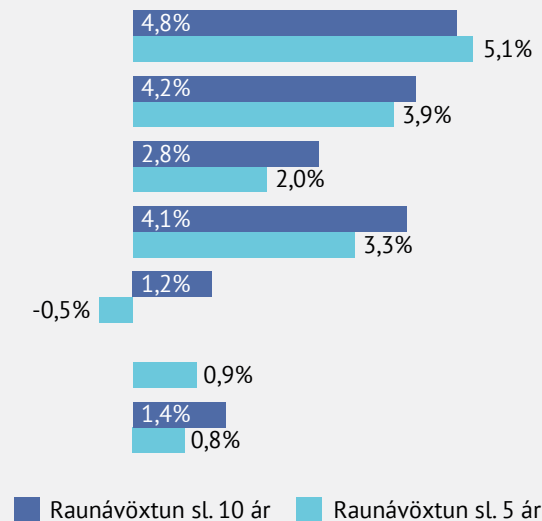
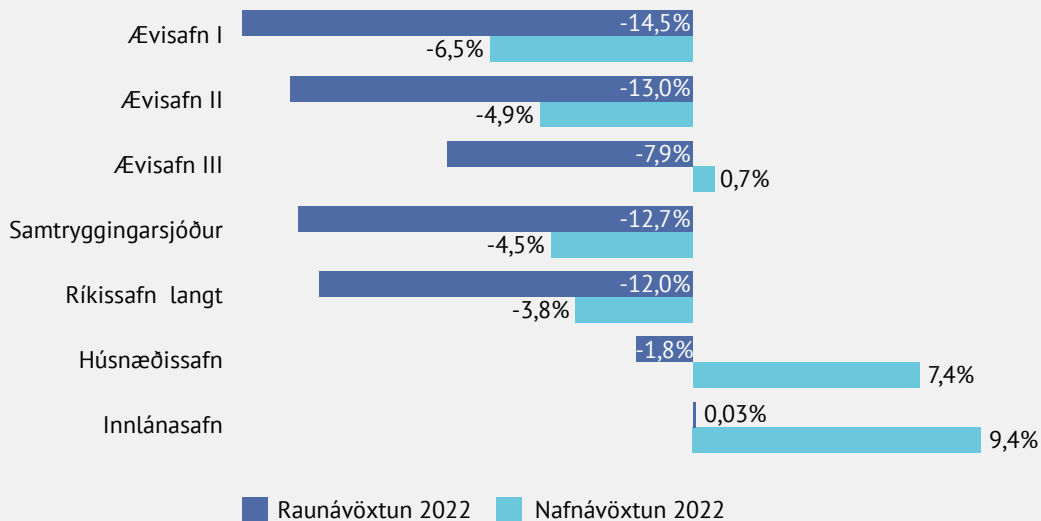
skuldabréfum og hlutabréfum. Innlánaðsafnið fjárfestir eingöngu í innlánum, Ríkissafnið fjárfestir í ríkisskuldabréfum með meðallöngum meðaltíma og Húsnæðissafnið fjárfestir í veðtryggðum skuldabréfum, ríkisskuldabréfum og innlánum

Samtryggingarsjóður

Eignir samtryggingarsjóðs eru ávaxtaðar í sérgreindu verðbréfasafni. Markmið safnsins er langtímahækkun eigna með fjárfestingum í skuldabréfum og hlutabréfum.

Fjárfestingarstefna samtryggingarsjóðsins tekur mið af réttindakerfi, lífeyrisbyrði, aldurssamsetningu sjóðfélaga og áætluðu framtíðargreiðsluflæði vegna lífeyrisskuldbindinga sjóðsins.

- Stefnt er að því að skuldabréf vegi 45% og hlutabréf 55% af eignum samtryggingarsjóðs.
- Ákvörðun um vægi hlutabréfa í fjárfestingarstefnu er tekin með hliðsjón af lífeyrisbyrði (hlutfall lífeyrisgreiðslna og iðgjalda) og áætluðu greiðsluflæði samtryggingarsjóðs.
- Lífeyrisbyrði á árinu 2022 var 43,5% og er reiknað með að iðgjöld verði meiri en lífeyrisgreiðslur að minnsta kosti til ársins 2030.
- Samtryggingarsjóðurinn þolir því að taka á sig sveiflur á verði hlutabréfa og býr ekki við þá áhættu að þurfa að selja hlutabréfin þegar hlutabréfaverð er lágt á mörkuðum og getur því fjárfest nokkuð háu hlutfalli af eignum í hlutabréfum.

Ávöxtun síðustu ára

Myndin sýnir nafn- og raunávöxtun síðasta árs og raunávöxtun síðustu fimm og tíu ára.

Góð langtímaávöxtun

Frá árinu 1990 hefur meðal-raunávöxtun samtryggingarsjóðs verið 4,4% á ári að jafnaði og meðalraunávöxtun Ævisafns II verið 4,1%, en safnið hóf ekki að fjárfesta í hlutabréfum fyrr en árið 1998.

Óhagstæð ávöxtun árið 2022

Eftir miklar hækkunir á verðbréfamörkuðum undanfarin ár varð viðsnúningur á síðasta ári og var þróun á verðbréfamörkuðum óhagstæð fjárfestum árið 2022. Lækkun var á öllum helstu mörkuðum sem Almenni fjárfestir á og endurspeglast það í ávöxtun safna sjóðsins á árinu. Óvissa vegna stríðsins í Úkraínu, þróunar orkumála í Evrópu, áhyggjur af hárrí verðbólgu og hækkun stýrivaxta leiddu til hækkunar á ávöxtunarkröfu á skuldabréfamörkuðum og lækkunar á eignamörkuðum, bæði á hlutabréfum og skuldabréfum.

Þrjár ávöxtunarleiddir Almenna lífeyrissjóðsins skiluðu jákvæðri nafnávöxtun á árinu 2022, mest hækkandi Innlána-safnið eða um 9,4% sem samsvarar um 0,03% raunávöxtun. Heimsvísitala erlendra hlutabréfa MSCI lækkaði um 18,1% í USD sem jafngildir um 10,8% lækkun í íslenskum krónum þar sem krónan veiktist gagnvart USD á árinu. Innlendur hlutabréfamarkaður átti einnig undir högg að sækja á árinu eftir miklar hækkunir undanfarin ár og lækkaði heildarvísitala aðallista um 12% yfir árið 2022.

Undanfarin ár hafa verið gjöful á bæði innlendum og erlendum hlutabréfamörkuðum, heimsvísitala hlutabréfa MSCI hækkaði að jafnaði um 12,9% í íslenskum krónum síðastliðin fimm ár og heildarvísitala aðallista hækkaði um 14,4% að jafnaði yfir sama tímabil.

Stýrivextir Seðlabanka Íslands voru 2% í upphafi síðasta árs en eftir tíðar og miklar vaxtahækkunir á árinu voru þeir orðnir 6% í lok árs. Þessar hækkunir höfðu áhrif á innlendan skuldabréfamarkað og var snarpur viðsnúningur á seinni hluta ársins. Ávöxtunarkrafa verðtryggðra skuldabréfa hækkaði verulega og lækkaði vísitala Nasdaq Iceland fyrir 10 ára löng verðtryggð skuldabréf um 1,6%. Sambærileg vísitala fyrir 10 ára óverðtryggð skuldabréf lækkaði um 11,6%, sem skýrist af mikilli hækkun á ávöxtunarkröfu óverðtryggðra skuldabréfa á árinu, m.a. vegna verðbólgu.

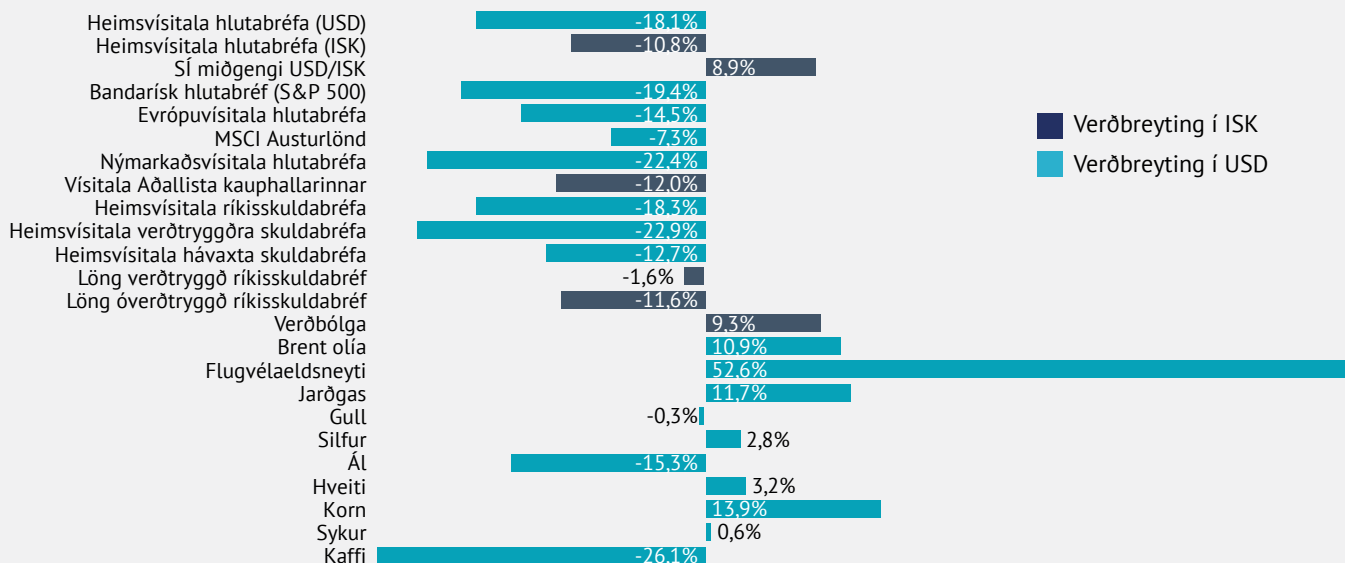
Blönduð söfn Ávöxtun blandaðra ávöxtunarleidda, þ.e. Ævisafna I, II, III og samtryggingarsjóðs var frá -6,5% til 0,7%. Þrátt fyrir neikvæða raunávöxtun á síðasta ári er langtímaávöxtun blandaðra verðbréfasafna hagstæð. Þau

hafa öll skilað jákvæðri raunávöxtun sl. 5 og 10 ár, mest Ævisafn I sem skilaði 5,1% raunávöxtun að jafnaði sl. 5 ár og 4,8% sl. 10 ár.

Ríkissafn lækkaði um 3,8%. Það sem skýrir ávöxtun safnsins er mikil hækkun á ávöxtunarkröfu verðtryggðra skuldabréfa. Á móti því vann hækkun á vísitölu neysluverðs sem hækkaði um 9,3% á árinu. Skuldabréf með ríkisábyrgð sem eru útgefin af ÍL-sjóði vega hátt í 40% af eignum safnsins. Í framhaldi af tilkynningu fjármála- og efnahagsráðuneytis í október 2022 um mögulegar aðgerðir vegna stöðu ÍL-sjóðs lækkaði verðmat þessara skuldabréfa á markaði vegna óvissu um uppgjör bréfanna.

Innlánasafn hækkaði um 9,4%. Safnið ávaxtar eignir sínar að stærstum hluta á bundnum innlánsreikningum og vega verðtryggð innlán um 96% af eignum safnsins.

Húsnaðissafn Húsnaðissafnið hækkaði um 7,4%. Safnið ávaxtar eignir sínar að mestu í veðskuldabréfum, innlánum og í stuttum óverðtryggðum ríkisskuldabréfum.

Taktbreyting í vaxtaumhverfi

Á árinu 2022 sneri vaxtaþróun við, verðbólga hækkaði hratt og vextir snarhækkðu. Árið markaði snarpan viðsnúning á vaxtaumhverfi á heimsvísu og leiðréttingu á eignaverði sem hefur hækkað mikið undanfarin ár á tímabili lágvaxtaumhverfisins. Útlit er fyrir að vextir verði hærri á næstu árum en þeir hafa verið síðastliðin ár.

Fjárfestingaumhverfið 2022

Sóttvarnaraðgerðir vegna Covid-19 lögðust að mestu af á fyrstu vikum ársins 2022. Á tímabili faraldursins hafði orðið áframhald á tímabili vaxtalækkana og peningaprentunar, mest í USA og á EUR-svæðinu, sem hafði verið viðvarandi frá fjármálahruni 2008. Undir lok árs 2021 var það talin ein mesta ógn við eignaverð að verðbólga léti á sér kræla á ný og að seðlabankar heimsins yrðu að hækka vexti fyrr og hraðar en væntingar stóðu til.

Markaðir tóku hins vegar að lækka á fyrsta ársfjórðungi þar sem verðbólga hélt áfram að aukast og spenna Rússlands og Úkraínu fór að magnast. Stríð braust út þann 24. febrúar og er enn í gangi. Stríðið hefur valdið gífurlegum hörmungum og miklum efnahagslegum skaða. Orkuverð snarhækkaði í framhaldinu og berskjaldaði hversu háð Evrópa er orkugjöfum frá Rússlandi.

Samskipti stærstu þjóða heims hafa versnað og ríkir mun viðkvæmara ástand á hinu alþjóðlega pólitíska sviði en hefur gert í langan tíma. Viðskiptastríð Kína og Bandaríkjanna hefur

harðnað. Þessi neikvæða þróun leggst ofan á það bakslag í alþjóðavæðingu og -viðskiptum sem komu fram á farsóttar-tímanum í tengslum við rof í aðfanga- og flutningskerfum. Þessir þættir eru líklegir til að hafa neikvæð áhrif á efnahags-umhverfi heimsins til lengri tíma og vega niður þann hagvöxt sem að öðrum kosti hefði mátt vænta.

Verðbólguþráðurinn vaknaði á árinu af löngum værum svefni og leiddi til þess að hröð taktbreyting varð í vaxtastefnu seðlabanka sem kepptust við að hækka vexti. Áhrifin á eignaverð voru neikvæð og mest lækkuðu áhættumeiri eignir og vaxtafyrirtæki þar sem hátt hlutfall virðis felst í væntu sjóðstreymi í langri framtíð.

Taumhald peningastefnu Seðlabankans var hert verulega og hækkuðu meginvextir hans úr 2,0% í 6,0% yfir árið 2022 og hafa þegar hækkað um 1,5% á árinu 2023. Verðbólga hefur ekki verið hærri frá fjármálahruni og gengi ISK lækkaði um 8,9% gagnvart USD. Hagvöxtur er hins vegar talinn hafa verið um 7%, sá mesti frá árinu 2007 ef rétt reynist. Íslenskt efnahagslíf stendur sterkum stöðum í umróti heimsins.

Þrjár nýskráningar á hlutabréfamarkað

Á árinu 2022 toguðust á mikilvægir áhrifaþættir á innlendum fjármálamörkuðum, m.a. hækkandi vaxtastig, verðbólga, hagvöxtur og endurkoma erlendra ferðamanna. Þrjú ný fyrirtæki voru skráð á aðallista Nasdaq Iceland – Nova, Ölgerðin og Alvotech. Síðastnefnda fyrirtækið hefur um 19% vigt af markaðsvirði skráðra félaga og hefur mikil áhrif á samsetningu markaðarins. Afkoma félaga í kauphöllinni var með ágætum og endurkaup eigin hlutabréfa félaga umfangsmikil.

Innlendir verðbréfamarkaðir

Ávöxtun á flestum innlendum verðbréfamörkuðum var neikvæð, undantekningar voru á stutta enda skuldabréfamarkaðsins. Allir eignaflokkar skiluðu neikvæðri raunávöxtun á árinu. Verðtryggð stutt ríkisbréf og verðtryggð innlán skiluðu bestri ávöxtun. Innlend hlutabréf skiluðu hlutfallslega betri ávöxtun en alþjóðleg en veiking ISK hafði jákvæð áhrif á ávöxtun erlendra eigna í ISK talið.

Efnisyfirlit

- I. Um Almenna lífeyrissjóðinn
- II. Söguleg ávöxtun
- III. Efnahagshorfur, vænt ávöxtun og framreikningur
- IV. Fjárfestingarstefna 2023
- V. Viðmið

Viðauki: Fjárfestingarstefnur ávöxtunarleiða

Fylgiskjal 1: Stefna Almenna lífeyrissjóðsins um ábyrgar fjárfestingar

Fylgiskjal 2: Eigendastefna Almenna lífeyrissjóðsins

Fylgiskjal 3: Reglur um lán til sjóðfélaga

Fylgiskjal 4: Útdráttur úr Eftirlitskerfi með áhættu

Ítarleg stefna

Fjárfestingarstefna Almenna lífeyrissjóðsins er aðgengileg fyrir sjóðfélaga á vefsíðu sjóðsins, www.almenni.is.

Fjárfestingarstefna 2023

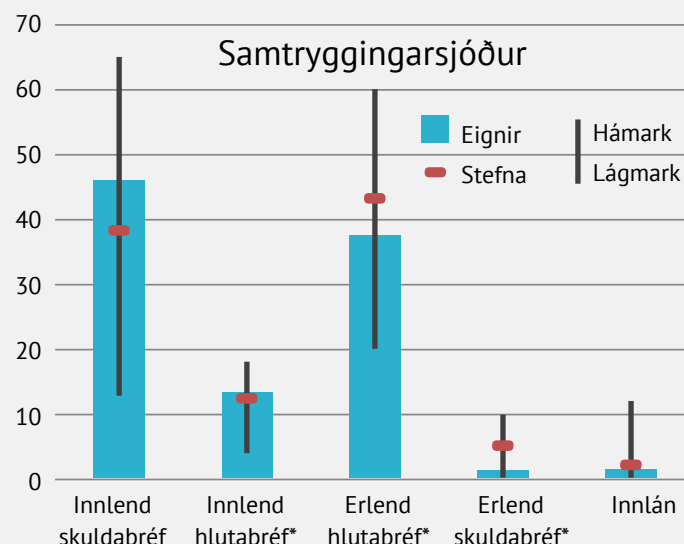
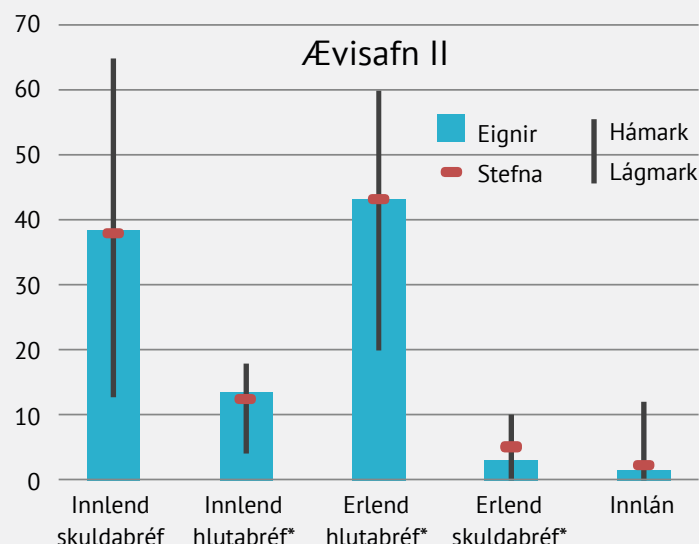
Stjórn Almenna lífeyrissjóðsins samþykkti í nóvember fjárfestingarstefnu fyrir árið 2023. Í henni eru upplýsingar um uppbyggingu Almenna lífeyrissjóðsins og er fjallað um samtryggingarsjóð og ávöxtunarleiðir séreignarsjóðs. Farið er yfir sögulega ávöxtun verðbréfa og samspil ávöxtunar og áhættu. Í framhaldi af þeirri umfjöllun er sett fram fjárfestingarstefna fyrir allar ávöxtunarleiðir og fjárfestingarheimildir. Sérstakur kafli er um viðmið við kaup á verðbréfum og einnig fylgja reglur um lán til sjóðfélaga, stefna Almenna um ábyrgar fjárfestingar, eigendastefna Almenna og útdráttur úr Eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóðsins.

Helstu breytingar frá fyrri stefnu

- Breytingar eru gerðar á stefnu um samsetningu skuldabréfa í **ævisöfnum** og **samtryggingarsjóði** á milli ára. Stefna um skuldabréf og lánasamninga í erlendri mynt er aukin og á móti er vægi innlendra skuldabréfa minnkað. Í **Ævisafni** III er stefna um vægi skuldabréfa í erlendri mynt aukin hlutfallslega meira en í öðrum söfnum. Markmiðið með breytingunni er að auka áhættudreifingu í söfnum.
- Fjárfestingarstefnu **Húsnaðissafns** hefur verið breytt á þann hátt að stefna um sértrygð skuldabréf í safninu er tekin út en heimildir í vikiðörkum eru óbreyttar. Heimild til fjárfestinga í sértrygðum skuldabréfum hefur ekki verið nýtt þar sem erfitt að ná eignadreifingu í þeim eignaflokki vegna smæðar safnsins. Á móti er vægi veðskuldabréfa og ríkisskuldabréfa aukið í stefnu.
- Lágmarksviðmið um hlutfall auðseljanlegra eigna hefur verið skilgreint sem 65% í stað 70% í **Ævisöfnum I–III**

og **Húsnaðissafni**. Breytingin er gerð til að auka svigrúm til fjárfestinga í eignum sem ekki eru skilgreindar sem auðseljanlegar. Í Ríkissafni er hlutfall auðseljanlegra eigna nú skilgreint sem 50% vegna eignar sjóðsins í skuldabréfum sem útgefin eru af ÍL-sjóði. Áfram er lögð áhersla á lausafjárstýringu í séreignarleiðum sjóðsins og allar ávöxtunarleiðir eru nokkuð yfir skilgreindum lágmarksviðmiðum.

- Litlar breytingar eru að öðru leyti gerðar á fjárfestingarstefnu ávöxtunarleiða á milli ára. Þó hefur vikiðörkum einstakra eignaflokka í stefnu blandaðra safna verið hnikað til.
- Stefna Almenna lífeyrissjóðsins um ábyrgar fjárfestingar og eigendastefna eru staðfestar sérstaklega af stjórn og eru fylgiskjöl með fjárfestingarstefnu. Óverulegar breytingar eru gerðar á stefnunum á milli ára.

Eignir og fjárfestingarstefna

Hér til hliðar er samanburður á fjárfestingarstefnu og eignum tveggja stærstu safna Almenna, samtryggingarsjóðs og Ævisafns II. Nánari upplýsingar eru á vefsíðu sjóðsins, www.almenni.is.

* Sérhæfðir sjóðir eru taldir með þeim eignaflokkum sem við á m.v. undirliggjandi eignir þeirra.

Undirvigt í erlendum skuldabréfum

Vægi skuldabréfa og lánasamninga í erlendri mynt var aukið í fjárfestingarstefnu blandaðra safna við gerð fjárfestingarstefnunnar haustið 2022. Markmiðið með breytingunni er að auka áhættudreifingu í söfnunum. Vægi erlendra skuldabréfa í Ævisafni I, Ævisafni II, Ævisafni III og í samtryggingarsjóði er því enn minna en stefnt er að í fjárfestingarstefnu safnanna.

Erlend verðbréf auka áhættudreifingu

Með því að fjárfesta í erlendum verðbréfum dreifist áhættan á fleiri hagkerfi en það íslenska sem er bæði smátt og

einsleitt. Ævisafn I og Ævisafn II hafa náð langtímastefnu um vægi erlendra eigna. Erlend hlutabréf eru í yfirvigt í Ævisafni I, Ævisafni II og Ævisafni III en Samtryggingarsjóður er enn í undirvigt í erlendum hlutabréfum m.v. fjárfestingarstefnu og er stefnt að því að hann nái stefnu á næstu 2–3 árum.

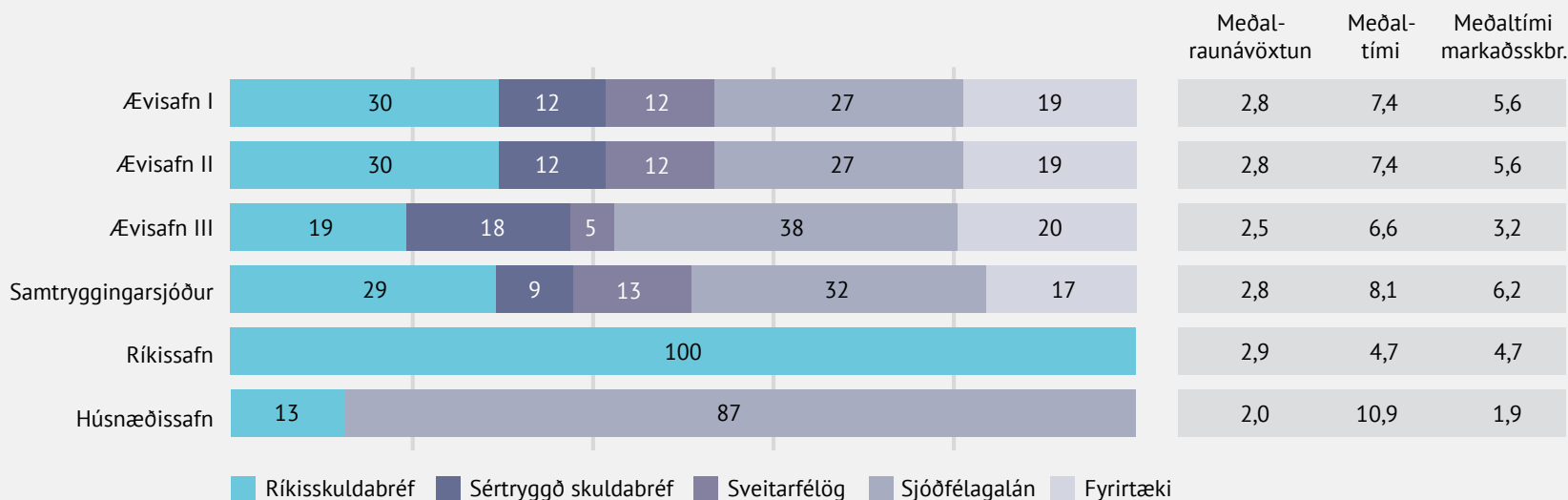
Val um ávöxtunarleið í séreign

Þögnir í séreignarsjóð eru greidd í ávöxtunarleið samkvæmt vali sjóðfélaga. Sjóðfélagar geta hvenær sem er skipt um ávöxtunarleið og valið þá leið sem hentar þeim best. Ráðgjafar sjóðsins eru tilbúnir að veita nánari upplýsingar og aðstoða við val á ávöxtunarleið. Hægt er að velja

á milli þriggja ávöxtunarleiða sem fjárfesta í hlutabréfum, skuldabréfum og innlánum (ævisöfn), Ríkisskuldabréfasafns, Innlánaafns og Húsnæðissafns (fjárfestir í skuldabréfum og innlánum).

Söfn með góða eignadreifingu

Ráðgjöf Almenna lífeyrissjóðsins er að blönduð og vel dreifð verðbréfasöfn séu góður kostur fyrir lífeyrissparnað, veiti góða áhættudreifingu og skili bestu ávöxtuninni til lengri tíma. Mikilvægt er að dreifa fjárfestingum á milli innlána, skuldabréfa og hlutabréfa og einnig á milli ólíkra landa og hagkerfa.

Minnkandi vægi ríkisskuldabréfa

Vægi ríkisskuldabréfa minnkaði árið 2022 þar sem verðmæti HFF skuldabréfa sem útgefin eru af ÍL-sjóði lækkaði í kjölfar tilkynningar fjármála- og efnahagsráðuneytis í október 2022 um mögulegar aðgerðir vegna stöðu ÍL-sjóðs.

Innlend skuldabréf

Skuldabréfin eru annars vegar markaðsskuldabréf og hins vegar sjóðfélagalán. Verðtryggingarlutfall skuldabréfa í Ævisafni I, II og samtryggingarsjóði er hátt eða um 82%–83%. Verðtryggingarlutfall skuldabréfa í Ævisafni III er um 76% en safnið fjárfestir jafnframt í verðtryggtum innlánum. Verðtryggingarlutfall skuldabréfa í Ríkissafni er um 92% og í Húsnæðissafni um 53%.

Skörp hækkun ávöxtunarkröfu

Eftir að hafa verið í lágvaxtaumhverfi undanfarin ár varð skarpur viðsnúningur á skuldabréfamarkaði á árinu 2022 og ávöxtunarkrafa skuldabréfa hækkaði. Ávöxtunarkrafa verðtryggðra ríkisskuldabréfa hefur ekki verið hærri síðan um mitt ár 2018 og ávöxtunarkrafa millilangra óverðtryggðra ríkisskuldabréfa ekki verið hærri síðan um mitt ár 2015. Þessi skarpa hækkun á ávöxtunarkröfu skuldabréfa olli neikvæðri ávöxtun á innlendum skuldabréfamarkaði en horft fram á veginn er hækkun á ávöxtunarkröfu góðar fréttir fyrir fjárfesta.

Skuldabréf gefin út af ÍL-sjóði

Í október 2022 tilkynnti fjármála- og efnahagsráðherra um mögulegar aðgerðir vegna stöðu ÍL-sjóðs og óskaði eftir viðræðum við eigendur HFF skuldabréfa um uppgjör sem miðast við höfuðstól og áfallna vexti og verðbætur. Í framhaldi af tilkynningunni hækkaði ávöxtunarkrafa á markaði og markaðsverð bréfanna í eigu Almenna féll að meðaltali um 12%. Sjá nánar skýringu 13 í ársreikningi þessum.

Lán til sjóðfélaga

Töluverð eftirspurn var eftir sjóðfélagalánum á árinu 2022 og voru nýlánveitingar umfram uppgreiðslur alla mánuði ársins. Eftirspurn eftir óverðtryggtum lánum hefur verið töluvert umfram verðtryggt lán undanfarin ár en viðsnúningur varð á seinni hluta ársins og jókst þá eftirspurn eftir verðtryggtum lánum.

Binditími skuldabréfa

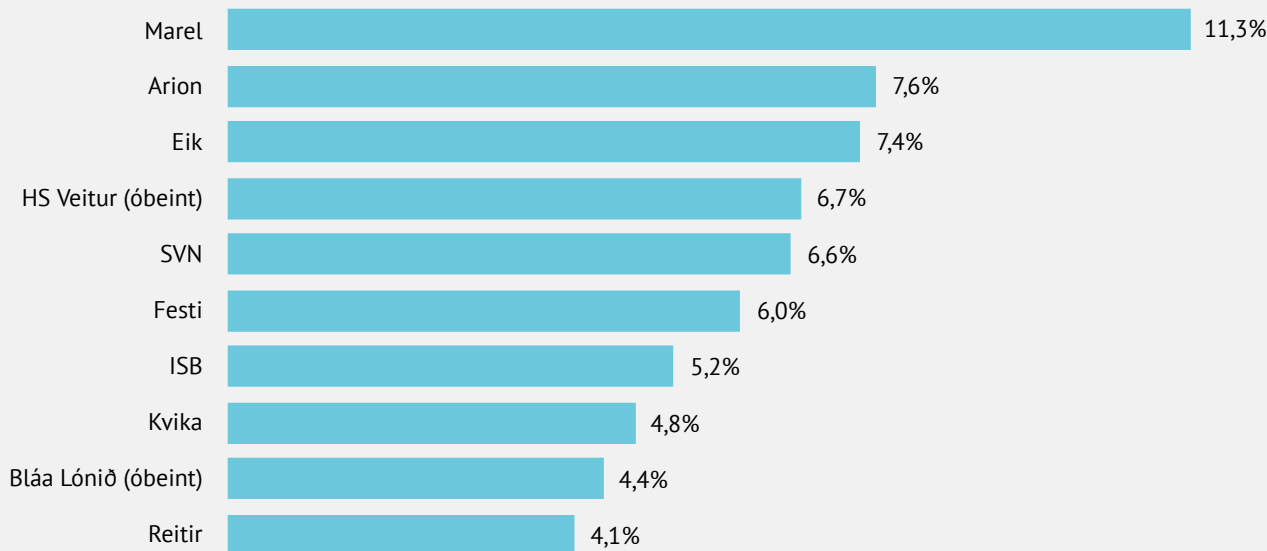
Meðaltími skuldabréfa segir til um hversu lengi höfuðstóll

er bundinn að jafnaði og er vísbending um verðnæmni skuldabréfa ef markaðsvextir breytast. Þannig er hægt að áætla verðbreytingu skuldabréfs með því að margfalda vaxtabreytingu með meðaltíma þess. Sem dæmi má nefna að skuldabréf með 10 ára meðaltíma hækkar um 10% í verði ef vextir lækka um eitt prósentustig og öfugt.

Sjóðfélagalán taka ekki hefðbundnum markaðssveiflum þar sem þau eru gerð upp m.v. vaxtakjör bréfanna (uppgreiðsluverðmæti) og mynda því ákveðinn stöðugleika í blönduðu skuldabréfasafni.

Meðalávöxtun er vísbending um framtíðarávöxtun

Meðalávöxtun segir til um meðalávöxtunarkröfu skuldabréfa og er vísbending um hvaða ávöxtun söfnin geta gefið í framtíðinni ef markaðsvextir haldast óbreyttir. Meðalávöxtun í ævisöfnum og samtryggingarsjóði hækkaði á árinu 2022 þar sem skarpur viðsnúningur varð á skuldabréfamarkaði og ávöxtunarkrafa verðtryggðra markaðsskuldabréfa hækkaði verulega á árinu.

Áhættudreifing

Myndin sýnir vægi 10 stærstu félaga í innlenda hlutafjarsafni Almenna. Samtals veiga 10 stærstu eignirnar 64%, næstu 10 veiga 21% og minni eignir 15%. Marel vigtar þungt í safninu en er þó nokkuð undirvigtað miðað við vægi félagsins meðal skráðra félaga á Nasdaq OMX Iceland.

Innlend hlutabréf

Innlendur hlutabréfamarkaður átti undir högg að sækja líkt og erlendir hlutabréfamarkaðir á árinu. Heildarárvöxtun vísitölu aðallista Nasdaq Iceland (OMXIGI) var neikvæð um 12% og Úrvalsvisitölunnar (OMXI10) um 24,4%. Hlutabréf flestra félaga á Aðalmarkaði lækkuðu nokkuð á árinu. Hlutabréfaeignir Almenna lækkuðu um 6% yfir árið 2022. Árvöxtun safnsins var ásættanleg miðað við vaxtaþróun og verðþróun á helstu mörkuðum.

Helstu breytingar 2022

Árið var líflegt á hlutabréfamarkaði þrátt fyrir lækkanir á markaði. Hlutabréf Ölgerðarinnar, Nova og Alvotech voru skráð á aðallista Nasdaq Iceland. Amaroq Minerals var skráð á First North markaðinn. Það styrkir innlendan hlutabréfamarkað að mörg og fjölbreytt fyrirtæki séu skráð, m.a. út frá sjónarmiðum um áhættudreifingu. Á aðallista

Nasdaq Iceland eru nú skráð 23 hlutafélög og 7 eru skráð á First North markaðinn. Stór tímamót urðu í september þegar vísitölufyrirtækið FTSE Russell hækkaði Ísland í flokk nýmarkaða og í kjölfarið komu nýir erlendir aðilar að hlutabréfamarkaðnum. Þetta setur íslenska markaðinn á annan stall, er viðurkenning á auknum gæðum og eykur trúverðugleika.

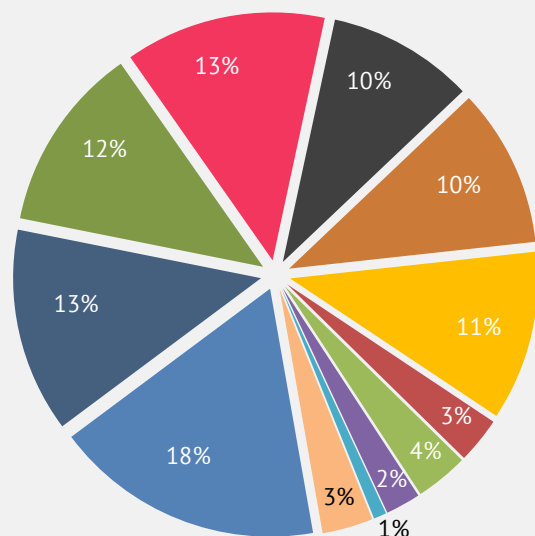
Heildarviðskipti með hlutabréf á árinu námu 1.093 ma.kr. en til samanburðar var veltan með hlutabréf árið 2021, 1.105 ma.kr. Veltan dróst því saman um 1% á milli ára. Markaðsvirði allra skráðra hlutabréfa var í árslok 2.563 ma.kr. og stóð í stað milli ára þrátt fyrir að nýskráð félög hefðu verið 454 ma.kr. að markaðsvirði í árslok. Alvotech tók við af Marel sem stærsta fyrirtæki landsins. Nokkur stór viðskipti urðu á árinu; Síminn seldi Mílu til erlendra aðila fyrir u.þ.b. 69 ma.kr. og Origo seldi allan hlut sinn í Tempo fyrir 29 ma.kr. Síldarvinnslan keypti Vísi í Grindavík og keypti einnig um þriðjungshlut í fiskeldisfélaginu Arctic Fish. Brim gekk frá

samkomulagi um kaup á 50% hlut í Polar Seafood. Hampiðjan keypti svo norska félagið Mörenot fyrir um 15 ma.kr. Þá seldi Bankasýslan, fyrir hönd íslenska ríkisins, 22,5% eignarhlut í Íslandsbanka, en sú sala var umtöluð.

Fjárfest var í innlendum hlutabréfum fyrir 4,9 ma.kr. á árinu 2022, þar af 2,3 ma.kr. í skráðum félögum. Yfir árið fjárfesti Almenni fyrir 2,6 ma.kr. umfram sölu og arðgreiðslur.

Áhættudreifing

Við stýringu innlendra hlutafjäreigna er lögð áhersla á áhættudreifingu. Við stýringuna er horft til undirliggjandi áhættu af rekstri eða eignum hlutafjäreigna og reynt að dreifa henni á útgefendur, atvinnugreinar og markaðssvæði. Með þessu er leitast við að lágmarka sértæka áhættu. Þegar horft er í gegnum eignarhald á sjóðum og félögum átti Almenni eignarhluti í 64 íslenskum fyrirtækjum.

Sundurliðun eigna

Myndin sýnir sundurliðun á undirliggjandi áhættu á atvinnugreinar í innlendu hlutabréfasafni Almenna lífeyrissjóðsins. Horft er í gegnum sjóði.

Erfitt ár að baki og útlit fyrir viðkvæma markaði á næsta ári

Í byrjun árs var alþjóðlegur efnahagsbati eftir Covid að sækja í sig veðrið og flöskuhálsum aðfangakeðjunnar var farið að léttu. Alþjóðlegir markaðir endurspegluðu bjartsýni að mestu leyti með helstu vísitölum sem höfðu náð fyrri styrk. Alþjóðleg verðbólga óx hratt og er áfram mikil þótt hún hafi hjaðnað frá því sem hún var mest á árinu 2022. Vextir hafa hækkað mikið með tilheyrandi áhrifum til lækkunar á eignaverði og lágvaxtaumhverfið er nú að baki.

Á Íslandi var sóttvörnum aflétt á fyrsta ársfjórðungi 2022 og ferðamannaiðnaðurinn tók við sér aftur. Sá iðnaður rétti heldur betur úr kútnum og segja má að hann hafi blómstrað á árinu. Fyrst um sinn voru ferðamenn nánast eingöngu frá Norður-Ameríku en þegar leið að sumri bættust ferðamenn frá Evrópu við. Með afléttingu sóttvorna í Kína er líklegt að aukinn fjöldi ferðamanna frá Asíu heimsæki Ísland á nýju ári. Einkaneysla var drifjöður hagvaxtar á Íslandi en þrátt fyrir vísbendingar um að það sé farið að hægja á gerir Seðla-

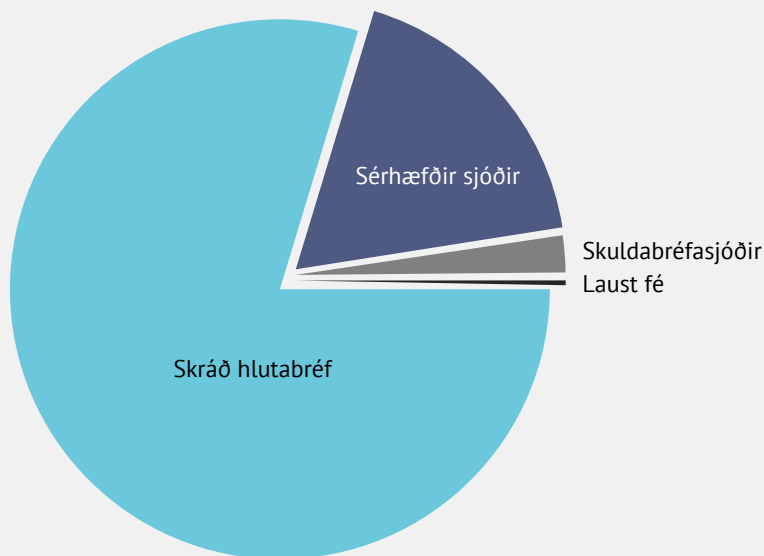
bankinn ráð fyrir 2,6% hagvexti árið 2023. Seðlabankinn hefur hækkað vexti skarplega til að mæta hárrí verðbólgu en margt bendir til að bæði verðbólga og stýrivextir muni verða há næstu misserin.

Óvissa er um efnahagshorfur í alþjóðaumhverfinu. Framvinda stríðsátakanna í Úkraínu mun ráða miklu um alþjóðlega efnahagsþróun sem mun óhjákvæmilega einnig hafa áhrif hér á landi. Við bætist óvissa um framvinduna í kjölfar nýgerðra kjarasamninga sem fela í sér launahækkanir á sama tíma og framleiðnivöxtur er lítill sem enginn, viðskiptakjör versna, gengi krónunnar sveiflast og verðbólguhorfur versna.

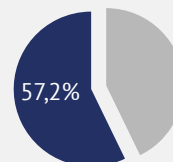
Mikil gróska hefur átt sér stað í vísifyrirtækjum og nýsköpun á Íslandi og er sú þróun að skila efnilegum vaxtarfyrirtækjum. Þá er nokkur uppbygging að hefjast í landeldisfyrirtækjum á Íslandi, sér í lagi á suðvesturhorni landsins. Þessi þróun mun hafa mikil áhrif og opna á áhugaverð fjárfestingatækifæri. Góðar líkur eru á frekari fjölgun fyrirtækja í Kauphöll Íslands á árinu 2023.

Horfur í rekstri innlendra fyrirtækja

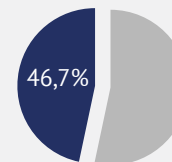
Við teljum ástæðu til bjartsýni en hóflegra væntinga um arðsemi fjárfestinga og fjármagns fyrir árið 2023. Fram undan eru áhugaverðir mánuðir á fjármálamörkuðum enda eru markaðir í þróuðum ríkjum að segja skilið við eitt versta ár í afkomu skuldabréfa og hlutabréfa. Horfur fyrir Ísland eru hins vegar góðar, horfur í innlendu atvinnulífi eru ágætastar um þessar mundir og ennþá er reiknað með hagvexti. Áhugavert verður að fylgjast með baráttu Seðlabankans við verðbólguna þegar stór hluti heimila hefur skuldbreytt lánum sínum í óverðtryggð lán. Væntingar eru um góðan rekstur ferðaþjónustunnar auk þess sem verð sjávarafurða er í sögulegum hæðum og fátt bendir til verulegra lækkana þar. Útlitið er því gott hjá útflutningsgreinum sem mun hafa jákvæð áhrif á innlent hagkerfi. Ákveðin ógn gæti verið fyrir hendi ef breyttar reglur ESB um mengunarkvóta flugfélaga verður innleidd án undanþágu fyrir Ísland. Efnahagslífið mun að öllum líkindum styrkjast með komu fleiri ferðamanna til landsins og heilt yfir eru jákvæðar horfur í rekstri innlendra félaga.

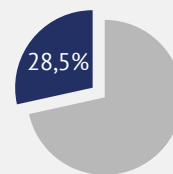
Ævisafn I

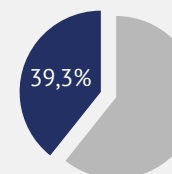
Ævisafn II

Ævisafn III

Samtryggingarsjóður

Erlendar eignir í ávöxtunarleiðum

Kökuritinn hér til hliðar sýna skiptingu eigna í innlendar og erlendar eignir.

Dökki hlutinn eru erlendar eignir og þar kemur jafnframt fram hlutfallslegt vægi þeirra í ávöxtunarleiðum. Séreignarleiðir, þ.e. Ævisafn I, II og III voru um áramótin nálægt stefnu safnanna.

Lækkun á erlendu eignasafni

Erlendar eignir Almenna lífeyrissjóðsins voru rúmlega 139 milljarðar króna í árslok 2022 og lækkuðu um rúma 5 milljarða króna á árinu, vegna óhagstæðrar þróunar á verðbréfamörkuðum. Erlendar fjárfestingar á árinu 2022 voru nettó um 7,3 milljarðar króna. Fjárfestingar skiptast í skráð hlutabréf, sérhæfða sjóði, skammtímasjóð og gjaldeyrisreikninga. Stærsti eignaflokkurinn eru skráð hlutabréf. Talsverðar lækkanir voru á flestum verðbréfamörkuðum á síðasta ári. Heimsvísitala erlendra hlutabréfa MSCI lækkaði um 18,1% í USD sem jafngildir 10,8% lækkun í íslenskum krónum þar sem íslenska krónan veiktist gagnvart Bandaríkjadal á árinu. Árin þar á undan voru hinsvegar góð á erlendum hlutabréfamörkuðum og hefur heimsvísitala erlendra hlutabréfa MSCI hækkað að jafnaði um 12,9% í íslenskum krónum síðastliðin fimm ár sem jafngildir um 7,8% árlegri raunávöxtun.

Hlutabréf stærsti eignaflokkurinn

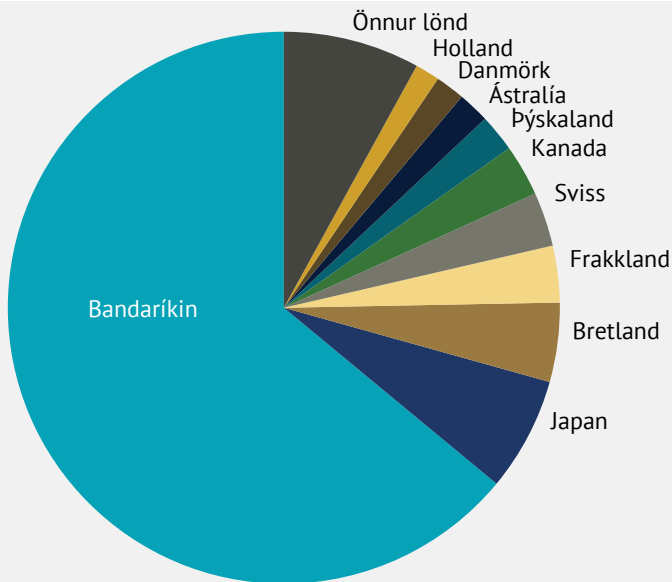
Skráð hlutabréf vega tæplega 80% af erlendum eignum. Til að ná sem bestri áhættudreifingu notar Almenni lífeyrissjóðurinn erlenda verðbréfasjóði við fjárfestingar í hlutabréfum. Við val á sjóðum er horft til ýmissa atriða eins og árangurs, kostnaðar, aðferða, stýringaraðila og stöðugleika í rekstri. Áhersla er lögð á fjárfestingar í sjóðum þar sem áhættudreifing er mikil og kostnaður lágur.

Erlend skuldabréf auka áhættudreifingu

Í árslok 2022 vógu erlend skuldabréf um 5,4% af erlendum eignum lífeyrissjóðsins. Hluti skuldabréfanna er í sérhæfðum fyrirtækjalánasjóðum og hluti er í skammtímasjóði. Skuldabréfin eru mikilvæg til að auka áhættudreifingu í eignasöfnum lífeyrissjóðsins. Með fjárfestingu í skammtímasjóðum er jafnframt hægt að dreifa hlutabréfafjárfestingum yfir lengra tímabil.

Sérhæfðir sjóðir jafna sveiflur í ávöxtun

Sérhæfðir sjóðir vógu í heildina tæp 18% af erlendum eignum í árslok 2022 og jókst þetta hlutfall á milli ára. Sérhæfðir sjóðir fjárfesta t.d. í óskráðum hlutabréfum, lánasamningum og innviðum. Stefnt er að því að auka fjárfestingar í sérhæfðum sjóðum og stefnan er að sjóðir sem fjárfesta í óskráðum hlutabréfum vegi um 4%–9% af blönduðum söfnum, þ.e. ævisöfnum og samtryggingarsjóði. Því til viðbótar er stefnt að því að fjárfesta um 3,5%–9% af blönduðum söfnum í sjóðum sem fjárfesta í öðrum eignum, t.d. fyrirtækjalánum. Sérhæfðir sjóðir geta jafnað sveiflur í ávöxtun yfir ákveðin tímabil. Verðmæti sérhæfðra sjóða sem fjárfesta í óskráðum hlutabréfum sveiflast t.d. gjarnan með öðrum hætti en verðmæti skráðra hlutabréfa og eru sjóðirnir því mikilvægir til að jafna sveiflur. Slíkir sjóðir hafa jafnframt skilað ágætri ávöxtun undanfarin ár og er markmið þeirra að skila ávöxtun umfram skráð bréf á markaði.

Eignir

Hlutabréfasjóðir	ma.kr.
Vanguard ESG Developed All Cap Equity Index	24,5
iShares Developed World ESG Screened Index	24,5
iShares Developed World Index	21,4
Vanguard Global Stock Index	13,8
Storebrand Global ESG Plus	11,5
T.Rowe Price Global Focused Growth Equity	7,8
GuardCap Global Equity	7,6
	111,1

Áhættudreifing

Áhersla er lögð á að dreifa áhættu í fjárfestingum á erlendum mörkuðum. Til að ná sem mestri áhættudreifingu notar lífeyrissjóðurinn erlenda sjóði, bæði verðbréfasjóði og sérhæfða sjóði við fjárfestingar og í erlendum hlutabréfafjárfestingum er hlutfall vísitölusjóða jafnframt hátt eða tæp 73%.

Sjálfbærni

Áhersla er lögð á sjálfbærni og samfélagsábyrgð í erlendum hlutabréfafjárfestingum í samræmi við stefnu sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar. Lífeyrissjóðurinn hefur tekið markviss skref m.a. til að auka umhverfissjálfbærni í erlendu hlutabréfasafni sjóðsins og dregið þannig úr kolefnisspori fjárfestinga. Í lok árs voru um 2/3 hlutar af skráðu hlutabréfasafni sjóðsins í verðbréfasjóðum þar sem sjálfbærni er innleidd í fjárfestingarferli sjóðs (Article 8 skv. SFDR reglugerð ESB) eða í sjóðum sem hafa sérstök sjálfbærnimarkmið (Article 9 skv. SFDR reglugerð ESB).

Erlend hlutabréf

Erlend skráð hlutabréf eru að jafnaði keypt með milligöngu verðbréfasjóða (UCITS) og óskráð erlend hlutabréf eru að jafnaði keypt með milligöngu sérhæfðra sjóða. Stefnt er að því að um 70% af erlendra hlutabréfaeign séu markaðssjóðir (index funds) sem fjárfesta í sömu hlutföllum og hlutabréf

vega á markaði. Stefnt er að því að um 15% af erlendra hlutabréfaeign séu virkir sjóðir, þ.e. sjóðir sem velja verðbréf með það að markmiði að ná hærri ávöxtun en viðmið-unarvísitala. Jafnframt er stefnt að því að um 15% af erlendra hlutabréfaeign sé í sérhæfðum sjóðum sem fjárfesta í óskráðum hlutafélögum og í innviðasjóðum.

Áhættudreifing í safni en aukin samþjöppun á markaði

Mikil áhættudreifing einkennir erlenda hlutabréfasafnið og hlutfall vísitölusjóða er hátt. Erlenda safnið á hlutdeild í tæplega 5.000 fyrirtækjum í yfir 50 löndum sem skilar sér inn í þær ávöxtunarleiðir sem fjárfesta í hlutabréfum. Aukin samþjöppun á skráðum hlutabréfamarkaði og vöxtur upplýsingatæknifyrirtækja undanfarin ár hefur hinsvegar leitt til þess að áhætta á einstök fyrirtæki í dreifðum sjóðum, t.d. vísitölusjóðum, hefur aukist. Þannig vegna 100 stærstu fyrirtækna nú um 44% í heimsvísitölu hlutabréfa MSCI og fimm stærstu tæknifyrirtækja vegna tæp 12% í heimsvísitölunni. Hlutfall tæknifyrirtækja í heimsvísitölunni

lækkaði þó aðeins á milli ára, í fyrsta sinn í um áratug vegna verðleiðréttinga á markaði.

Landaskipting og atvinnugreinar

Sjóðurinn stefnir að því að landaskipting og atvinnugreina-skipting erlendra hlutabréfa sé sambærileg og í heimsvísitölu hlutabréfa, MSCI. Þessi hlutföll geta þó orðið eitthvað frábrugðin heimsvísitölunni vegna virkra hlutabréfasjóða sem velja einstök fyrirtæki.

Vægi erlendra eigna í söfnum

Vægi erlendra eigna í séreignarsöfnum, Ævisafni I, II og III, eru nálægt stefnu safnanna, þó er Ævisafni III aðeins undir sínu markmiði. Vægi erlendra eigna í samtryggingarsjóði er nokkuð lægra en fjárfestingarstefna gerir ráð fyrir. Áfram er stefnt að því að auka erlendar fjárfestingar og gert er ráð fyrir að samtryggingarsjóður nái stefnu um erlendar eignir á næstu 2–3 árum, en það veltur á ávöxtun eignaflokka.

Tíu stærstu útgefendur skuldabréfa

Útgefendur skuldabréfa	Samtr- sjóður	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III
 Sjóðfélagalán	14,7%	6,7%	10,4%	18,7%
 Ísland - ríkisskuldabréf	13,4%	7,2%	11,3%	9,6%
 Reykjavíkurborg	2,5%	1,2%	1,9%	
 Lánasjóður sveitarfélaga ohf.	2,0%	1,0%	1,6%	0,8%
 Íslandsbanki hf.	1,8%	1,3%	2,1%	4,1%
 Arion banki hf.	1,5%	0,9%	1,4%	2,2%
 Eik fasteignafélag hf.	1,3%	0,9%	1,4%	2,2%
 Reginn hf.	1,3%	0,7%	1,1%	1,2%
 Reitir fasteignafélag hf.	1,2%	0,9%	1,4%	2,9%
 Landsbankinn hf.	1,0%	0,8%	1,3%	2,9%
 Íþaka fasteignir ehf.				1,0%
Samtals vægi	40,8%	21,8%	33,9%	45,5%
Heildarstærð í milljörðum króna	171,1	42,4	81,3	37,7

Nánari upplýsingar

Upplýsingar um stærstu skuldara í hverri ávöxtunarleidd eru birtar mánaðarlega á heimasíðu sjóðsins. Þar er jafnframt að finna nánari upplýsingar um útgefendur á síðu hverrar ávöxtunarleiddar.

Ólíkt vægi skuldabréfa

Ríkisskuldabréf og veðtryggð sjóðfélagalán vega þýngst. Samanlagt vega 10 stærstu útgefendur skuldabréfa misþungt í söfnum sem fjárfesta bæði í skuldabréfum og hlutabréfum eða frá tæpum 22% upp í tæp 46% af eignum.

Lánshæfismat og viðmiðanir

Við kaup á skuldabréfum er m.a. horft til fjárhagslegs styrkleika útgefenda. Við kaup á erlendum skuldabréfum útgefenda með opinbert lánshæfismat skal miðað við að útgefandi hafi a.m.k. lánshæfismat eins og fram kemur í fjárfestingarstefnu sjóðsins. Við kaup á skuldabréfum sem hafa ekki lánshæfismat skulu sjóðstjórar yfirfara atriði sem talin eru upp í V. kafla fjárfestingarstefnunnar og meta hvort útgefendur uppfylli skilyrði um traustan efnahag og góða rekstrarafkomu. Almennt er mati á útgefanda skipt upp í eðlislæga og mælanlega þætti útgefanda og útgáfunnar. Eðlislægir þættir eru t.d. atvinnugrein, lagaumhverfi og skilmálar útgáfu. Þeir mælanlegu þættir sem horft er til eru fjármagnsskipan, greiðslugeta og arðsemi.

Skilmálar til að tryggja endurgreiðslu

Sjóðurinn fer fram á að óveðtryggð skuldabréf innihaldi skilmála til að tryggja endurgreiðslu bréfanna. Skilmálarnir fjalla um upplýsingaskyldu, eiginfjárvöð, breytingar á grundvallarrekstrarþáttum, breytingar á eignarhaldi, um sölu eigna, um skuldsetningu, um veðsetningu eigna, um vanskil annarra skuldbindinga, um rétt kröfuhafa, vaxtaþekju og fleira.

Stærstu útgefendur

Ríkissjóður er stærsti útgefandi skuldabréfa í blönduðu söfnunum, sem fjárfesta bæði í skuldabréfum og hlutabréfum. Vægi skuldabréfa með ríkisábyrgð lækkaði á árinu 2022 frá fyrra ári. Á móti jókst vægi sjóðfélagalána í söfnum sjóðsins. Bakvið sjóðfélagalánin eru um 1.548 greiðendur. Ef sjóðfélagalán eru talin sem einn útgefandi eru samtals um 156 útgefendur í skuldabréfasöfnum. Vægi útgefenda er nokkuð

breytilegt milli safna en það ræðst m.a. af markmiði um sparnaðartíma og vægi erlendra verðbréfa. Í Ævisafni III er um 15,0% eigna ávaxtað á innlánsreikningum hjá Íslandsbanka (6,0%), Landsbankanum (5,3%) og Arion banka (3,6%).

Önnur söfn

Eins og nafn Ríkissafnsins gefur til kynna er ríkissjóður eini útgefandi skuldabréfa í safninu en það hefur einnig heimild til að hafa hluta eigna í innlánunum. Innlánsafnið ávaxtar eignir sínar á innlánsreikningum hjá Íslandsbanka (31%), Arion banka (33%), Landsbankanum (30%) og Kviku banka (6%). Inneignir sjóðfélaga í Innlánsafninu falla undir ákvæði laga nr. 98/1999 um innstæðutryggingar. Húsnæðissafnið er ekki stórt í samanburði við hin söfnin en það er um 692 m.kr. að stærð og vega sjóðfélagalánin rúm 77,6%, innlán rúm 10,8% og ríkisbréf um 11,6%.

Tíu stærstu útgefendur hlutabréfa

Útgefendur hlutabréfa	Samtr- sjóður	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III
 Marel hf.	1,5%	1,9%	1,5%	0,8%
 Apple Inc.	1,3%	1,8%	1,4%	0,8%
 Microsoft Corp.	1,1%	1,6%	1,3%	0,7%
 Arion banki hf.	1,0%	1,3%	1,0%	0,5%
 Eik fasteignafélag hf.	1,0%	1,2%	1,0%	0,5%
 HSV eignarhaldsfélag slhf.	0,9%	1,1%	0,9%	0,4%
 Síldarvinnslan hf.	0,9%	1,1%	0,9%	0,4%
 Festi hf.	0,8%	1,0%	0,8%	0,4%
 Alphabet Inc.	0,7%	1,0%	0,8%	0,5%
 Íslandsbanki hf.	0,7%	0,9%	0,7%	0,4%
Samtals vægi	10,0%	13,0%	10,4%	5,4%
Heildarstærð í milljörðum króna	171,1	42,4	81,3	37,7

Nánari upplýsingar

Upplýsingar um stærstu hlutabréfaeignir ávöxtunarleiða eru birtar mánaðarlega á heimasíðu sjóðsins. Þar er jafnframt að finna upplýsingar um alla útgefendur á síðu hverrar ávöxtunarleiðar.

Vaxandi hlutabréfasafn

Vægi hlutabréfa í samtryggingarsjóði, Ævisafni II og Ævisafni III hækkaði á árinu 2022 en lækkaði hjá Ævisafni I. Einstakir útgefendur vega lítið. Tíu stærstu útgefendur hlutabréfa vega mest 13% í Ævisafni I en minnst er vægi þeirra 5,4% í Ævisafni III.

Hlutabréf

Sagan segir að hlutabréf skili hæstu ávöxtuninni á löngum tíma og að ávöxtun þeirra sveiflist mest. Hlutabréf eru aftast í kröfuröðinni og því er tapsáhætta þeirra einnig mest. Þess vegna skiptir áhættudreifing öllu máli þegar fjárfest er í hlutabréfum. Þar sem innlendur hlutabréfamarkaður er tiltölulega lítill og með fáum útgefendum vega erlend hlutabréf þyngra en innlend í fjárfestingarstefnu sjóðsins. Samkvæmt fjárfestingarstefnunni fyrir samtryggingarsjóð er stefnt að því að erlend hlutabréf ásamt sérhæfðum sjóðum vegi 20% til 60% og innlend hlutabréf ásamt sérhæfðum sjóðum 4% til 18% af eignum sjóðsins. Þessi hlutföll eru mismunandi eftir stefnum hverrar ávöxtunarleiðar fyrir sig. T.a.m. er Ævisafn III með lægsta hlutfall erlendra hlutabréfa í stefnu sinn á meðan það er hvað hæst í Ævisafni I. Á árinu 2022 jókst vægi hlutabréfa í samtryggingarsjóði, Ævisafni II og Ævisafni III en lækkaði hjá Ævisafni I.

Erlend hlutabréf

Erlend hlutabréf eru keypt með milligöngu verðbréfasjóða (UCITS) og hlutabréfatengdra sérhæfðra sjóða. Við greiningu hlutabréfaeignar Almenna í einstökum erlendum hlutafélögum er horft í gegnum verðbréfasjóði sem sjóðurinn á hlutdeild í.

Innlend hlutabréf

Uppbygging innlenda hlutabréfasafnsins fer að meirihluta fram með fjárfestingum í skráðum hlutafélögum og sérhæfðum sjóðum. Stefnt er að því að byggja upp safn fyrirtækja sem hafa sterkan tekjugrunn, traustan efnahag og geta skilað góðri ávöxtun til framtíðar. Hlutabréfasafninu er stýrt með virkri stýringu og beita sjóðstjórar faglega viðurkenndum aðferðum við verðmat og áhættugreiningu.

Stærstu útgefendur

Í árslok 2022 voru um 4.888 útgefendur í hlutabréfasöfnum sjóðsins. Vegna fjölda útgefenda er vægi einstakra útgefenda tiltölulega lítið og því vega 10 stærstu útgefendur hlutabréfa mun minna en vægi stærstu útgefenda skuldbréfa. Stærstu innlendu útgefendur hlutabréfa í eigu sjóðsins eru Marel, Arion banki, Eik fasteignafélag, HSV eignarhaldsfélag, Síldarvinnslan, Festi og Íslandsbanki. Stærstu erlendu útgefendurnir eru bandarísku tæknirisarnir Apple, Microsoft og Alphabet (Google).

Ársreikningur

Almenna lífeyrissjóðsins 2022

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga, lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyris-sjóða og reglur Fjármálaeftirlitsins um ársreikninga lífeyris-sjóða. Sjóðurinn metur öll markaðsverðbréf á markaðsverði en veðskuldabréf eru metin á nafnverði að viðbættum áföllnum vöxtum og verðbótum að frádreginni virðisrýrnun.

Eignir og fjöldi sjóðfélaga

Í árslok 2022 nam hrein eign til greiðslu lífeyris 366 milljörðum króna og minnkaði sjóðurinn um 1 milljarð eða um 0,4% á árinu. Sjóðfélagar í árslok voru 56.902 og fjölgaði þeim um 3,7% milli ára. Hrein eign til greiðslu lífeyris í séreignarsjóði var 194 milljarðar og í samtryggingarsjóði 172 milljarðar.

Iðgjöld

Greidd iðgjöld til sjóðsins árið 2022 voru samtals 20,2 milljarðar sem er 7,9% hækkun frá árinu áður. Iðgjöldin skiptust þannig að lágmarksiðgjöld voru 15 milljarðar og viðbótariðgjöld 5,1 milljarðar. Á árinu greiddu 10.462 sjóðfélagar að meðaltali til samtryggingarsjóðs á móti 11.019 árið áður sem er 5,1% fækkun milli ára. Iðgjöld í samtryggingarsjóð námu alls 8,4 milljörðum sem er 12% hækkun milli ára. Á árinu greiddu 6.819 sjóðfélagar að meðaltali viðbótarsparnað til séreignarsjóðs á móti 6.709 árið áður sem er 1,6% aukning milli ára. Iðgjöld í séreignarsjóð voru 11,8 milljarðar sem er 5% hækkun frá árinu áður.

Lífeyrir

Lífeyrisgreiðslur samtryggingarsjóðs voru alls 3,7 milljarðar árið 2022 sem er 19,6% hækkun frá árinu áður. Heildarfjöldi lífeyrisþega var 2.772. Lífeyrisgreiðslur séreignarsjóðs námu alls 5,8 milljörðum sem er 8,9% hækkun frá árinu áður. Á árinu voru greiddar 315,1 milljónir í aukagreiðslu vegna tímabundinnar opunar séreignarsparnaðar vegna heimsfaraldurs til 162 sjóðfélaga, 1,1 milljarður inn á húsnæðislán

til 2.751 sjóðfélaga og 55,8 milljónir vegna kaupa á fyrstu íbúð fyrir 47 sjóðfélaga samkvæmt úrræði ríkisstjórnarinnar sem heimilar sjóðfélögum að greiða tímabundið inn á höfuðstól húsnæðislána og verja uppsöfnuðu iðgjaldi til kaupa á fyrstu íbúð á tíu ára tímabili.

Sjóðfélagalán

Sjóðurinn lánaði sjóðfélögum 14,3 milljarða með veði í fasteignum árið 2022, en árið á undan voru veitt ný lán fyrir 11,6 milljarða. Á árinu voru greidd upp eldri lán fyrir 5,9 milljarða þannig að nettó lánveitingar námu 8,4 milljörðum.

Verðbréfaeign og ávöxtun

Lífeyrissjóðurinn fjárfesti í verðbréfum fyrir 61,9 milljarða á árinu 2022 og eru upplýsingar um eignasamsetningu ávöxtunarleiða í ársreikningnum.

Eftir miklar hækkunar á verðbréfamörkuðum undanfarin ár varð viðsnúningur á árinu 2022 og var þróun á verðbréfamörkuðum óhagstæð fjárfestum. Lækkun var á öllum helstu mörkuðum og endurspeglast það í ávöxtun safna sjóðsins á árinu. Óvissa vegna stríðsins í Úkraínu, þróunar orkumála í Evrópu, áhyggjur af hárrí verðbólgu og hækkun stýrivaxta leiddu til hækkunar á ávöxtunarkröfu á skuldabréfamörkuðum og lækkunar á eignamörkuðum, bæði á hlutabréfum og skuldabréfum. Nafnávöxtun sjóðsins á árinu var -6,5% til 9,4% og raunávöxtun -14,5% til 0,03%. Þrjár ávöxtunarleiðir Almenna lífeyrissjóðsins skiluðu jákvæðri nafnávöxtun á árinu 2022, mest hækkaði Innlánasafnið eða um 9,4% sem samsvarar um 0,03% raunávöxtun. Það var jafnframt eina safnið sem skilaði jákvæðri raunávöxtun á árinu en vísitala neysluverðs hækkaði um 9,3% yfir árið 2022.

Innleiðing á nýjum líftöflum árið 2022

Fjármálaráðuneytið tilkynnti í desember 2021 að lífeyris-sjóðir skyldu nota nýjar líftöflur við mat á skuldbindingum samtryggingardeilda. Með þeim er reiknað með hækkandi lífaldri komandi kynslóða og að sjóðfélagar lifi lengur en

áður var reiknað með. Vænt viðbótarár eru breytileg eftir aldri þar sem reiknað er með að sérhver árgangur lifi lengur en sá sem kom á undan. Í tilkynningunni voru lífeyrissjóðum gefin þrjú ár til að innleiða líftöflurnar en stjórn Almenna lífeyrissjóðsins ákvað að gera það á árinu 2022.

Ársfundur Almenna lífeyrissjóðsins sem var haldinn þann 31. mars 2022 samþykkti eftirfarandi mótvægisáðgerðir vegna þessara breytinga.

1. Ný réttindatafla tók gildi í samræmi við staðfestingu ráðherra á samþykktum sjóðsins og miðast við 1. apríl 2022. Í samanburði við fyrri réttindatöflu gerir ný ráð fyrir lægri fjárhæð mánaðarlegra lífeyrisgreiðslna en lengri greiðslutíma lífeyris.
2. Iðgjald til lágmarkstryggingaverndar, sem greiðist í samtryggingarsjóð var hækkað úr 8% í 8,5% af launum.
3. Aldursháð aðlögun réttinda. Í lok ársins voru áunnin réttindi sjóðfélaga endurreiknuð miðað við nýjar forsendur og fjárhæð mánaðarlegs lífeyris vegna áunninna réttinda aðlöguð að hækkun lífaldurs og lengri greiðslutíma lífeyris. Aðlögunin var misjöfn eftir fæðingarári þar sem reiknað er með að árgangar lifi mismengi og að yngri aldurshópar lifi lengur en eldri.
4. Vegna góðrar ávöxtunar á árinu 2021 og áranna á undan samþykkti ársfundurinn einnig að hækka ellilífeyrisréttindi og lífeyrisgreiðslur hlutfallslega jafnt um 3,95%.

Tryggingafræðileg staða

Við mat á fjárhagsstöðu samtryggingarsjóðs eru eignir bornar saman við skuldbindingar. Tryggingafræðileg staða skiptist í þrjá hluta.

1. Áunnin staða. Núverandi eignir eru bornar saman við skuldbindingar vegna réttinda sem sjóðfélagar eru búnir að ávinna sér með greiðslum í sjóðinn.
2. Framtíðarstaða. Núverandi iðgjalda virkra sjóðfélaga til 70 ára aldurs er borið saman við réttindi sem framtíðariðgjöld mynda.

3. Heildarstaða, samanburður á heildareignum og heildarskuldbindingum. Heildareignir eru samtala núverandi eigna og núvirði framtíðariðgjalda. Heildarskuldbindingar eru samtala áunninna skuldbindinga og framtíðarskuldbindinga.

Eftirfarandi forsendur eru lagðar til grundvallar við mat á skuldbindingum samtryggingarsjóðs.

1. Ávöxtun 3,5% umfram vísitölu neysluverðs til verðtryggingar.
2. Sérhæfðar lífslíkur miðað við reynslu sjóðfélaga á tímabilinu 2014 til 2018. Þetta er breyting frá stöðluðum lífslíkum skv. reglugerð 391/1998 en þar er miðað við reynslu þjóðarinnar 2014–2018 skv. tilkynningu frá fjármála- og efnahagsráðherra. Gert er ráð fyrir lækkanði dánartíðni til framtíðar skv. spálíkani Félags íslenskra tryggingastærðfæðinga (FÍT), sem staðfest var af fjármála- og efnahagsráðherra í desember 2021. Sérhæfðar dánarlíkur fyrir sjóðfélaga eru um 80% af almennum dánarlíkum.
3. Sérhæfðar örorkulíkur miðað við reynslu sjóðsins árin 2010 til 2014.
4. Íslenskar barneigna- og hjúskaparlíkur skv. stöðluðum forsendum.

Hrein nafnávöxtun samtryggingarsjóðs á árinu 2022 var -4,5%, en við eignamat sem notað er við mat á tryggingafræðilegri stöðu lífeyrissjóðsins, er reiknað með 0,7% nafnávöxtun og -7,9% raunávöxtun samkvæmt ákvæðum reglugerðar. Ávöxtunarviðmið sem er notað til að núvirða skuldbindingar er 3,5% raunávöxtun. Raunávöxtun samtryggingarsjóðs í tryggingafræðilegu uppgjöri var því 11% lakari en núvirðingarkrafan.

Tryggingafræðileg úttekt í lok árs sýnir að heildareignir samtryggingarsjóðs eru 302,6 milljarðar sem samanstendur af núvirtum eignum og framtíðariðgjöldum. Heildarskuldbinding samtryggingarsjóðsins er 317,4 milljarðar og eru því skuldbindingar umfram eignir 14,8 milljarðar. Niðurstaða

úttektarinnar er að áfallnar skuldbindingar eru 7,9% umfram eignir og núvirði framtíðarskuldbindinga er 0,1% umfram núvirði framtíðariðgjalda. Þegar áfallin staða og framtíðarstaða eru lagðar saman eru heildarskuldbindingar 4,7% umfram eignir.

Áfallin staða versnar frá síðustu úttekt og fer úr -1,2% í -7,9% af skuldbindingum. Meginástæðan fyrir versnandi stöðu er óhagstæð ávöxtun á árinu 2022 en skuldbindingar sjóðsins eru að fullu verðtryggðar og svo er reiknað með 3,5% ávöxtun til viðbótar. Reiknuð ávöxtun jók áfallnar skuldbindingar um 13% milli ára. Skuldbindingarnar lækkuðu um 9% við aldursháða aðlögun réttinda en hlutfallsleg hækkun réttinda jók þær um tæp 4%. Samtals hækkuðu áfallnar skuldbindingar um 10,4% á sama tíma og eignir hækkuðu um 0,7%.

Framtíðarstaða batnaði mikið milli ára eða úr -13,9% í -0,1% af skuldbindingum. Á árinu var innleidd ný réttindatafla sem tekur tillit til vænts lengri greiðslutíma lífeyris og skýrir þessa breytingu. Mikilvægt er að sjóðurinn fylgist vel með þróun lífaldurs og kynjasamsetningu iðgjaldagreiðenda á næstu árum og uppfæri réttindatöflu ef forsendur um lífaldur og samsetningu sjóðfélaga sem greiða í sjóðinn breytast.

Heildarstaða sjóðsins batnaði á árinu úr -6,6% í -4,7% af skuldbindingum. Bætt framtíðarstaða og ný réttindatafla eru meginástæða þess að heildarstaðan batnaði milli ára.

Laun og fjöldi stöðugilda

Laun og launatengd gjöld starfsmanna, stjórnar, kjörnefndar og endurskoðunarnefndar námu 426 milljónum á árinu. Hækkun orlofsskuldbindingar milli ára nam 11,6 milljónum. Stöðugildi voru 22 í lok árs.

Önnur mikilvæg atriði

Markmið Almenna lífeyrissjóðsins er að veita góða þjónustu, faglega fræðslu og ráðgjöf. Á árinu voru stigin skref í að efla rafrænar þjónustuleiðir fyrir sjóðfélaga með endurbættum

sjóðfélagavef og nýjum lánavef. Á sjóðfélagavefnum geta sjóðfélagar séð upplýsingar um réttindi og séreign á myndrænu formi auk þess að fylla út umsóknir og senda til sjóðsins. Á lánavef er hægt að sækja um lán og greiða aukagreiðslur þegar það hentar. Í október tók sjóðurinn svo í notkun tímapantanakerfi þar sem sjóðfélagar geta pantað viðtal eða símtal við ráðgjafa í gegnum heimasíðu sjóðsins. Þeir sem nýta sér þetta fá sjálfvirka staðfestingu á tímapöntun og áminningu þegar fundur með ráðgjafa nálgast.

Á árinu 2022 var í fyrsta sinn kosið til stjórnar með rafrænum hætti. Í boði voru tvö laus sæti í aðalstjórn og eitt í varastjórn. Að þessu sinni voru einungis laus sæti karla í aðalstjórn en báðum kynjum var heimilt að bjóða sig fram í varastjórn. Öllum frambjóðendum gafst kostur á að kynna sig á heimasíðu sjóðsins með upplýsingum um starfs- og námsferil, stuttu kynningarbréfi og myndbandi. Nokkur áhugi var á stjórnarsætunum en tíu manns buðu sig fram í tvö laus sæti í aðalstjórn en níu í eitt laust sæti í varastjórn. Kosningin tókst vel og var kjörsókn rúmlega fjórfalt meiri en áður. Tilkynnt var um úrslit rafrænnar atkvæðagreiðslu á ársfundi sjóðsins. Niðurstaða kosninganna var að Þórarinn Guðnason og Már Wolfgang Mixa voru kjörnir í aðalstjórn en Frosti Sigurjónsson hlaut kosningu í varastjórn.

Alþingi samþykkti í júní 2022 breytingar á lögum um lífeyrissjóði og fleiri lögum sem fela í sér talsverðar breytingar fyrir sjóðfélaga. Lögin tóku gildi 1. janúar 2023. Helstu breytingarnar eru þessar.

1. Lágmarksiðgjald í lífeyrissjóð hækkar úr 12% af launum í 15,5%.
2. Lífeyrissjóðir hafa heimild til að bjóða sjóðfélögum að ráðstafa allt að 3,5% af launum til svokallaðar tilgreindrar séreignar með þrengri útborgunarheimildir en hefðbundinn séreignarsparnaður.
3. Séreign af lágmarki verður ekki lengur undanþegin skerðingum almannatrygginga eða þátttöku í dvalarkostnaði á stofnun fyrir aldraða og fleira.

4. Einstaklingar geta ráðstafað tilgreindri séreign skattfrjálst til kaupa á fyrstu fasteign að uppfylltum ákveðnum skilyrðum. Sjóðfélagar sem ekki hafa verið eigendur að íbúðarhúsnæði síðastliðin fimm ár geta talist fyrstu kaupendur og nýtt heimildir laganna.

Fjallað var um breytingarnar, áhrif þeirra og ávöxtun ársins á fjölsóttum morgunfundi fyrir sjóðfélagi á september auk þess sem Almenni fjallaði sérstaklega um breytingarnar á heimasíðu. Efni fundarins þótti áhugavert en á annað þúsund manns ýmist mættu á fundinn, horfðu á streymið eða hafa séð upptöku frá fundinum.

Fjárfestingarstefna Almenna lífeyrissjóðsins fyrir árið 2023 var samþykkt af stjórn sjóðsins þann 29. nóvember 2022. Að þessu sinni voru gerðar óverulegar breytingar á stefnunni milli ára en þær helstu eru að stefnt er að breyttri samsetningu skuldabréfa í ævisöfnum og samtryggingarsjóði. Í því felst að stefna um skuldabréf og lánasamninga í erlendri mynt er aukin en á móti er vægi innlendra skuldabréfa minnkað. Markmiðið með breytingunni er að auka áhættudreifingu í söfnum. Sjóðfélagar eru hvattir til að kynna sér fjárfestingarstefnu sjóðsins og einstakra fjárfestingarleiða, sem birt er á heimasíðu sjóðsins.

Stjórn sjóðsins hittist að minnsta kosti einu sinni á ári á fundi án starfsmanna. Samkvæmt starfsreglum skal stjórnin að lágmarki á tveggja ára fresti leggja mat á störf sín, verklag og starfshætti, sem og frammistöðu undirnefnda, stjórnarformanns og framkvæmdastjóra. Árangursmat felur m.a. í sér að stjórnin leggi mat á styrkleika og veikleika í störfum og verklagi og hugi að þeim hlutum sem hún telur að betur megi fara. Stjórnin skal leita leiða til að bæta úr verklagi í samræmi við niðurstöður matsins. Árangursmat fór síðast fram á næstliðnu starfsári stjórnar en á þessu ári ræddi stjórnin sérstaklega um fjárfestingarstefnu sjóðsins.

Enn ríkir óvissa á helstu eignamörkuðum heims vegna stríðsátakanna í Úkraínu. Alger óvissa er um framvindu stríðsins en ljóst er að átökin og efnahagsaðgerðir geta haft viðtæk áhrif á efnahag heimsins og verðbréfamarkaði. Verð á

margvíslegum hrávörum hefur hækkað mikið eftir að stríðið skall á, m.a. jarðefnaeldsneyti, ýmsir málmar, kornvörur og matarölía enda eru Rússar og/eða Úkraínumenn stórir útflytjendur slíkra vara. Mögulegt er að þessi þróun haldi áfram en mesta áhættan vegna stríðsins er ef átökin breiðast út og fleiri lönd taka þátt í ófriðinum.

Í október 2022 tilkynnti fjármála- og efnahagsráðherra um mögulegar aðgerðir vegna stöðu ÍL-sjóðs og óskaði eftir viðurðum við eigendur HFF skuldabréfa um uppgjör sem miðast við höfuðstól og áfallna vexti og verðbætur. Í framhaldi af tilkynningunni hækkaði ávöxtunarkrafa á markaði og markaðsverð bréfanna í eigu Almenna féll að meðaltali um 12%. Almenni lífeyrissjóðurinn og aðrir lífeyrissjóðir hafa hafnað viðurðum við ríkið um uppgjör nema að þær miðist við fullt uppgjör samkvæmt skilmálum skuldabréfanna og taki þá tillit til vaxtagreiðslna í framtíðinni. Sjá nánar skýringu 13 í ársreikningi þessum.

Þann 10. mars 2023 féll bandaríski bankinn Silicon Valley Bank og tveimur dögum síðar lokuðu opinberir eftirlitsaðilar Signature Bank. Í ársbyrjun var samanlagt vægi þessara banka 0,041% af heimsvísitölu hlutabréfa og 0,032% af hlutabréfasafni Almenna lífeyrissjóðsins þannig að bein áhrif af falli bankanna eru óveruleg. Óvissa ríkir um óbein áhrif vegna þessara atburða en verð á hlutabréfamörkuðum hefur lækkað nokkuð við þessar fréttir, meðal annars vegna ótta um að fleiri bankar geti lokað í kjölfarið og mögulegra neikvæðra áhrifa á önnur fyrirtæki.

Stjórnarháttayfirlýsing

Almenni lífeyrissjóðurinn starfar samkvæmt samþykktum sjóðsins, lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og öðrum þeim reglum sem um lífeyrissjóði gilda. Stjórn og stjórnendur Almenna lífeyrissjóðsins hafa sett sér það markmið að hafa góða stjórnarhætti ávallt sér að leiðarljósi. Við mótun stjórnarháttanna hefur stjórn sjóðsins meðal annars litið til og haft til hliðsjónar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem

eru gefnar út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq OMX Iceland hf. og Samtökum atvinnulífsins. Stjórnarháttayfirlýsing fylgir ársreikningnum.

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf samkvæmt 66. gr. d í lögum um ársreikninga

Lífeyrissjóðurinn telst til eininga tengdum almannahagsmunum eins og hugtakið er skilgreint í lögum um ársreikninga nr. 3/2006, með síðari breytingum. Í gr. 66. d í lögum um ársreikninga kemur m.a. fram að í yfirliti með skýrslu stjórnar skuli fylgja upplýsingar sem nauðsynlegar séu til að leggja mat á þróun, umfang, stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Jafnframt skal gerð grein fyrir stefnu félagsins í mannréttindamálum og hvernig félagið spornar við spillingar- og mútumálum.

Í stjórnarháttayfirlýsingu sem fylgir með ársreikningnum eru upplýsingar um grundvöll sjóðsins, hlutverk og markmið, stefnu í umhverfis-, félags- og starfsmannamálum. Stefna Almenna lífeyrissjóðsins um ábyrgar fjárfestingar er endurskoðuð samhliða fjárfestingarstefnu og staðfest sérstaklega af stjórn. Í henni er horft til umhverfismála, félagslegra málefna og stjórnarháttanna í fjárfestingum lífeyrissjóðsins. Þessir þættir eru mikilvæg forsenda fyrir sjálfbærni, þannig að fyrirtæki geti skilað góðri afkomu til langs tíma. Þannig fléttar sjálfbær þróun saman langtímahagsmunum fjárfesta og samfélagsins alls. Eigendastefna Almenna lífeyrissjóðsins er stefnulýsing um það hvernig lífeyrissjóðurinn beitir sér sem hluthafi í félögum sem hann á verulegan eignarhlut í, þ.e. 5% eða hærri beinan eignahlut í einstöku félagi eða þar sem lífeyrissjóðurinn er meðal fimm stærstu hluthafa félags. Stefna um ábyrgar fjárfestingar og eigendastefna markaðsiðferðisleg viðmið Almenna lífeyrissjóðsins í fjárfestingum. Við mat á fjárfestingarkostum er horft til ýmissa þátta í starfsemi útgefenda sem tengjast samfélagslegri ábyrgð og umhverfismálum. Fyrirtækjum ber meðal annars að fara að lögum og reglum, virða kjarasamninga og aðra samninga um réttindi starfsfólks, móta og fylgja eftir stefnu um umhverfis-

mál og samfélagslega ábyrgð. Almenni lífeyrissjóðurinn fylgir eftir stefnu um samfélagslega ábyrgar fjárfestingar með því að tilgreina sérstaklega á minnisblöðum, við mat á fjárfestingarkostum, hvort og hvaða stefnu útgefandi verðbréfa hefur um umhverfismál, félagsleg málefni og stjórnarhætti. Samkvæmt eigendastefnu sækja starfsmenn

Almenna lífeyrissjóðsins opna kynningarfundir félaga sem sjóðurinn fjárfestir í auk þess að kynna sér uppgjör, kynningar og annað opinbert útgáfuefni þeirra. Telji sjóðurinn ástæðu til að óska ítarlegri skýringa á tilteknum þáttum starfseminnar og skipulags leitar hann eftir einkafundi með stjórnendum. Forsenda slíkra samskipta er að leita ítarlegri

skýringa á efnisatriðum sem stjórnendum er heimilt að gefa svör við. Telji sjóðurinn að koma þurfi ábendingum til félags þá beinir hann þeim samskiptum til stjórnarformanns viðkomandi félags, nema starfsreglur þess veiti leiðbeiningar um annað.

Staðfesting ársreikningsins

Stjórn og framkvæmdastjóri Almenna lífeyrissjóðsins staðfesta ársreikning sjóðsins fyrir árið 2022 með undirritun sinni.

Reykjavík, 14. mars 2023

Stjórn:

Hulda Rós Rúriksdóttir, stjórnarformaður

Arna Guðmundsdóttir, varaformaður

Már Wolfgang Mixa

Ólafur H. Jónsson

Sigríður Magnúsdóttir

Þórarinn Guðnason

Framkvæmdastjóri:

Gunnar Baldvinsson

Ársreikningur Almenna lífeyrissjóðsins fyrir árið 2022 er rafrænt undirritaður af stjórn og framkvæmdarstjóra.

Til stjórnar og sjóðfélaga í Almenna lífeyrissjóðnum

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Almenna lífeyrissjóðsins fyrir árið 2022. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning þann 31. desember 2022, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingarsjóðs, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu lífeyrissjóðsins á árinu 2022, efnahag hans 31. desember 2022 og breytingu á handbæru fé á árinu 2022, í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Álit okkar á ársreikningnum er í samræmi við innihald annarra skýrsla sem við höfum afhent endurskoðunarnefnd sjóðsins í samræmi við 11. gr. reglugerðar Evrópusambandsins nr. 537/2014.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Óhæði

Við erum óháð Almenna lífeyrissjóðnum í samræmi við alþjóðlegar siðareglur fyrir endurskoðendur (IESBA Code) og viðeigandi settar siðareglur á Íslandi og höfum uppfyllt önnur ákvæði þeirra.

Eftir okkar bestu vitund, þá höfum við ekki veitt lífeyrissjóðnum neina óheimila þjónustu sem endurskoðendur lífeyrissjóðsins samanber lista yfir óheimila þjónustu sem tilgreind er í grein 5(1) í reglugerð Evrópusambandsins nr. 537/2014.

Ráðning endurskoðanda

Við vorum upphaflega kosin sem endurskoðendur Almenna lífeyrissjóðsins, fyrir árið 2017, á ársfundi sjóðsins þann 7. apríl 2016 og höfum verið endurkjörin á hverju ári síðan.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins fyrir árið 2022. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á ársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á hann. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Við höfum uppfyllt skyldur okkar eins og þær eru tilgreindar í kaflanum „ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins“ hér að neðan, sem og í tengslum við lykilatriði í endurskoðun. Endurskoðunin fól í sér hönnun og framkvæmd á endurskoðunaraðgerðum til að bregðast við mati okkar á verulegri áhættu í ársreikningnum. Niðurstaða endurskoðunaraðgerða okkar, þar á meðal þær aðgerðir sem útlistaðar eru hér að neðan, mynda grunn okkar að áritun á ársreikning sjóðsins.

• Mat á óskráðum fjárfestingum og skuldabréfum með stopul viðskipti

Verðmæti óskráðra fjárfestinga og skráðra fjárfestinga með stopul viðskipti nam 92.204 m.kr. eða um 25,5% af heildareignum þann 31. desember 2022 (48.130 m.kr. þann 31. desember 2021). Þessar eignir eru flokkaðar í gangvirkisþrepi 2 og 3 í skýringum í ársreikningi.

Á meðal ofangreindra fjárfestinga eru óskráð hlutabréf, hlutdeildarskírteini, framtakssjóðir (sjóðir um sameiginlega fjárfestingu), óskráð skuldabréf og skráð skuldabréf með stopul viðskipti. Verðmæti þessara fjárfestinga er háð mati stjórnenda, þeim forsendum sem eru notaðar og vali á útreikningsaðferð eða líkani og getur haft veruleg áhrif á niðurstöðu matsins.

Lykilatriði sem kröfðust mats voru:

- Mat á ávöxtunarkröfu óskráðra hlutabréfa
- Mat á framtíðargreiðsluflæði
- Mat á hvort markaðskrafa sé viðeigandi
- Mat á grunnkröfu skuldabréfa
- Mat á skuldaálagi skuldabréfa

Vegna þess hve matskenndur liðurinn er og vegna stærðar í efnahagsreikningi sjóðsins, teljum við mat á óskráðum fjárfestingum og skuldabréfum með stopul viðskipti vera lykilatriði við endurskoðun okkar.

► Viðbrögð endurskoðenda

Lögð var áhersla á m.a. eftirfarandi aðgerðir til að bregðast við þessu lykilatriði:

- Ferli við fjárfestingar og mat var yfirfarið.
- Eftirlitsaðgerðir við mat á skuldabréfum voru prófaðar.
- Fyrir áhættumiðað úrtak var lagt mat á aðferðafræði og forsendur óskráðra hlutabréfa, hlutdeildarskírteina og framtakssjóða og kallað var eftir stuðningsgögnum að baki verðmati og tilvist viðmiðunarviðskipta staðfest.
- Farið var yfir forsendur þess að nota markaðskröfu við mat á skuldabréfum útgefnum af ÍL-sjóði og hvort skýring vegna óvissu um framtíðargreiðsluflæði væru nægjanlegar.
- Fyrir áhættumiðað úrtak skuldabréfa var lagt mat á aðferðafræði og forsendur eins og grunnkröfur, skuldaálag og mótaðilaáhættu.
- Farið var yfir flokkun óskráðra fjárfestinga í þrepaskiptingu gangvirkis.

Til viðbótar voru viðeigandi skýringar í ársreikningnum rýndar. Sjá nánar í skýringum 10, 11, 13 og 24–33.

• Mat á lífeyrisskuldbindingu

Lífeyrisskuldbinding sjóðsins nam 317.428 m.kr. þann 31. desember 2022 (295.048 m.kr. þann 31. desember 2021). Tryggingafræðileg staða þann 31. desember 2022 nam

-4,7% þar sem skuldbindingar voru umfram eignir í árslok (-6,6% í árslok 2021). Lífeyrisskuldbindingin er reiknuð út af tryggingastærðfræðingi sem er ekki starfandi hjá sjóðnum.

Lykilatriði sem kröfðust mats voru:

- Mat á sértækum lífslíkum
- Mat á sértækum örorkulíkum
- Sértækir útreikningar

Vegna þess hve flóknir útreikningarnir eru og vegna stærðar og mikilvægi fyrir sjóðinn, teljum við mat á lífeyrisskuldbindingu vera lykilatriði við endurskoðun okkar.

► Viðbrögð endurskoðenda

Lögð var áhersla á m.a. eftirfarandi aðgerðir til að bregðast við þessu lykilatriði, með aðstoð innri tryggingastærðfræðings EY eftir atvikum:

- Mátum óhæði og hæfni tryggingastærðfræðings.
- Ferli við útreikninga var yfirfarið.
- Framkvæmdar voru greiningar á sértækum lífs- og örorkulíkum sem notaðar eru við útreikning við staðlaðar lífs- og örorkulíkur gefnar út af Félagi íslenskra tryggingastærðfræðinga.
- Framkvæmdar voru aðgerðir með úrtökum til að sannreyna inntaksgögn og útreikninga.
- Framkvæmdar voru greiningaraðgerðir á þróun lífeyrisskuldbindingar, forsendum og niðurstöðum.
- Yfirfarnar voru næmnigreiningar með því að skoða áhrif breytinga á lykilsforsendum í líkaninu.

Til viðbótar voru viðeigandi skýringar í ársreikningnum rýndar. Sjá nánar yfirlit um tryggingafræðilega stöðu ásamt skýringum 36 og 42.

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg

fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins ber stjórn og framkvæmdastjóra að meta rekstrarhæfi sjóðsins og eftir því sem við á, skýra frá þeim atriðum sem varða rekstrarhæfið og notkun forsendunnar um áframhaldandi rekstrarhæfi, nema ætlunin sé að leysa upp sjóðinn eða hætta starfsemi hans, eða ef enginn annar raunhæfur valkostur er í stöðunni.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun ársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissu er mikil vissu, en ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær, einar og sér eða samanlagðar, gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggjum við á faglegri dómgreind og beitum ávallt faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Við greinum og metum hættur á verulegum skekkjum í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi

framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.

- Við öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins.
- Við metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Við ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun okkar. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi sjóðsins.
- Við metum í heild sinni hvort framsetning og uppbygging ársreikningsins, þ.m.t. innihald og skýringar, gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem koma upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti sem fram koma við endurskoðunina, eftir því sem við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og upplýsum um öll tengsl eða önnur atriði sem raunhæft er að ætla að gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og eftir því sem við á, til hvaða varúðarráðstafana við höfum gripið til að tryggja óhæði okkar.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoð-

unarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það lykilatriði endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum atriðum í

áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í einstaka tilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem

neikvæðar afleiðingar af slíkri upplýsingagjöf eru taldar vega þyngra en hagsmunir almennings af upplýsingunum.

Reykjavík, 14. mars 2023

Geir Steindórsson
löggiltur endurskoðandi

Ernst & Young ehf.
Borgartúni 30
105 Reykjavík

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2022

	Skýr.	2022	2021
Iðgjöld:			
Iðgjöld sjóðfélaga		6.817.618	6.326.703
Iðgjöld launagreiðenda		13.371.689	12.391.213
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(101.698)	151.841
		20.087.609	18.869.757
Sérstök aukaframlög		32.460	26.970
	6,14	20.120.069	18.896.726
Lífeyrir:			
Heildarfjárhæð lífeyris		9.471.637	8.398.444
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		87.038	91.036
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		3.290	2.948
	7,15	9.561.966	8.492.427
Hreinar fjárfestingartekjur:			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	8,16	(14.743.636)	37.451.853
Hreinar tekjur af skuldabréfum	8,17	320.234	8.817.827
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		3.003.537	1.505.502
Vaxtatekjur af handbæru fé		263.271	98.598
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		25.907	27.993
Fjárfestingargjöld	9,18	(24.607)	(25.698)
		(11.155.294)	47.876.075
Rekstrarkostnaður:			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	19–23	853.018	831.132
Aðrar tekjur		8.672	4.778
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		(1.441.536)	57.454.019
Hrein eign frá fyrra ári		367.014.401	309.560.381
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		365.572.864	367.014.401

	Skýr.	2022	2021
Fjárfestingar:			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	24–27	184.942.916	192.199.626
Skuldabréf	28–30	138.616.159	135.483.440
Bundnar bankainnstæður		34.271.246	29.867.709
Aðrar fjárfestingar		1.800	2.760
		357.832.121	357.553.535
Kröfur:			
Kröfur á launagreiðendur		700.000	700.000
Aðrar kröfur		25.430	95.327
		725.430	795.327
Handbært fé		7.466.398	9.532.896
Eignir samtals		366.023.949	367.881.758
Skuldir:			
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur	34	409.911	338.162
Aðrar skuldir	35	41.174	529.196
Skuldir samtals		451.085	867.358
Hrein eign til greiðslu lífeyris		365.572.864	367.014.401
Skuldbindingar utan efnahags	12	20.924.845	20.552.503

	Skýr.	2022	2021
Inngreiðslur:			
Iðgjöld		20.145.976	18.824.719
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		227.024	73.978
Aðrar inngreiðslur		8.672	4.778
		20.381.672	18.903.475
Útgreiðslur:			
Lífeyrir		9.500.371	8.467.247
Rekstrarkostnaður		883.465	827.554
Aðrar útgreiðslur		906	24.926
		10.384.742	9.319.726
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		9.996.931	9.583.749
Fjárfestingarhreyfingar:			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		1.701.996	769.345
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(28.394.356)	(16.479.822)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		19.761.695	6.132.506
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		22.821.767	39.803.646
Keypt skuldabréf		(33.472.837)	(42.825.816)
Seld skuldabréf		6.882.062	454.196
Ný bundin innlán		(1.400.000)	0
Endurgreidd bundin innlán		0	90.000
		(12.099.674)	(12.055.946)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		(2.102.743)	(2.472.197)
Gengismunur af handbæru fé		36.246	25.377
Handbært fé í upphafi árs		9.532.896	11.979.715
Handbært fé í lok árs		7.466.398	9.532.896

	Skýr. 36	31. desember 2022			31. desember 2021		
		Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir:							
Hrein eign til greiðslu lífeyris		171.641.555	0	171.641.555	174.784.296	0	174.784.296
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa		(568.474)	0	(568.474)	(8.489.067)	0	(8.489.067)
Núvirði framtíðariðgjalda		0	131.565.053	131.565.053	0	109.213.768	109.213.768
Eignir samtals		171.073.081	131.565.053	302.638.134	166.295.229	109.213.768	275.508.998
Skuldbindingar:							
Ellilífeyrir		164.494.350	116.353.289	280.847.639	148.770.491	112.540.584	261.311.075
Örorkulífeyrir		6.472.543	5.835.375	12.307.918	5.788.771	5.522.947	11.311.718
Makalífeyrir		10.277.772	2.105.224	12.382.995	9.475.789	2.075.287	11.551.075
Barnalífeyrir		239.566	1.246.487	1.486.053	223.150	1.078.078	1.301.229
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar		4.304.676	6.098.356	10.403.032	3.983.938	5.588.892	9.572.830
Skuldbindingar samtals		185.788.906	131.638.731	317.427.637	168.242.139	126.805.788	295.047.927
Eignir umfram skuldbindingar		(14.715.825)	(73.678)	(14.789.503)	(1.946.909)	(17.592.020)	(19.538.929)
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun		(1,2%)	(13,9%)	(6,6%)	(0,2%)	(3,5%)	(1,6%)
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok		(7,9%)	(0,1%)	(4,7%)	(1,2%)	(13,9%)	(6,6%)

	Skýr.	2022	2021
Iðgjöld:			
Iðgjöld sjóðfélaga		2.296.603	2.136.886
Iðgjöld launagreiðenda		6.097.635	5.360.358
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(6.009)	(9.714)
		8.388.228	7.487.530
Sérstök aukaframlög		32.460	26.970
	6, 14	8.420.689	7.514.500
Lífeyrir:			
Heildarfjárhæð lífeyris		3.654.869	3.057.047
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs		87.038	91.036
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		3.290	2.948
	7, 15	3.745.197	3.151.031
Hreinar fjárfestingartekjur:			
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	8,16	(7.159.797)	18.317.199
Hreinar tekjur af skuldabréfum	8,17	(360.687)	5.230.634
Vaxtatekjur af handbæru fé		105.223	40.423
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		13.889	13.903
Fjárfestingargjöld	9,18	(12.637)	(12.967)
		(7.414.010)	23.589.192
Rekstrarkostnaður:			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	19–23	407.721	398.903
Aðrar tekjur		4.097	2.269
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		(3.142.142)	27.556.028
Hrein eign frá fyrra ári		174.784.296	147.228.269
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		171.642.155	174.784.296

	Skýr.	2022	2021
Fjárfestingar:			
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	24–27	90.678.813	93.540.419
Skuldabréf	28–30	77.567.894	77.100.117
Aðrar fjárfestingar		1.800	2.760
		168.248.507	170.643.296
Kröfur:			
Kröfur á launagreiðendur		700.000	700.000
Aðrar kröfur		12.157	45.203
		712.157	745.203
Handbært fé		2.826.978	3.754.075
Eignir samtals		171.787.642	175.142.574
Skuldir:			
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur	34	145.409	122.881
Aðrar skuldir	35	77	235.397
Skuldir samtals		145.486	358.278
Hrein eign til greiðslu lífeyris		171.642.155	174.784.296

	Skýr.	2022	2021
Inngreiðslur:			
Iðgjöld		8.434.578	7.428.403
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		84.128	29.056
Aðrar inngreiðslur		4.097	2.269
		8.522.804	7.459.728
Útgreiðslur:			
Lífeyrir		3.729.168	3.136.575
Rekstrarkostnaður		422.932	397.818
Aðrar útgreiðslur		1.430	12.093
		4.153.530	3.546.485
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		4.369.274	3.913.242
Fjárfestingarhreyfingar:			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		892.234	397.725
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(13.580.144)	(8.296.218)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		9.076.528	2.976.987
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		11.994.158	20.388.755
Keypt skuldabréf		(16.734.244)	(20.642.422)
Seld skuldabréf		3.039.085	197.882
		(5.312.384)	(4.977.291)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		(943.110)	(1.064.049)
Gengismunur af handbæru fé		16.013	11.584
Handbært fé í upphafi árs		3.754.075	4.806.540
Handbært fé í lok árs		2.826.978	3.754.075

Yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2022 – Séreignarsjóður

	Skýr.	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Innlánasafn	Ríkissafn	Ríkissafn stutt	Húsnæðis- safn	Samtals 2022	Samtals 2021
Iðgjöld:										
Iðgjöld sjóðfélaga		1.657.793	1.535.550	726.404	460.530	27.717	924	112.098	4.521.016	4.189.817
Iðgjöld launagreiðenda		3.098.485	2.554.305	945.654	558.935	31.762	1.013	83.899	7.274.054	7.030.854
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(1.747.509)	(3.099.980)	3.467.115	1.632.979	142.666	(540.310)	49.350	(95.689)	161.555
	6, 14	3.008.769	989.875	5.139.174	2.652.444	202.145	(538.373)	245.347	11.699.381	11.382.227
Lífeyrir:										
Heildarfjárhæð lífeyris	7, 15	844.652	2.091.460	1.765.877	996.151	29.373	3.762	85.494	5.816.769	5.341.397
Hreinar fjárfestingartekjur:										
Hreinar tekjur af eignarhl. í félögum og sjóðum	8, 16	(2.755.882)	(4.046.844)	(774.248)	0	(6.686)	(314)	134	(7.583.839)	19.134.654
Hreinar tekjur af skuldabréfum	8, 17	(5.280)	(23.523)	715.817	0	(46.459)	365	40.002	680.922	3.587.193
Vaxtatekjur af bundnum bankainnstæðum		0	0	418.975	2.584.562	0	0	0	3.003.537	1.505.502
Vaxtatekjur af handbæru fé		34.962	54.479	29.875	33.546	2.934	323	1.928	158.048	58.175
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		4.703	4.238	2.310	629	27	0	110	12.017	14.090
Fjárfestingargjöld	9, 18	(2.939)	(6.137)	(2.587)	0	(279)	(2)	(27)	(11.970)	(12.731)
		(2.724.435)	(4.017.787)	390.143	2.618.737	(50.462)	372	42.147	(3.741.285)	24.286.883
Rekstrarkostnaður:										
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	19–23	97.035	193.143	83.145	67.447	3.070	131	1.325	445.297	432.229
Aðrar tekjur		995	1.982	856	695	32	1	14	4.574	2.509
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		(656.357)	(5.310.532)	3.681.150	4.208.278	119.270	(541.894)	200.689	1.700.605	29.897.992
Hrein eign frá fyrra ári		43.068.274	86.460.236	33.890.181	26.587.944	1.193.680	541.894	487.896	192.230.104	162.332.113
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		42.411.917	81.149.704	37.571.330	30.796.223	1.312.951	0	688.585	193.930.709	192.230.104

	Skýr.	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Innlánasafn	Ríkissafn	Ríkissafn stutt	Húsnæðis-safn	Samtals 2022	Samtals 2021
Fjárfestingar:										
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	24–27	31.329.136	49.098.537	13.629.774	0	146.521	0	60.134	94.264.103	98.659.207
Skuldabréf	28–30	10.301.244	30.752.367	18.400.050	0	1.037.380	0	557.225	61.048.265	58.383.323
Bundnar bankainnstæður		0	0	4.720.565	29.550.681	0	0	0	34.271.246	29.867.709
		41.630.380	79.850.904	36.750.388	29.550.681	1.183.901	0	617.359	189.583.614	186.910.239
Kröfur:										
Aðrar kröfur		3.306	5.939	2.399	1.443	155	0	32	13.273	50.124
Handbært fé		815.268	1.407.394	912.405	1.298.854	130.690	0	74.810	4.639.420	5.778.821
Eignir samtals		42.448.954	81.264.237	37.665.192	30.850.978	1.314.746	0	692.200	194.236.307	192.739.184
Skuldir:										
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur	34	22.590	104.500	89.360	47.039	831	0	182	264.501	215.280
Aðrar skuldir	35	14.447	10.033	4.502	7.717	964	0	3.433	41.097	293.799
Skuldir samtals		37.037	114.533	93.862	54.756	1.795	0	3.615	305.599	509.080
Hrein eign til greiðslu lífeyris		42.411.917	81.149.704	37.571.330	30.796.222	1.312.951	0	688.585	193.930.709	192.230.104

	Skýr.	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Innlánasafn	Ríkissafn	Ríkissafn stutt	Húsnæðis- safn	Samtals 2022	Samtals 2021
Inngreiðslur:										
Iðgjöld		3.013.472	994.113	5.141.484	2.653.073	202.172	(538.373)	245.457	11.711.398	11.396.316
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		26.092	44.226	33.831	33.546	2.934	323	1.943	142.896	44.923
Aðrar inngreiðslur		995	1.982	856	695	32	1	14	4.574	2.509
		3.040.560	1.040.322	5.176.170	2.687.314	205.138	(538.049)	247.414	11.858.869	11.443.747
Útgreiðslur:										
Lífeyrir		856.663	2.074.651	1.722.984	998.012	28.608	4.244	86.041	5.771.203	5.330.672
Rekstrarkostnaður		100.726	200.856	85.846	68.381	3.172	197	1.355	460.533	429.736
Aðrar útgreiðslur		4	925	(187)	(1.475)	161	60	(12)	(524)	12.833
		957.393	2.276.431	1.808.644	1.064.918	31.942	4.501	87.383	6.231.212	5.773.241
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		2.083.167	(1.236.109)	3.367.527	1.622.396	173.196	(542.550)	160.031	5.627.657	5.670.507
Fjárfestingarhreyfingar:										
Innborgaðar tekjur af eignarhl. í félögum og sjóðum		268.030	437.705	102.822	0	1.164	41	0	809.762	371.620
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(5.086.274)	(6.325.161)	(3.342.778)	0	0	0	(60.000)	(14.814.213)	(8.183.604)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		2.652.846	5.338.728	2.648.875	0	0	44.718	0	10.685.167	3.155.519
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		1.604.944	5.127.488	3.823.451	0	133.021	0	138.706	10.827.609	19.414.891
Keypt skuldabréf		(2.283.938)	(5.671.099)	(8.096.619)	0	(482.431)	0	(204.507)	(16.738.593)	(22.183.393)
Seld skuldabréf		478.849	1.543.082	1.152.905	0	253.184	414.956	0	3.842.977	256.314
Ný bundin innlán		0	0	(100.000)	(1.300.000)	0	0	0	(1.400.000)	0
Endurgreidd bundin innlán		0	0	0	0	0	0	0	0	90.000
		(2.365.543)	450.744	(3.811.345)	(1.300.000)	(95.061)	459.715	(125.801)	(6.787.291)	(7.078.654)
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		(282.376)	(785.365)	(443.818)	322.396	78.135	(82.835)	34.229	(1.159.634)	(1.408.147)
Gengismunur af handbæru fé		9.217	10.889	127	0	0	0	0	20.234	13.794
Handbært fé í upphafi árs		1.088.426	2.181.871	1.356.095	976.458	52.555	82.835	40.580	5.778.821	7.173.175
Handbært fé í lok árs		815.268	1.407.394	912.405	1.298.854	130.690	0	74.810	4.639.420	5.778.821

Skýringar við ársreikning

Almenna lífeyrissjóðsins 2022

Reikningsskilaaðferðir

Upplýsingar um sjóðinn	48
Grundvöllur reikningsskilanna	48
Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða	48
Mikilvægar reikningsskilaaðferðir	48
Erlendir gjaldmiðlar	48
Iðgjöld	48
Lífeyrir	48
Hreinar fjárfestingartekjur	48
Fjárfestingargjöld	48
Fjárfestingar	48

Mat stjórnenda og ályktanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Eignamat verðbréfa	49
Skuldbindingar utan efnahags	49
HFF	49

Skýringar við rekstrarreikning

Iðgjöld	50
Lífeyrir	50
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	51
Hreinar tekjur af skuldabréfum	52
Fjárfestingargjöld	53
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	55
Laun og laungatengd gjöld	55
Laun stjórnarmanna, endurskoðunarnefndar og lykilstjórnenda	55
Póknun til endurskoðenda	55
Póknun til tryggingastærðfræðings	55

Skýringar við efnahagsreikning

Eignarhlutir í félögum og sjóðum	56
Hlutabréf	57
Hlutdeildarskírteini og hlutir í verðbréfasjóðum	59
Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	60
Skuldabréf	62
Veðskuldabréf	62
Niðurfærsla verðbréfa	62
Fjárfestingar eftir gjaldmiðlum	63
Þrepaskipting gangvirðis	64
Flokkun fjáreigna og fjárskulda	65
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur	65
Aðrar skuldir	65
Tryggingafræðileg staða	66

Áhættustýring og umfang áhættu

Greining áhættupátta og áhættustýring	67
Eftirlit og stýring fjárhagslegrar áhættu	67
Eftirlit og stýring mótaðilaáhættu	70
Eftirlit og stýring útlánaáhættu	70
Eftirlit og stýring lausafjáraáhættu	71
Eftirlit og stýring skuldbindinga-áhættu	72
Eftirlit og stýring rekstraráhættu	72

Kennitölur

73

Reikningsskilaaðferðir

1. Upplýsingar um lífeyrissjóðinn

Almenni lífeyrissjóðurinn er með aðsetur í Borgartúni 25, Reykjavík. Sjóðurinn er öllum opinn, en er jafnframt starfs-greinasjóður arkitekta, leiðsögumanna, lækna, hljómlistar-manna og tæknifræðinga.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikni-nga, lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglur Fjármálaeftirlitsins um ársreikninga lífeyrissjóða. Ársreikningurinn er gerður eftir sömu reiknings-skilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum og eru fjárhæðir birtar í þúsundum.

Sjóðurinn skiptist í tvo sjóði, samtryggingarsjóð og sér-eignarsjóð. Eignir samtryggingarsjóðs eru ávaxtaðar í einu verðbréfasafni en séreignarsjóður skiptist í sex ávöxtunar-leiðir með mismunandi fjárfestingarstefnum.

3. Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð ársreiknings krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Raunveruleg verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir, geta við sölu eða aðra ráðstöfun, reynst önnur en niðurstaða samkvæmt matinu.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mikilvæg atriði, þar sem óvissa í mati og mikilvægi ákvarðana varðandi reikningsskilaaðferðir hefur

mest áhrif á skráðar fjárhæðir í reikningsskilunum, er að finna í skýringu 11.

4. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem settar eru fram hér á eftir hefur verið beitt með samræmdum hætti á þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum.

5. Erlendir gjaldmiðlar

Eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknaðar í íslenskar krónur á gengi í árslok. Rekstrartekjur og gjöld í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð á gengi viðskiptadags.

6. Iðgjöld

Iðgjöld eru tekjufærð eftir skilagreinum sem borist hafa sjóðnum. Áætlað er fyrir ógreiddum iðgjöldum samtrygg-ingarsjóðs í árslok m.v. fyrri reynslu og eru þau eignfærð sem kröfur á launagreiðendur í efnahagsreikningi. Iðgjöld í séreignarsjóð eru bókuð miðað við greiðsludag eða þegar inneign myndast. Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er hluti af tryggingagjaldi vegna launa og rennur til lækkunar og jöfnunar á örorkubyrði milli lífeyrissjóða.

7. Lífeyrir

Undir lífeyri falla lífeyrisgreiðslur sjóðsins, það er ellilífeyrir, makalífeyrir, örorkulífeyrir og barnalífeyrir. Undir þennan lið fellur einnig sérstakt gjald til Virk, starfsendurhæfingarsjóðs, og annar beinn kostnaður við örorkumat.

8. Hreinar fjárfestingartekjur

Hreinar fjárfestingartekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum eru tekjur af fjárfestingum sjóðsins í hlutabréfum og

hlutdeildarskírteinum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga. Undir þennan lið falla arðgreiðslur, hagnaður og tap af sölu eignarhluta í félögum og sjóðum um sameiginlega fjárfestingu, breytingar á gangvirði félaga og sjóða um sam-eiginlega fjárfestingu og hliðstæðar tekjur og gjöld.

Hreinar tekjur af skuldabréfum eru tekjur af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga. Undir þennan lið falla vaxtatekjur, verðbætur og lántökupóknar af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði skuldabréfa að meðtalinni varúðarniðurfærslu vegna tapshættu sem kann að vera fyrir hendi á uppgjörstegi svo og hliðstæðar tekjur og gjöld.

9. Fjárfestingargjöld

Undir þennan lið eru færð fjárfestingargjöld og þóknarir til fjármálafyrirtækja og sjóða um sameiginlega fjárfestingu vegna umsýslu og vörslugjalda. Í skýringu 18 er greint frá áætlaðri umsýsluþóknun vegna fjárfestinga sjóðsins í inn-lendum og erlendum verðbréfasjóðum og sérhæfðum sjóðum.

10. Fjárfestingar

Fjárfestingum í eigu sjóðsins er skipt í eignarhluti í félögum og sjóðum, skuldabréf, bundnar bankainnstæður og aðrar fjárfestingar. Til eignarhluta í félögum og sjóðum teljast hlutabréf, hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða og fjárfest-ingarsjóða og aðrir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu. Til skuldabréfa teljast skuldabréf og önnur verðbréf með föstum vöxtum eða með tiltekna vaxtaviðmiðun og skuldabréfalán með veði í fasteignum og lausafé. Gjaldmiðlagengi erlendra eigna er skráð á kaupgengi Seðlabanka Íslands þann 31.12.2022. Skipting erlendra eigna á helstu gjaldmiðla er að finna í skýringu 31.

Mat stjórnenda og ályktanir við beitingu reikningsskilaaðferða

11. Eignamat verðbréfa

Í daglegu gengisuppgjöri lífeyrissjóðsins er farið yfir allar eignir sjóðsins og þær metnar. Eignarhlutar í félögum og sjóðum eru færðir á gangvirði. Sérhæfðir sjóðir (private equity og mezzanine funds) eru metnir á innra virði í samræmi við árshlutauppgjör eða endurskoðuð ársuppgjör. Skuldabréf, önnur en veðskuldabréf, eru metin á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur. Veðskuldabréf eru eignfærð miðað við uppgreiðsluverð. Skráð verðbréf eru eignfærð á markaðsverði en óskráð verðbréf á áætluðu markaðsverði. Í skýringu 32 eru upplýsingar um þrepaskiptingu gangvirðis samkvæmt verðmatsaðferðum.

12. Skuldbindingar utan efnahags

Almenni lífeyrissjóðurinn hefur gert samninga um fjárfestingar í innlendum og erlendum sérhæfðum sjóðum. Með

samningunum hefur lífeyrissjóðurinn skuldbundið sig til að fjárfesta fyrir ákveðna fjárhæð í hverjum sjóði sem er innkölluð í nokkrum áföngum á lengra tímabili. Útstandandi skuldbinding er alls um 20,9 milljarðar króna m.v. gjaldmiðlagengi í lok árs 2022, þar af eru um 16,5 milljarðar króna í erlendum gjaldmiðlum.

13. HFF

Skuldabréfaflokkarnir HFF150224, HFF150434 og HFF1504644 útgefnir af ÍL-sjóði, eru metnir í ársuppgjöri Almenna á markaðsvirði, þ.e.a.s. á sömu ávöxtunarkröfu og síðustu viðskipti á markaði, en voru fluttir úr þrepi 1 niður í þrep 2 í þrepaskiptingu gangvirðis.

Í framhaldi af tilkynningu fjármála- og efnahagsráðuneytisins í október 2022 um mögulegar aðgerðir vegna stöðu ÍL-sjóðs urðu viðskipti á skuldabréfamarkaði á ávöxtunarkröfu sem endurspeglar uppreiknaðan höfuðstól bréfanna að viðbættum áföllnum vöxtum og verðbótum. Verðmæti HFF flokkanna lækkaði samtals um 3,7 ma.kr. í daglegu uppgjöri Almenna þann 25. október 2022 eða um 12%.

Af tilkynningu fjármála- og efnahagsráðuneytisins í október 2022 má ráða að það sé afstaða ráðuneytisins að eigendaábyrgð ríkisins á skuldbindingum ÍL-sjóðs samkvæmt skuldabréfunum nái eingöngu til höfuðstóls með áföllnum vöxtum og verðbótum og hafði það áhrif á verðbréfanna á markaði. Almenni er ósammála afstöðu ráðuneytisins. Skuldabréfin eru án uppgreiðsluheimildar og það er mat Almenna að hvers kyns ráðstafanir íslenska ríkisins um slitameðferð og uppgjör skuldabréfanna án tillits til vaxtagreiðslna í framtíðinni fælu í sér skerðingu eignarréttinda sem bryti í bága við ákvæði stjórnarskrár og mannréttindasáttmála Evrópu. Um það liggja fyrir ítarlega rökstudd lögfræðiálit LOGOS lögmannsþjónustu og Róberts Spanó, fyrrverandi forseta Mannréttindadómstóls Evrópu.

Verðmat HFF bréfanna í árslok 2022 í uppgjöri Almenna er um 27,1 ma.kr. Væru HFF flokkarnir metnir m.v. vaxtaróf verðtryggðra ríkisskuldabréfa (brúaðan RIKS feril) væri verðmæti þeirra um 31 ma.kr.

IÐGJÖLD

14. Iðgjöld greinast þannig:

	Samtryggingar- sjóður	Séreignar- sjóður	Samtals 2022	Samtryggingar- sjóður	Séreignar- sjóður	Samtals 2021
Lágmarksiðgjöld	8.394.238	6.676.842	15.071.079	7.497.245	6.455.792	13.953.037
Viðbótariðgjöld	0	5.118.228	5.118.228	0	4.764.879	4.764.879
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(6.009)	(95.689)	(101.698)	(9.714)	161.555	151.841
Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði	32.460	0	32.460	26.970	0	26.970
	8.420.689	11.699.381	20.120.069	7.514.500	11.382.227	18.896.726

Inneign laus til útborgunar í séreignarsjóði:

	2022	2021
Inneign laus til útborgunar frá 60 ára (samkvæmt vali sjóðfélaga)	189.754.444	188.361.215
Inneign laus til útborgunar frá 65–79 ára (hluti af lágmarkslífeyri frá 70 ára aldri)	1.048.687	1.121.748
Inneign laus til útborgunar frá 65–84 ára (hluti af lágmarkslífeyri frá 70 ára aldri)	45.613	43.044
Tilgreind séreign	322.347	275.301
Erfðaséreign laus til útborgunar	2.759.617	2.428.797
	193.930.709	192.230.104

LÍFEYRIR

15. Heildarfjárhæð lífeyris greinist þannig:

	Samtryggingar- sjóður	Séreignar- sjóður	Samtals 2022	Samtryggingar- sjóður	Séreignar- sjóður	Samtals 2021
Ellilífeyrir	2.975.091	4.118.235	7.093.326	2.466.559	2.912.648	5.379.207
Örorkulífeyrir	331.863	9.135	340.997	289.097	11.892	300.989
Makalífeyrir	303.546	0	303.546	261.289	0	261.289
Barnalífeyrir	44.369	0	44.369	40.102	0	40.102
Erfðalífeyrir	0	206.680	206.680	0	142.293	142.293
Séreign inn á lán	0	1.111.855	1.111.855	0	1.032.005	1.032.005
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar	0	55.789	55.789	0	103.723	103.723
Aukagreiðsla (tímab. opnun séreignarsparnaðar)	0	315.076	315.076	0	1.138.835	1.138.835
Lífeyrir samtals	3.654.869	5.816.769	9.471.637	3.057.047	5.341.397	8.398.444

HREINAR FJÁRFESTINGARTEKJUR

16. Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

	2022	2021
Arðgreiðslur	1.167.711	405.331
Gangvirðisbreyting vegna innlendra eigna	(3.869.127)	11.839.633
Gangvirðisbreyting vegna erlendra eigna	(24.866.818)	22.804.014
Gjaldmiðlabreyting	12.824.597	2.402.875
	(14.743.636)	37.451.853

Hreinar tekjur af eignarhlutum í innlendum félögum og sjóðum sundurliðast þannig:

	Bókfært verð 31. 12. 2022	Arður	Gangvirðis- breyting	Hreinar tekjur samts 2022	Hreinar tekjur samts 2021
Marel hf.	4.937.207	64.061	(3.446.926)	(3.382.865)	809.545
Arion banki hf.	3.321.026	332.103	(896.677)	(564.574)	2.125.969
Eik fasteignafélag hf.	3.241.157	139.949	(137.337)	2.611	884.543
HSV eignarhaldsfélag slhf.	2.938.698	0	1.056.245	1.056.245	201.983
Síldarvinnslan hf.	2.886.919	47.956	477.177	525.133	978.212
Festi hf.	2.621.521	72.020	(629.650)	(557.630)	892.576
Íslandsbanki hf.	2.291.927	97.929	(97.852)	77	776.849
Kvika banki hf.	2.089.514	0	(786.120)	(786.120)	788.253
Reitir fasteignafélag hf.	1.777.234	34.353	89.358	123.711	285.027
Jarðvarmi slhf.	1.594.765	0	13.940	13.940	309.817
Aðrar fjárfestingar	18.165.155	379.341	488.716	868.057	4.192.190
	45.865.123	1.167.711	(3.869.127)	(2.701.415)	12.244.964

Hreinar tekjur af eignarhlutum í erlendum félögum og sjóðum sundurliðast þannig:

	Bókfært verð 31. 12. 2022	Áhrif gjaldmiðils	Gangvirðis- breyting	Hreinar tekjur samts 2022	Hreinar tekjur samts 2021
Vanguard ESG Developed World	24.530.491	2.438.863	(5.856.630)	(3.417.766)	3.463.484
iShares Developed World ESG Screened Index Fund	24.512.150	2.497.903	(5.907.971)	(3.410.068)	5.700.462
iShares Developed World Index Fund	21.375.502	2.369.722	(5.126.050)	(2.756.329)	5.312.874
Vanguard - Global Stock Index Fund	13.805.259	2.017.476	(4.499.146)	(2.481.670)	4.250.008
Storebrand Global ESG Plus VPFO	11.464.266	(67.110)	243.137	176.026	0
TRP SICAV Global Focused Growth Equity Fund	7.792.121	899.301	(3.156.622)	(2.257.321)	1.122.049
GuardCap Global Equity Fund	7.640.398	770.827	(1.742.892)	(972.064)	1.587.920
BlackRock ICS US Dollar Liquid	3.072.434	503.879	65.646	569.525	185.710
Oberon Credit Investment Fund IV	1.978.442	54.587	(96.213)	(41.627)	(43.905)
North Sea Capital Private Equity Fund of Funds	1.802.320	55.516	235.780	291.296	418.483
Aðrar fjárfestingar	21.104.412	1.283.633	974.143	2.257.776	3.209.803
	139.077.795	12.824.597	(24.866.819)	(12.042.222)	25.206.889

17. Hreinar tekjur af skuldabréfum

	2022	2021
Vextir, verðbætur og gengisbreyting skuldabréfa	248.324	8.749.345
Gjaldmiðlabreyting	44.726	45.093
Lántökugjöld	27.185	23.388
	320.234	8.817.827

	Tekjur af skuldabréfum færðar á gangvirði		Tekjur af skuldabréfum færðar á afskrifuðu kostnaðarverði	
	2022	2021	2022	2021
Skuldabréf með ríkisábyrgð	(3.690.620)	2.552.322		
Skuldabréf sveitarfélaga	(791.873)	1.416.740		
Sértryggð skuldabréf	570.245	855.785		
Skuldabréf og víxlar lánastofnana og váttryggingarfélaga	33.484	24.411		
Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga	465.513	1.613.428		
Skuldabréf og peningamarkaðsskj. annarra sj. um sameiginlega fjárf.	318.950	178.254		
Veðskuldabréf			3.408.357	2.133.066
Varúðarniðurfærsla	76	74	6.102	43.745
	(3.094.225)	6.641.016	3.414.459	2.176.811

18. Fjárfestingargjöld

	Bein fjárfestingar- gjöld	Áætluð og reiknuð fjárfestingar- gjöld	Fjárfestingar- gjöld samtals	Heildareign í sjóðum að meðaltali á árinu	Hlutfall fjárfestingar- gjalda alls af meðaleign
Fjárfestingargjöld 2022					
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0	4.458	4.458	3.350.198	0,13%
Vegna innlendra fagfjárfestastjóða	0	174.114	174.114	12.108.640	1,44%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	0	197.476	197.476	118.579.534	0,17%
Vegna erlendra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	0	380.659	380.659	21.727.984	1,75%
Kaup- og sölupóknarir vegna verðbréfavíðskipta	8.489		8.489		
Vörslupóknarir	15.451		15.451		
Önnur fjárfestingargjöld	669		669		
	24.608	756.708	781.316	155.766.355	0,50%
Fjárfestingargjöld 2021					
Vegna innlendra verðbréfasjóða	0	7.412	7.412	5.369.714	0,14%
Vegna innlendra fagfjárfestastjóða	0	113.832	113.832	8.502.349	1,34%
Vegna erlendra verðbréfasjóða	0	202.974	202.974	110.887.788	0,18%
Vegna erlendra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	0	303.769	303.769	15.369.156	1,98%
Kaup- og sölupóknarir vegna verðbréfavíðskipta	9.809		9.809		
Vörslupóknarir	15.341		15.341		
Önnur fjárfestingargjöld	547		547		
	25.698	627.987	653.685	140.129.008	0,47%

18. Fjárfestingargjöld, frh.

Bein fjárfestingargjöld:	Samtr. sjóður	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Ríkissafn	Ríkissafn stutt	Húsnæðis- safn	Samtals
Kaup og sölubóknanir vegna verðbréfavíðskipta	4.359	977	2.154	932	48	12	8	8.489
Vörslubóknanir	7.935	1.778	3.920	1.696	87	21	14	15.451
Önnur fjárfestingargjöld	343	77	170	73	4	1	1	669
	12.637	2.832	6.244	2.702	138	33	22	24.608
Áætluð og reiknuð fjárfestingargjöld:								
Innlendir verðbréfasjóðir	1.676	336	1.003	1.053	376	13	0	4.458
Innlendir fagfjárfestastjóðir	92.270	28.202	43.682	9.960	0	0	0	174.114
Erlendir verðbréfasjóðir	95.017	34.214	53.361	14.884	0	0	0	197.476
Erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	177.411	64.542	105.043	33.664	0	0	0	380.659
	366.374	127.294	203.089	59.561	376	13	0	756.708
Fjárfestingargjöld samtals	379.012	130.126	209.333	62.263	514	47	22	781.316
Meðalstaða eigna í sjóðum:								
Innlendir verðbréfasjóðir	1.304.923	261.808	780.590	820.039	150.444	32.394	0	3.350.198
Innlendir fagfjárfestastjóðir	6.416.797	1.961.338	3.037.844	692.661	0	0	0	12.108.640
Erlendir verðbréfasjóðir	56.672.839	20.450.524	32.187.531	9.268.640	0	0	0	118.579.534
Erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	9.851.743	3.616.636	6.100.214	2.159.390	0	0	0	21.727.984
Meðalstaða eigna í sjóðum	74.246.302	26.290.306	42.106.179	12.940.730	150.444	32.394	0	155.766.355
Hlutfall áætlaðra fjárfestingargjalda af meðalstöðu í sjóðum:								
Innlendir verðbréfasjóðir	0,13%	0,13%	0,13%	0,13%	0,25%	0,04%		0,13%
Innlendir fagfjárfestastjóðir	1,44%	1,44%	1,44%	1,44%				1,44%
Erlendir verðbréfasjóðir	0,17%	0,17%	0,17%	0,16%				0,17%
Erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	1,80%	1,78%	1,72%	1,56%				1,75%
	0,49%	0,48%	0,48%	0,46%	0,25%	0,04%		0,50%

REKSTRARKOSTNAÐUR

19. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greinist þannig:

	2022	2021
Laun og launatengd gjöld	426.040	393.141
Annar starfsmannakostnaður	16.537	14.908
Endurskoðun og uppgjör	21.049	19.881
Fjármálaeftirlitið	18.015	18.229
Umboðsmaður skuldara	2.545	3.300
Rekstur og húsnæði	34.589	30.914
Rekstur tölvukerfa	211.534	244.482
Markaðs- og kynningarmál	28.411	27.815
Önnur sérfræðipjónusta	58.989	51.325
Annar kostnaður	35.309	27.137
	853.018	831.132

20. Laun og launatengd gjöld greinast þannig:

	2022	2021
Laun	330.611	323.143
Iðgjöld til lífeyrissjóða	48.108	47.096
Önnur launatengd gjöld	47.320	22.903
	426.040	393.141

Meðalfjöldi starfsmanna	21	21
-------------------------	----	----

21. Heildarlaun og hlunnindi stjórnarmanna, endurskoðunarnefndar og lykilstjórnenda:

Stjórn	2022	2021
Hulda Rós Rúriksdóttir, formaður	4.674	3.465
Arna Guðmundsdóttir, varaformaður	3.228	2.170
Ólafur Hvanndal Jónsson	2.337	3.045
Pórarinn Guðnason	2.178	0
Már Wolfgang Mixa	1.782	0
Sigríður Magnúsdóttir	2.337	2.170
Oddur Ingimarsson, fv. varaformaður	833	3.255
Davíð Ólafur Ingimarsson	555	2.170
Oddgeir Ottesen	185	705
Kristján Þ. Davíðsson	440	520
Frosti Sigurjónsson	369	0
Helga Jónsdóttir	369	520
	19.287	18.020

Endurskoðunarnefnd	2022	2021
Gísli Hlíðberg Guðmundsson, formaður	2.337	2.170
Eiríkur Þorbjörnsson	1.452	1.355
Sigríður Magnúsdóttir	1.107	0
Davíð Ólafur Ingimarsson	345	1.355
	5.241	4.880

Kjörnefnd

Lára V. Júlíusdóttir	278	278
Ólafur Hvanndal Jónsson	278	278
Ingvar E. Júlíusson	278	278
	834	833

Lykilstjórnendur

Framkvæmdastjóri	26.829	25.307
Fjárfestingarstjóri	22.523	20.793
Skrifstofustjóri	16.429	23.015
Áhættustjóri	19.468	19.062

22. Þóknun til endurskoðenda sundurliðast þannig:

Þóknun til ytri endurskoðanda	2022	2021
Endurskoðun ársreiknings Almenna lífeyrissjóðsins	7.549	6.752
Önnur þjónusta ytri endurskoðanda	0	224
	7.549	6.976

Þóknun til innri endurskoðanda

Innri endurskoðun	4.306	3.913
Önnur þjónusta	1.623	1.240
	5.929	5.153

23. Þóknun til tryggingastærðfræðings sundurliðast þannig:

	2022	2021
Útreikningur á tryggingafræðilegri stöðu	8.207	4.891
Önnur þjónusta	81	2.861
	8.289	7.752

FJÁRFESTINGAR

24. Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig:

	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	2022	2021
Innlend hlutabréf				
Skráð bréf	14.272.830	15.951.962	30.224.792	34.445.008
Óskráð bréf	3.056.179	3.420.159	6.476.338	4.482.397
	17.329.009	19.372.121	36.701.130	38.927.405
Hlutdeildarskírteini				
Innlend hlutdeildarskírteini og hlutir í verðbréfasjóðum				
Sjóðir með ríkistryggðum skuldabréfum	877.143	469.780	1.346.923	1.376.506
Erlend hlutdeildarskírteini og hlutir í verðbréfasjóðum				
Sjóðir með skuldabréfum	2.099.801	972.633	3.072.434	10.093.507
Sjóðir með hlutabréfum	56.746.404	54.373.784	111.120.188	115.473.940
	58.846.205	55.346.417	114.192.622	125.567.447
Aðrir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu				
Innlendir, óskráðir	3.741.859	4.109.505	7.851.364	7.990.439
Erlendir, skráðir	728	337	1.065	184.787
Erlendir, óskráðir	13.469.159	11.380.654	24.849.813	18.153.042
	17.211.746	15.490.496	32.702.242	26.328.269
Eignarhlutir í félögum og sjóðum samtals	94.264.103	90.678.813	184.942.916	192.199.626

25. Hlutabréf greinast þannig:

	Eignar- hluti	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	Samtals 2022	Kostnaðar- verð	Samtals 2021
Innlend hlutabréf, skráð						
Marel hf.	1,3%	2.331.461	2.605.746	4.937.207	2.818.447	7.506.978
Arion banki hf.	1,5%	1.568.264	1.752.763	3.321.026	1.976.172	4.217.703
Eik fasteignafélag hf.	8,0%	1.530.547	1.710.609	3.241.157	1.016.719	3.378.494
Síldarvinnslan hf.	1,3%	1.363.268	1.523.650	2.886.919	1.431.530	2.409.742
Festi hf.	4,6%	1.237.941	1.383.580	2.621.521	544.824	3.439.585
Íslandsbanki hf.	1,0%	1.082.300	1.209.627	2.291.927	1.612.929	2.077.084
Kvika banki hf.	2,2%	986.716	1.102.798	2.089.514	1.698.907	2.503.210
Reitir fasteignafélag hf.	2,6%	839.250	937.984	1.777.234	1.129.620	1.687.876
Icelandair Group hf.	2,3%	710.970	794.612	1.505.582	3.136.972	1.375.563
Eimskipafélag Íslands hf.	1,5%	630.086	704.213	1.334.299	599.244	1.625.139
Brim hf.	0,7%	608.247	679.805	1.288.052	414.616	1.110.144
Hagar hf.	0,9%	360.362	402.756	763.118	458.867	705.623
Önnur félög		1.023.418	1.143.818	2.167.236	1.375.821	2.407.866
		14.272.830	15.951.962	30.224.792	18.214.669	34.445.008

25. Hlutabréf greinast þannig, frh.:

	Eignar- hluti	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	Samtals 2022	Kostnaðar- verð	Samtals 2021
Óskráð innlend hlutabréf						
HSV eignarhaldsfélag slhf. (HS veitur)	15,2%	1.387.720	1.550.978	2.938.698	840.560	1.882.454
Jarðvarmi slhf. (HS Orka)	5,2%	753.083	841.680	1.594.763	1.000.778	1.581.011
Frumtak 2 slhf.	5,1%	359.886	402.224	762.110	254.214	551.649
CP Invest slhf.	12,6%	236.111	263.889	500.000	500.000	0
Mandólin hf. (Mariott hótél)	6,2%	166.667	186.275	352.943	307.158	254.573
Frumtak 3 slhf.	9,0%	71.677	80.110	151.787	170.893	36.724
Eldey HoldCo hf. (framtafsjárfestingar)	10,0%	67.161	75.062	142.223	140.329	140.329
Verðbréfamiðstöð Íslands hf.	3,4%	9.000	10.059	19.058	77.635	19.058
BG12 slhf. (Bakkavör Group Ltd.)	2,1%	3.533	3.544	7.077	172	7.145
Loðnuvinnslan hf.	0,1%	0	4.839	4.839	1.234	5.876
IG Rest hf.	2,3%	1.024	1.144	2.168	2.908	2.908
Jarðvarmi GP hf.	5,5%	104	117	221	230	221
Blávarmi GP hf.	5,2%	99	111	210	210	210
SÍA III GP hf.	3,9%	74	82	156	156	156
BG12 GP hf.	2,1%	40	44	84	84	84
		3.056.179	3.420.159	6.476.338	3.296.561	4.482.397
Innlend hlutabréf samtals						
		17.329.009	19.372.121	36.701.130	21.511.230	38.927.405

26. Hlutdeildarskírteini og hlutir í verðbréfasjóðum greinast þannig:

	Eignar- hluti	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	Samtals 2022	Kostnaðar- verð	Samtals 2021
Innlend hlutdeildarskírteini, skráð						
IS Ríkisskuldabréf meðallöng	3,4%	511.449	304.352	815.802	438.390	852.862
IS Ríkissafn – ríkisskuldabréf	3,5%	296.238	165.427	461.665	260.000	449.844
IS Ríkisskuldabréf löng	0,4%	69.456	0	69.456	31.060	73.800
		877.143	469.780	1.346.923	729.449	1.376.506
Erlend hlutdeildarskírteini						
Skuldabréfasjóðir, skráðir						
BlackRock ICS US Dollar Liquid Fund	0,1%	2.099.801	972.633	3.072.434	2.555.299	7.578.080
Vanguard US Government Bond Index Fund	0,0%	0	0	0	0	1.708.582
Vanguard Euro Gov. Bond Index Fund	0,0%	0	0	0	0	806.845
		2.099.801	972.633	3.072.434	2.555.299	10.093.507
Hlutabréfasjóðir, skráðir						
Vanguard ESG Developed All Cap Equity Index Fund	6,0%	12.527.131	12.003.360	24.530.491	23.812.086	21.242.307
iShares Developed World ESG Screened Index Fund	8,2%	12.517.765	11.994.386	24.512.150	15.954.884	27.931.100
iShares Developed World Index Fund	1,1%	10.915.954	10.459.548	21.375.502	11.973.562	26.296.361
Vanguard Glocal Stock Index Fund	0,8%	7.050.013	6.755.246	13.805.259	4.313.594	21.342.268
Storebrand Global ESG Plus VPF	2,8%	5.854.525	5.609.742	11.464.266	11.288.244	0
TRP SICAV Global Focused Growth Equity Fund	2,0%	3.979.248	3.812.872	7.792.121	6.315.172	10.049.442
GuardCap Global Equity Fund	2,0%	3.901.767	3.738.631	7.640.398	3.811.602	8.612.462
		56.746.404	54.373.784	111.120.188	77.469.145	115.473.940
Eignarhlutir í verðbréfasjóðum samtals						
		59.723.348	55.816.196	115.539.545	80.753.894	126.943.953

27. Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu greinast þannig:

	Eignar- hluti	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	Samtals 2022	Kostnaðar- verð	Samtals 2021
Innland hlutdeildarskírteini og hlutir, óskráð:						
Blávarmi slhf. (Bláa lónið)	5,2%	588.785	658.053	1.246.837	958.120	1.246.837
IS Fyrirtækjalánasjóðurinn hs.	15,0%	422.020	295.690	717.710	696.806	0
Landsbréf – Hvatning slhf. (Bláa lónið)	5,8%	322.190	360.095	682.285	491.914	692.615
VPE – AN slhf.	8,1%	276.583	309.122	585.705	599.935	0
SIA III slhf.	3,9%	249.599	278.964	528.563	320.361	413.457
SIA IV slhf.	5,0%	226.021	252.611	478.632	464.000	102.424
VEX I slhf.	9,2%	222.051	248.174	470.225	503.130	176.749
Horn III slhf.	4,2%	221.532	247.594	469.126	351.250	435.767
Innviðir fjárfestingar slhf.	7,3%	220.876	246.862	467.738	336.917	300.470
Bakkastakur slhf.	4,9%	190.511	212.924	403.435	364.965	205.284
Iðunn framtakssjóður slhf.	7,5%	169.300	189.218	358.518	354.968	162.312
Akur fjárfestingar slhf. (framtafsfjárfestingar)	6,9%	128.327	143.424	271.751	211.103	437.054
FÍ Eignarhaldsfélag slhf.	5,0%	120.886	135.107	255.993	236.336	240.578
Alda Credit Fund III slhf.	5,1%	79.745	154.855	234.600	200.000	212.400
Horn IV slhf.	6,7%	100.740	112.591	213.331	236.667	0
Umbreyting II slhf.	5,7%	87.101	97.349	184.450	27.200	0
MF1 slhf. (millilagsfjármögnun)	7,5%	44.740	50.003	94.742	69.869	198.854
Alda Credit Fund II slhf.	4,1%	26.289	51.051	77.340	60.000	73.680
Alda Credit Fund slhf.	2,6%	19.430	37.730	57.160	40.000	54.760
Crowberry II slhf.	3,9%	16.195	18.101	34.296	36.004	6.624
Auður I fagfjárfestasjóður slf.	4,7%	8.938	9.989	18.927	14.661	21.077
Önnur félög						3.009.496
		3.741.859	4.109.505	7.851.364	6.574.205	7.990.439
Erlend hlutdeildarskírteini og hlutir, skráð:						
Oberon Credit Investment Fund II	6,6%	728	337	1.065	7.885	184.787

27. Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu greinast þannig, frh.:

	Eignar- hluti	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	Samtals 2022	Kostnaðar- verð	Samtals 2021
Erlend hlutdeildarskírteini og hlutir, óskráð:						
Oberon Credit Investment Fund IV	4,1%	1.352.131	626.310	1.978.442	2.072.164	2.065.899
North Sea Capital Private Equity Fund of Funds	6,4%	920.401	881.919	1.802.320	1.159.829	1.330.147
KKR Americas Fund XII	1,0%	894.313	856.921	1.751.234	947.237	1.968.164
Global Infrastructure Solutions 3	1,5%	887.072	849.983	1.737.055	1.018.243	1.415.396
Carlyle Partners VII	0,1%	812.143	778.186	1.590.329	1.254.238	1.591.257
Portfolio Advisors Private Equity Fund X	1,5%	809.652	775.799	1.585.451	972.910	952.121
Oberon USA Credit Investment Fund	9,3%	1.066.291	493.909	1.560.200	1.223.200	1.452.504
Morgan Stanley Private Markets Fund VI LP	1,9%	651.758	624.507	1.276.265	441.722	1.337.422
Ashbridge Transformational Secondaries Fund II LP	6,6%	562.858	539.324	1.102.182	864.616	485.014
Crown Europe Small Buyouts IV	1,5%	548.114	525.197	1.073.311	420.659	931.210
Ashbridge Transformational Secondaries Fund I LP	2,6%	539.001	516.465	1.055.466	412.967	917.052
Crown European Private Debt III	1,6%	663.170	307.182	970.352	851.561	0
Crown European Markets IV plc.	2,1%	474.863	455.009	929.872	691.907	579.763
Vesey Street Fund III-C, L.L.C.	8,1%	11.971	11.471	23.442	18.492	22.905
Aðrir sjóðir		3.275.421	3.138.473	6.413.894	5.467.926	3.104.187
		13.469.159	11.380.654	24.849.813	17.817.671	18.153.042

28. Skuldabréf greinast þannig:

	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	2022	2021
Ríkisvixlar og skuldabréf	16.259.104	22.473.905	38.733.009	48.025.519
Skuldabréf sveitarfélaga	6.000.216	10.246.144	16.246.360	13.744.081
Sértryggð skuldabréf	8.279.134	6.664.020	14.943.154	15.199.844
Skuldabréf og vixlar lánastofnana og váttryggingarfélaga	294.905	206.626	501.531	729.691
Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga	10.109.204	10.879.599	20.988.802	19.590.835
Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	1.226.179	1.976.590	3.202.769	2.158.779
Veðskuldabréf	18.907.877	25.158.739	44.066.617	36.106.877
Niðurfærsla verðbréfa	(28.354)	(37.728)	(66.082)	(72.185)
	61.048.265	77.567.894	138.616.159	135.483.440

29. Veðskuldabréf greinast þannig:

Lán til sjóðfélaga	18.874.741	25.114.648	43.989.388	35.805.705
Önnur lán	33.137	44.091	77.228	301.171
	18.907.877	25.158.739	44.066.617	36.106.877

30. Niðurfærsla verðbréfa greinist þannig:

Niðurfærsla í ársbyrjun	29.453	42.731	72.185	143.097
Endanlega afskrifað á árinu	0	0	0	(27.168)
Breyting á niðurfærslu, hækkun (lækkun)	(1.099)	(5.003)	(6.102)	(43.745)
Niðurfærsla í árslok	28.354	37.728	66.082	72.185

31. Fjárfestingar skiptast þannig eftir gjaldmiðlum:

	Séreignar- sjóður	Samtryggingar- sjóður	2022	2021
Í íslenskum krónum:				
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	21.931.816	23.933.305	45.865.121	48.287.726
Skuldabréf	60.740.579	77.346.534	138.087.114	134.951.715
Bundnar bankainnstæður	34.271.246	0	34.271.246	29.867.709
Aðrar fjárfestingar	0	1.800	1.800	2.760
	116.943.641	101.281.640	218.225.281	213.109.910
Í erlendum gjaldmiðlum:				
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	72.332.287	66.745.508	139.077.795	143.911.900
Skuldabréf	307.686	221.359	529.045	531.725
	72.639.973	66.966.868	139.606.841	144.443.625
Fjárfestingar samtals	189.583.614	168.248.507	357.832.122	357.553.535
Verðbréf í erlendum gjaldmiðlum skiptast þannig:				
Verðbréf í USD	67.050.336	62.602.047	129.652.383	136.356.585
Verðbréf í EUR	5.587.044	4.361.530	9.948.574	8.080.068
Verðbréf í GBP	2.593	3.290	5.884	6.972
	72.639.973	66.966.868	139.606.841	144.443.625

32. Prepaskipting gangvirðis

Sjóðurinn notar eftirfarandi prepaskiptingu til að ákvarða og greina frá gangvirði fjárfestinga eftir matsaðferð:

1. þrep: Skráð verð eigna og skulda sem átt er viðskipti með á virkum mörkuðum.
2. þrep: Matsaðferð sem byggir á viðskiptum á markaði með sambærilegar eignir, t.d. með eignir þar sem stopul viðskipti eiga sér stað. Nýjasta viðskiptaverð í tengingu við almennt viðurkenndar verðmatsaðferðir er notað við að ákvarða gangvirði hlutabréfa. Ávöxtunarkrafa skuldabréfa með sambærilega tímalengd, sem eru virk í viðskiptum, er notuð sem viðmið við verðmat á skuldabréfum.
3. þrep: Matsaðferð byggir að verulegu leyti á verðlíkönum. Fyrir óskráð hlutabréf, þar sem engar markaðsupplýsingar liggja fyrir, er ýmsum almennt viðurkenndum verðmatsaðferðum beitt við mat á gangvirði. Verðmat sem byggir á sjóðstreymi eða samanburði á kennitölum sambærilegra fyrirtækja eru algengustu aðferðirnar við að reikna út gangvirði óskráðra hlutabréfa, auk nýlegra viðskipta og ríkjandi markaðsskilyrða. Sérhæfðir sjóðir eru metnir á innra virði í samræmi við árshlutauppgjör og endurskoðuð ársuppgjör sjóðanna.

Eignir á gangvirði 2022	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Eignarhlutar í félögum og sjóðum	145.764.336	4.626.516	34.552.064	184.942.916
Skuldabréf	41.590.436	53.025.189	0	94.615.625
Eignir á gangvirði	187.354.773	57.651.705	34.552.064	279.558.541

Eignir á gangvirði 2021	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Eignarhlutar í félögum og sjóðum	164.388.753	4.044.031	23.766.842	192.199.626
Skuldabréf	79.129.931	20.318.817	0	99.448.748
Eignir á gangvirði	243.518.685	24.362.848	23.766.842	291.648.374

Breytingar sem falla undir 3. þrep á árinu eru eftirfarandi:

Staða 1.1.2022	23.766.844
Keypt á árinu	7.691.667
Selt á árinu og arðgreiðslur	(1.475.098)
Matsbreyting	4.568.651
Staða 31.12.2022	34.552.064

33. Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda:

Taflan hér fyrir neðan sýnir flokkun fjáreigna og fjárskulda sjóðsins 31.12.2021

Fjáreignir	Afskrifað kostnaðar- verð	Útlán	Á gangvirði gegnum rekstur	Samtals
Eignarhlutir í félögum og sjóðum			184.942.916	184.942.916
Skuldabréf		44.000.534	94.615.625	138.616.159
Bundnar bankainnstæður			34.271.246	34.271.246
Aðrar fjárfestingar	1.800			1.800
	1.800	44.000.534	313.829.788	357.832.122

34. Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur:

	2022	2021
Ógreidd launatengd gjöld	381.825	295.079
Ógreiddur kostnaður	28.086	43.082
	409.911	338.162

35. Aðrar skuldir greinast þannig:

	2022	2021
Ógreidd séreign inn á lán	40.997	44.656
Ógreidd fjárfesting	0	455.315
Ógreidd útborgun vegna húsnæðissparnaðar	42	511
Aðrar skuldir	135	28.713
Samtals	41.174	529.196

36. Tryggingafræðileg staða

Tryggingafræðileg staða samtryggingardeildar sjóðsins er reiknuð í samræmi við ákvæði 39. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Útreikningurinn er gerður af tryggingastærðfræðingi sem hefur til þess tilskilda staðfestingu frá Fjármálaeftirlitinu og starfar sjálfstætt utan sjóðsins. Helstu forsendur útreikninga miðast við ákvæði IV. kafla reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Örorkulíkur byggja á reynslu árána 2010–2014 hjá sjóðnum og lífslíkur á reynslu árána 2014–2018 með spá FÍT um lækkandi dánartíðni til framtíðar. Notaðar eru íslenskar dánarlíkur með 20% frádragi sem byggja á reynslu Almenna lífeyrissjóðsins. Að öðru leyti var miðað við staðlaðar forsendur og 3,5% vaxtaviðmiðun umfram vísitölu neysluverðs við núvirðisútreikning væntanlegs lífeyris og framtíðariðgjalda.

Rétt er að leggja áherslu á að nú eru í annað sinn í úttekt notaðar nýjar dánar- og eftirlífendatölur Félags Íslenskra tryggingastærðfræðinga sem gera ráð fyrir því að dánartíðni fari lækkandi í framtíðinni. Þessi aðferð er talin líklegri til að sýna réttari niðurstöður til framtíðar lítið.

Yfirlit um breytingar á tryggingafræðilegri stöðu samtryggingarsjóðs

Eignir	2022	2021
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í árslok	302.638.134	275.508.998
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjors í ársbyrjun	275.508.998	239.134.249
Hækkun / lækkun endurmetinnar eignar á árinu	27.129.137	36.374.748
Skuldbindingar		
Skuldbindingar í árslok	317.427.637	295.047.927
Skuldbindingar í ársbyrjun	295.047.927	240.674.759
Hækkun / lækkun skuldbindingar á árinu	22.379.711	54.373.168
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	4.749.426	(17.998.419)

Yfirlit um breytingar á áföllnum lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar

Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	168.242.139	138.296.822
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	21.924.929	11.500.014
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins	8.388.228	7.487.530
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(3.654.869)	(3.148.083)
Hækkun/lækkun áunninna réttinda á árinu	(8.366.436)	0
Hækkun vegna breyttra forsendna um lífs- og örorkulíkur	0	13.374.925
Breyting á núvirtum rekstrarkostnaði í áfallinni stöðu	320.738	433.099
Hækkun / lækkun vegna annarra breytinga	(1.065.822)	297.831
	185.788.906	168.242.139

Áhættustýring og umfang áhættu

37. Greining áhættupátta og áhættustýring

Til samræmis við reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða hefur lífeyrissjóðurinn mótað eftirlitskerfi með það að markmiði að sjóðnum sé kleift að greina, meta, vakta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Eftirlitskerfið grundvallast á lagafyrirmælum, reglugerðum, leiðbeinandi tilmælum FME og stefnumótun sjóðsins. Eftirlitskerfið samanstendur af eigin áhættumati, áhættustefnu, áhættustýringarstefnu, fjárfestingarstefnu, starfsreglum, verklagsreglum, verkferlum, starfslýsingum og öðrum innri reglum sjóðsins.

Stjórn hefur mótað verklag um framkvæmd eigin áhættumats þar sem skilgreind eru hlutverk aðila sem koma að matinu og aðferðafræði sem beitt er við matið er lýst. Framkvæmd áhættumatsins fer fram hjá stjórnendum í samvinnu og samráði við stjórn. Meginflokkar áhættu í starfsemi sjóðsins eru markaðsáhætta, lífeyristryggingaráhætta, mótaðilaáhætta og rekstraráhætta. Eigið áhættumat tekur til alls 31 áhættupáttar sem heyra undir framangreindra meginflokka áhættu.

Stjórn hefur sett sjóðnum áhættustefnu með það að markmiði að auka öryggi í rekstri sjóðsins. Áhættustefna er stefna stjórnar um áhættutöku, áhættuvilja og áhættuþol í starfsemi sjóðsins vegna veigamestu áhættupætti og hvernig skuli greina, meta, vakta og stýra áhættu. Áhættustefnan byggir á framkvæmd og niðurstöðum eigin áhættumats sem og fjárfestingarstefnu sjóðsins. Í áhættustefnunni er fjallað um einstaka áhættupætti, þeir skilgreindir og gerð er grein fyrir hvernig þeir eru metnir, mældir og vikmörk einstakra áhættupátta eru tilgreind.

Áhættustjóri leggur fyrir stjórnendur í hverjum mánuði skýrslu um framvindu áhættueftirlits og innra eftirlits. Stjórnendur meta hvort framkvæmd og niðurstöður eftirlitsaðgerða séu í samræmi við áhættustefnu og annað skjalfest skipulag og/eða heimildir. Sýni niðurstöður eftirlitsaðgerða áhættu umfram viðmiðanir skal brugðist við í samræmi við viðbragðslýsingu. Framkvæmd eftirlits er allt frá því að vera einu sinni til tólf sinnum á ári.

Áhættustýringarstefna er sett með hliðsjón af eigin áhættumati, áhættustefnu og fjárfestingarstefnu sjóðsins. Áhættustýringarstefna er lýsing á skipulagi áhættustýringar, hlutverkum starfseininga í skipulagi áhættustýringar, lýsing á áhættueftirliti og aðferðum sem sjóðurinn styðst við í mati á þeim áhættupáttum sem áhættustefna sjóðsins nær til. Áhættueftirlit samkvæmt áhættustýringarstefnu fer fram með reglulegum og tímasettum úttektum eða eftirlitsaðgerðum.

Áhættustjóri er ábyrgðaraðili áhættustýringar og veitir starfssviði áhættustýringar forstöðu, starfssviðið heyrir undir framkvæmdastjóra en áhættustjóri hefur milliliðalausán aðgang að stjórn sjóðsins og er jafnframt ritari endurskoðunarnefndar. Áhættustjóri ber ábyrgð á

greiningu, mælingu og skýrslugjöf um áhættu í rekstri sjóðsins. Staðfestur hefur verið verkferill um áhættustýringu og störf áhættustjóra hjá AL, sem lýsir helstu starfsskyldum hans og miða að því að stjórn fái reglulega upplýsingar um áhættugreiningu, áhættumælingar, framvindu áhættueftirlits og virkni innra eftirlits.

Skýrslur um framvindu og niðurstöður áhættueftirlits eru að jafnaði lagðar mánaðarlega fyrir stjórnendur og í kjölfarið fyrir stjórn sjóðsins. Árlega leggur áhættustjóri að auki fyrir stjórn skýrslu um þróun áhættumælikvarða og frávik hafi þau komið fram við eftirlit.

38. Eftirlit og stýring fjárhagslegrar áhættu

Fjárhagsleg áhætta er hættan á fjárhagslegu tapi sem fólgin er í verulegum verðbreytingum á fjármálagerningum vegna breytinga á vaxtastigi, gjaldmiðlagengi, markaðsgengi skráðra fjármálagerninga o.fl. Sjóðurinn hefur eftirlit með sjö þáttum fjárhagslegrar áhættu, þ.e. vaxtaáhættu, uppgreiðsluáhættu, markaðsáhættu, gjaldmiðlaáhættu, ósamræmisáhættu, verðbólguáhættu og áhættu vegna liða utan efnahagsreiknings. Í áhættustefnu sjóðsins eru skilgreind markmið, viðmið og/eða vikmörk fyrir fjárhagslegar áhættur og fjárfestingarstefna sjóðsins tekur mið af því að ólíkir flokkar verðbréfa og fjárfestingakosta bera mismikla áhættu.

Mat á umfangi fjárhagslegrar áhættu

Markaðsáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna verðbreytinga á fjármálagerningum, sem skráðir eru á markaði eða hafa beina tengingu við skráð markaðsbréf. Með virði í húfi (VaR, Value at risk) er átt við hve mikið er talið að virði eignasafns geti rýnað á tilteknu tímabili undir eðlilegum kringumstæðum. Sjóðurinn reiknar virði í húfi með 95% öryggismörkum til að meta umfang markaðsáhættu í ávöxtunarleiðum. Útreikningur á virði í húfi byggir á mánaðarlegum ávöxtunargildum og flökti ávöxtunar síðastliðinna fimm ára og gefur til kynna að í 95% tilvika verði mánaðarávöxtun á fimm ára tímabili jöfn eða betri en útreiknað virði í húfi.

38. Eftirlit og stýring fjárhagslegrar áhættu, frh.

Virði í húfi fyrir ávöxtunarleiðir Almenna samkvæmt ofangreindu.

	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Ríkissafn	Húsnæðissafn	Innlánasafn	Samtryggingarsjóður
VaR (95%) *	(3,2%)	(2,2%)	(0,9%)	(1,2%)	0,1%	(0,1%)	(1,8%)

* Áætlað virði í húfi sem hlutfall af eignum viðkomandi ávöxtunarleiða.

Vaxtaáhætta Vaxtaáhætta er hættan á að breytingar á vöxtum og lögun vaxtaferils leiði til lækkunar á virði skuldabréfa. Næmni skuldabréfaverðs fyrir breytingum á markaðsvöxtum er jafnan mælt í meðaltíma skuldabréfs, í því samhengi lækkar skuldabréf með langan meðaltíma meira í verði þegar markaðsvextir hækka heldur en skuldabréf með styttri meðaltíma. Almenni lífeyrissjóðurinn skilgreinir stefnu um meðaltíma og vikmörk fyrir ávöxtunarleiðir. Sjóðfélögum er ráðlagt að velja sér ávöxtunarleiðir fyrir séreignarsparnaðar með tilliti til vænts sparnaðartíma. Taflan hér fyrir neðan sýnir meðaltíma markaðsskuldabréfa í ávöxtunarleiðum og áætlaða næmni leiðanna fyrir hliðrun vaxtakúrfunnar upp um eitt prósentustig. Hliðrist vaxtakúrfan niður um eitt prósentustig er áætluð næmni svipuð en þá í gagnstæða átt.

Veginn meðaltími markaðsskuldabréfa og áætluð næmni ávöxtunarleiða samkvæmt ofangreindu.

	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Ríkissafn	Húsnæðissafn	Samtryggingarsjóður
Meðaltími markaðsskuldabréfa	5,6	5,6	3,2	4,7	1,9	6,2
Vægi markaðsskuldabréfa	17,9%	28,0%	31,4%	90,0%	11,6%	31,0%
Næmni (100p) *	(1,0%)	(1,6%)	(1,0%)	(4,3%)	(0,2%)	(1,9%)

* Áætluð lækkun á virði heildareigna ávöxtunarleiðar ef ávöxtunarkrafa hækkar um eitt prósentustig.

Ávöxtunarleiðir Almenna lífeyrissjóðsins eiga einnig sjóðfélagalán að undanskildu ríkissafninu og innlánasafninu. Sjóðfélagalánin eru ekki gerð upp m.v. ávöxtunarkröfu á markaði líkt og markaðsskuldabréf heldur eru þau gerð upp á nafnvöxtum lánanna. Meðaltími ávöxtunarleiðanna lengist þegar sjóðfélagalánunum er bætt við eins og sjá má í töflunni hér að neðan og vægi skuldabréfa í söfnunum eykst í kjölfarið.

Veginn meðaltími skuldabréfaeigna eftir ávöxtunarleiðum tekið tillit til eigna í sjóðfélagalánum

	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Ríkissafn	Húsnæðissafn	Samtryggingarsjóður
Meðaltími skuldabréfa	7,4	7,4	6,6	4,7	10,9	8,1
Vægi skuldabréfa	24,6%	38,4%	50,1%	90,0%	89,2%	45,6%

38. Eftirlit og stýring fjárhagslegrar áhættu, frh.

Gjaldmiðlaáhætta er hættan á að breytingar á gengi gjaldmiðla gagnvart íslensku krónunni (styrking ISK) rýri verðmæti erlendra eigna sjóðsins mælt í íslenskum krónum. Samtryggingarsjóður og Ævisöfn I-III eiga safn erlendra eigna, allar eignir annarra safna eru í samræmi við fjárfestingarstefnu í íslenskum krónum. Stefna sjóðsins er að gjaldmiðlasamsetning erlendra hlutabréfa-eigna endurspegli gjaldmiðlaskiptingu MSCI heimsvísitölu hlutabréfa.

Vægi helstu gjaldmiðla í safni erlendra eigna.

	USD	EUR	JPY	GBP	CAD	CHF	AUD	Annað
Vægi	66,7%	14,1%	5,3%	3,5%	2,4%	2,2%	1,5%	4,3%

Sjóðurinn reiknar samdreifni gengisþróunar gjaldmiðla gagnvart íslensku krónunni og virði í húfi (VaR, Value at Risk) með 99,5% öryggismörkum fyrir gjaldmiðlasamsetningu erlendra eigna til að meta umfang gjaldmiðlaáhættu. Útreikningurinn byggir á gengisþróun og flókti gengisþróunar gjaldmiðla gagnvart íslensku krónunni milli mánaða síðastliðin fimm ár (fært á ársgrundvöll) og gefur til kynna að í 99,5% tilvika verði ársbreyting í virði erlendra eigna vegna gengisþróunar íslensku krónunnar gagnvart undirliggjandi gjaldmiðlum, á fimm ára tímabili jöfn, eða hagstæðari en útreiknað virði í húfi. Reiknað, árlegt, 99,5% virði í húfi fyrir safn eigna í erlendum gjaldeyri er í árslok -20,9%.

Vægi erlendra eigna í ávöxtunarleiðum.

	2022				2021			
	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Samtryggingarsjóður	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Samtryggingarsjóður
Erlendar eignir alls	56,9%	46,6%	28,7%	39,3%	60,9%	46,1%	29,7%	39,7%
Þar af USD	38,0%	31,1%	19,0%	26,2%	41,8%	31,8%	20,9%	27,5%
Þar af EUR	7,9%	6,7%	4,8%	5,4%	7,5%	5,9%	4,1%	5,1%
Þar af JPY	3,1%	2,4%	1,3%	2,1%	3,2%	2,3%	1,3%	2,0%
Þar af GBP	2,0%	1,6%	0,9%	1,4%	2,3%	1,7%	0,9%	1,4%

Næmni gagnvart gjaldeyrisáhættu

Eftirfarandi tafla sýnir áhrif 10% styrkingar íslensku krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum til lækkunar á hreinni eign til greiðslu lífeyris ef öllum öðrum breytum er haldið föstum. Veiking íslensku krónunnar um 10% hefði jafn mikil áhrif til hækkunar hreinnar eignar til greiðslu lífeyris.

	2022				2021			
	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Samtryggingarsjóður	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Samtryggingarsjóður
USD	(3,8%)	(3,1%)	(1,9%)	(2,6%)	(4,2%)	(3,2%)	(2,1%)	(2,7%)
EUR	(0,8%)	(0,7%)	(0,5%)	(0,5%)	(0,8%)	(0,6%)	(0,4%)	(0,5%)
JPY	(0,3%)	(0,2%)	(0,1%)	(0,2%)	(0,3%)	(0,2%)	(0,1%)	(0,2%)
GBP	(0,2%)	(0,2%)	(0,1%)	(0,1%)	(0,2%)	(0,2%)	(0,1%)	(0,1%)

39. Eftirlit og stýring mótaðilaáhættu

Mótaðilaáhætta er hættan á því að mótaðili í viðskiptum eða útgefandi verðbréfs geti ekki staðið við skuldbindingu sína gagnvart sjóðnum eða uppfylli ekki ákvæði samnings að öðru leyti. Sjóðurinn hefur eftirlit með sex þáttum mótaðilaáhættu, þ.e. útlánaáhættu, útgefendur hlutabréfa, samþjöppunaráhættu, landsáhættu, afhendingaráhættu og uppgjörsáhættu. Í fjárfestingarstefnu sjóðsins er skilgreint hámarksvægi á sama útgefanda verðbréfa í eigu sjóðsins til að draga úr mótaðilaáhættu. Einnig hefur sjóðurinn skilgreint viðmiðanir um fjárhagslegan styrk og arðsemi útgefenda til hliðsjónar við val á verðbréfum til að draga úr tapsáhættu eins og hægt er. Sjóðurinn setur þau skilyrði við kaup á verðbréfum að hafa aðgang að árs- og milliuppgjörum útgefenda til greiningar með tilliti til skilgreindra viðmiðana.

40. Eftirlit og stýring útlánaáhættu

Útlánaáhætta er hættan á greiðslufalli tiltekins skuldara og tapi sem af því getur orðið og er jafnan mæld með gjaldþolsprófi eða lánshæfismati. Útgefendur þurfa að uppfylla viðmiðanir um rekstrar- og efnahagslega þætti sem skilgreindar eru í fjárfestingarstefnu sjóðsins þegar ákvörðun er tekin um fjárfestingar. Skuldabréf útgefenda sem ekki uppfylla lágmarksskilyrði samkvæmt framansögðu eru ekki keypt nema með skilmálum sem tryggja betur rétt sjóðsins og/eða tryggingum sem sjóðurinn metur gildar. Í kjölfar birtinga ársskýrsla útgefenda er framkvæmt mat á stöðu útgefenda gagnvart framansögðum viðmiðum. Lánshæfismatsfyrirtækið Reitun ehf. lánshæfismetur skuldabréfaeignir ávöxtunarleiða árlega.

Mat á umfangi útlánaáhættu

Reitun ehf. byggir mat sitt á greiningu einstakra útgefenda út frá skilgreindum matsaðferðum og byggir greiðslufallslíkur á erlendum gagnasöfnum. Matskerfið byggir á einkunnakerfi sem lýst er með grunnflokkunum i.AAA til i.D. Félög með sömu einkunn hafa að jafnaði sömu greiðslufallslíkur en einnig er gert ráð fyrir að meðaltal vænts taps útistandandi krafna félaga með sömu einkunn sé hið sama. Ef ástæða er til að ætla að væntar endurheimtur skuldabréfs séu aðrar en meðalendurheimtur útgefenda fær bréfið einkunn miðað við viðmiðunarlíkur greiðslufalls útgefandans og vænt endurheimtuhlutfall bréfsins. Heildareinkunn skuldabréfasafns í eigu ávöxtunarleiða er einkunn einstakra skuldabréfa vegin að fjárhæð útistandandi heildarvirðis viðkomandi skuldabréfs.

Lánshæfiseinkunn og mat á tapslíkum

	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Ríkissafn	Húsnæðissafn	Samtryggingarsjóður
Heildarvirði m.kr.	10.301	30.752	18.400	1.037	557	77.568
Meðaltími	7,4	7,4	6,6	4,7	10,9	8,1
Einkunn	i.AA2	i.AA2	i.AA1	i.AAA	i.AA1	i.AA2
Vænt tap á líftíma	0,13%	0,13%	0,06%	0,00%	0,05%	0,15%
Vænt tap á líftíma m.kr.	13	40	11	0	0	116

Eftirfarandi tafla sýnir vanskilafjárhæð útlána flokkuð eftir aldri (m.kr)

	Lán til sjóðfélaga		Önnur skuldabréf		Samtals	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
31–60 dagar	1,0	0,5	0,0	0,0	1,0	0,5
61–90 dagar	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Vanskil yfir 90 dögum	0,8	0,7	0,0	0,0	0,8	0,7

41. Eftirlit og stýring lausafjánhættu

Lausafjánhætta er hættan á að sjóðurinn hafi ekki nægilegt laust fé til að standa við nauðsynlegar greiðslur t.d. til að greiða lífeyri, gera upp verðbréfiðskipti, standa straum af rekstrarkostnaði og einnig ef mæta þarf óvæntu ústreymi t.a.m. vegna flutninga á inneign í séreignarsjóði til annarra vörsluaðila. Sjóðurinn hefur skilgreint lágmarkshlutföll auðseljanlegra eigna í hverri ávöxtunarleið svo bregðast megi við óvæntri þörf á auknu lausafé. Auðseljanlegar eignir í þessu samhengi eru laust fé, innlend og erlend ríkisskuldabréf, sértryggð skuldabréf innlendra banka, skráð innlend og erlend hlutabréf og skráð skuldabréf. Þrátt fyrir framangreint þá eru skuldabréf útgefin af ÍL-sjóði (HFF-bréf) og skráð skuldabréf sérhæfðra sjóða ekki flokkuð með auðseljanlegum eignum. Að auki eru sjóðfélagalán í eigu séreignaleiða flokkuð sem auðseljanleg þar sem samtryggingarsjóður myndi vilja kaupa þau ef séreignarleiðir þyrftu á því að halda. Taflan hér fyrir neðan sýnir laust fé og auðseljanlegar eignir fyrir ávöxtunarleiðir Almenna samkvæmt skilgreiningum sjóðsins, heildarvirði sjóðfélagalána í eigu séreignarleiða koma til frádráttar undir samtryggingarsjóði.

Laust fé og auðseljanlegar eignir í ávöxtunarleiðum

	Ævisafn I	Ævisafn II	Ævisafn III	Ríkissafn	Innlánasafn	Húsnæðissafn	Samtryggingarsjóður
Innlán og skammtímasjóðir (ISK)	1,8%	1,6%	11,8%	9,9%	65,9%	10,8%	1,5%
Íslensk ríkisskuldabréf	2,3%	3,6%	5,8%	51,2%	0,0%	11,6%	3,6%
Sjóðfélagalán	6,7%	10,4%	18,7%	0,0%	0,0%	77,6%	(11,0%)
Sértryggð skuldabréf	2,9%	4,5%	9,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,9%
Önnur innlend skráð skuldabréf	6,9%	10,8%	11,7%	0,0%	0,0%	0,0%	12,2%
Innlend hlutabréf skráð	11,6%	9,4%	4,7%	0,0%	0,0%	0,0%	9,3%
Erlendur gjaldeyrir og skammtímasjóðir	1,1%	1,4%	1,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%
Erlend hlutabréf	45,9%	36,5%	20,2%	0,0%	0,0%	0,0%	31,8%
Auðseljanlegar eignir	79,3%	78,3%	83,7%	61,1%	65,9%	100,0%	51,9%
Lágmark	65,0%	65,0%	65,0%	50,0%	50,0%	65,0%	30,0%

42. Eftirlit og stýring skuldbindingaáhættu

Skuldbindingaáhætta er hættan á því að lífeyrissjóðurinn geti ekki staðið við skuldbindingar sínar og greitt lífeyri. Fjárfestingarstefna sjóðsins er mótuð með það að markmiði að sjóðurinn eigi eignir fyrir skuldbindingum og áhættustefnan skilgreinir enn frekar það eftirlit sem framkvæmt er til að tryggja framfylgni fjárfestingarstefnu, reglna og laga. Sjóðurinn framkvæmir a.m.k. einu sinni á ári álagspróf og metur hvaða áhrif breytingar í ytra umhverfi hafa á skuldbindingar og tryggingafræðilega stöðu. Taflan sýnir samantekt á áhrifum breytinga forsendna við mat á skuldbindingum samtryggingarsjóðs.

Samandregið álagspróf samtryggingarsjóðs (ma.kr)

	Úttekt ¹	Núvirðisvextir ²	Líftöflur ³	Örorkulíkur ⁴	Verðbólga ⁵
Tryggingafræðileg eign	171,1	172,8	171,1	171,1	171,4
Áfallin skuldbinding	185,8	205,8	197,4	186,1	186,6
Staða	(14,7)	(33,0)	(26,3)	(15,0)	(15,3)
Staða í hlutfalli af skuldbindingu	(7,9%)	(16,0%)	(13,3%)	(8,1%)	(8,2%)
Núvirði iðgjalda	131,6	139,3	131,8	131,4	131,6
Framtíðarskuldbinding	131,6	156,9	139,2	132,3	131,6
Staða	(0,1)	(17,6)	(7,5)	(1,0)	(0,1)
Staða í hlutfalli af skuldbindingu	(0,1%)	(11,2%)	(5,4%)	(0,7%)	(0,0%)
Heildareign	302,6	312,1	302,8	302,4	302,9
Heildarskuldbinding	317,4	362,8	336,6	318,4	318,3
Staða	(14,8)	(50,6)	(33,8)	(16,0)	(15,3)
Staða í hlutfalli af skuldbindingu	(4,7%)	(14,0%)	(10,0%)	(5,0%)	(4,8%)

1 Úttekt á tryggingafræðilegri stöðu í árslok 2022

2 Núvirðisvextir lækkaðir um 0,5%

3 Líftöflur hliðrast um 2 ár

4 Örorkulíkur auknar um 10%

5 VNV hækkun ársins aukin um 0,5% stig

43. Eftirlit og stýring rekstraráhættu

Rekstraráhætta er hættan á því að sjóðurinn verði fyrir tjóni vegna ófullnægjandi innri verkferla, mistaka eða svika starfsmanna, upplýsingatæknimála eða ytri atburða í rekstrarumhverfi lífeyrissjóða. Sjóðurinn hefur eftirlit með þrettán þáttum rekstraráhættu, þ.e. starfsmannaáhættu, áhættu vegna svika, áhættu vegna peningaþvættis og fjármögnunar hryðjuverka (PFH), áhættu vegna upplýsingatækni, orðsporsáhættu, lagalegri áhættu, pólitískri áhættu, skjalaáhættu, úrskurðaráhættu lífeyris, áhættu tengdri stjórmarsháttum, áhættu vegna útvistunar, upplýsingaáhættu og frávikaaáhættu. Við daglegan rekstur lífeyrissjóðsins eru ótal áhættuþættir sem geta haft áhrif á starfsemi hans og leitt til tjóns fyrir sjóðfélaga. Til að draga úr slíkri rekstraráhættu er unnið eftir verkferlum, vinnureglum og starfslýsingum og eftirlit haft með að þeim sé fylgt, ásamt öðrum reglum sem settar hafa verið um starfsemi sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett sér samskipta- og starfsreglur og starfsmenn hafa sett sér siðareglur. Í áhættustefnu sjóðsins er skilgreint hvernig eftirliti með rekstraráhættu er háttað.

Innri endurskoðandi sjóðsins fylgist með innra eftirliti sjóðsins auk þess sem endurskoðunarnefnd hefur eftirlit með fyrirkomulagi og virkni eftirlitsins.

44. Kennitölur

Ævisafn I	2022	2021	2020	2019	2018
Hrein raunávöxtun	(14,5%)	15,1%	12,1%	14,5%	1,4%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	5,1%	10,1%	6,5%	5,0%	3,9%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin tíu ár	4,8%	8,1%	6,7%	5,7%	4,9%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	59,8%	67,2%	64,1%	60,3%	54,9%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	15,4%	11,3%	9,6%	8,4%	7,9%
Skráð skuldabréf	17,7%	16,2%	19,7%	21,8%	26,6%
Óskráð skuldabréf	7,1%	5,2%	6,5%	9,5%	10,6%
Fjárfestingar					
Eignir í íslenskum krónum	42,1%	38,0%	39,6%	43,2%	49,1%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	57,9%	62,0%	60,4%	56,8%	50,9%
Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar					
Ellilífeyrir	25,5%	18,6%	11,4%	22,6%	20,9%
Örorkulífeyrir	0,5%	0,4%	0,3%	0,2%	0,2%
Erfðalífeyrir	9,6%	5,7%	6,0%	5,4%	8,2%
Séreign inn á lán	46,2%	32,9%	29,3%	65,2%	62,4%
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar	4,1%	6,3%	4,5%	6,6%	8,2%
Aukagreiðsla	14,0%	36,1%	48,6%		
Fjöldi sjóðfélaga í árslok					
Fjöldi virkra sjóðfélaga	29.915	28.148	26.612	23.485	21.684
Fjöldi lífeyrispega	7.462	7.613	7.365	5.786	5.155
Fjöldi lífeyrispega	681	635	665	543	518

44. Kennitölur, frh.

Ævisafn I, frh.

	2022	2021	2020	2019	2018
Íðgjöld alls (á föstu verðlagi)	3.008.769	3.498.314	2.788.762	2.433.402	2.455.572
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	844.652	1.153.845	1.269.384	573.205	561.445
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)	(2.724.435)	7.994.564	5.311.322	4.830.497	1.220.210
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	97.035	102.087	97.261	89.342	75.003
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	(656.357)	10.237.535	6.733.951	6.601.867	3.039.657
Lífeyrisbyrði	17,8%	23,9%	28,4%	14,1%	15,7%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af íðgjöldum	3,2%	2,9%	2,2%	2,2%	2,1%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	(6,6%)	19,1%	15,2%	15,8%	4,7%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,23%	0,24%	0,28%	0,29%	0,29%

Ævisafn II

Hrein raunávöxtun	(13,0%)	11,3%	9,5%	11,7%	2,0%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	3,9%	8,4%	5,8%	5,0%	4,2%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin tíu ár	4,2%	6,9%	6,1%	5,3%	4,2%

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	48,3%	51,9%	49,0%	44,1%	39,8%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	13,2%	9,7%	9,1%	7,1%	6,0%
Skráð skuldabréf	27,6%	29,0%	30,5%	32,6%	36,8%
Óskráð skuldabréf	11,0%	9,3%	11,4%	16,2%	17,4%

Fjárfestingar

Eignir í íslenskum krónum	52,7%	53,1%	54,2%	58,7%	63,9%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	47,3%	46,9%	45,8%	41,3%	36,1%

Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar

Ellilífeyrir	76,4%	56,9%	57,6%	70,0%	70,5%
Örorkulífeyrir	0,1%	0,2%	0,3%	1,1%	1,0%
Erfðalífeyrir	1,6%	1,2%	0,9%	1,5%	0,8%
Séreign inn á lán	15,1%	16,0%	14,9%	26,7%	27,5%
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar	0,2%	0,5%	0,2%	0,7%	0,3%
Aukagreiðsla	6,5%	25,1%	26,1%		

44. Kennitölur, frh.

Ævisafn II, frh.

	2022	2021	2020	2019	2018
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	17.757	17.284	16.692	16.045	15.518
Fjöldi virkra sjóðfélaga	4.315	4.390	4.322	4.100	4.100
Fjöldi lífeyrisþega	761	699	728	612	627
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	989.875	3.076.488	2.314.153	2.785.762	2.660.870
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	2.091.460	2.015.461	2.211.126	1.328.345	1.308.676
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)	(4.017.786)	13.675.782	10.044.924	9.915.798	3.507.014
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	193.143	212.572	220.185	214.940	190.737
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	(5.310.532)	14.525.470	9.928.935	11.159.512	4.669.295
Lífeyrisbyrði	51,1%	46,4%	52,8%	31,5%	32,2%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum	19,5%	6,9%	5,3%	5,1%	4,7%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	(4,9%)	15,7%	12,7%	13,6%	5,4%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,24%	0,24%	0,28%	0,29%	0,29%

44. Kennitölur, frh.

Ævisafn III	2022	2021	2020	2019	2018
Hrein raunávöxtun	(7,9%)	5,3%	4,6%	6,2%	2,3%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	2,0%	4,7%	4,0%	4,0%	3,5%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin tíu ár	2,8%	4,2%	4,1%	3,8%	1,6%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	28,0%	32,8%	24,9%	22,0%	18,1%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	9,1%	7,9%	8,3%	3,9%	2,5%
Skráð skuldabréf	30,8%	29,1%	32,4%	33,9%	35,3%
Óskráð skuldabréf	19,3%	17,3%	18,8%	21,2%	22,5%
Bundnar bankainnstæður	12,8%	12,9%	15,6%	18,9%	21,6%
Fjárfestingar					
Eignir í íslenskum krónum	70,7%	69,3%	75,2%	78,0%	83,2%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	29,3%	30,7%	24,8%	22,0%	16,8%
Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar					
Ellilífeyrir	87,7%	76,1%	79,0%	75,5%	76,7%
Örorkulífeyrir	0,1%	0,2%	0,0%	0,0%	0,1%
Erfðalífeyrir	3,8%	4,1%	3,3%	3,6%	3,0%
Séreign inn á lán	7,2%	11,7%	13,0%	20,7%	20,0%
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0,2%
Aukagreiðsla	1,1%	7,7%	4,5%		
 Fjöldi sjóðfélaga í árslok	 6.342	 5.776	 5.283	 4.749	 4.260
Fjöldi virkra sjóðfélaga	2.010	1.959	1.872	1.690	1.573
Fjöldi lífeyrispega	516	423	403	347	314

44. Kennitölur, frh.

Ævisafn III, frh.

	2022	2021	2020	2019	2018
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	5.139.174	5.387.084	5.435.644	4.769.126	4.176.988
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	1.765.877	1.142.042	1.083.738	713.272	717.426
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)	390.142	3.348.516	2.261.061	1.923.050	1.001.439
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	83.145	80.690	77.493	65.397	50.205
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	3.681.149	7.513.334	6.535.881	5.913.884	4.411.012
Lífeyrisbyrði	105,6%	66,5%	68,4%	48,3%	53,8%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum	1,6%	1,5%	4,9%	4,4%	3,8%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	1,1%	10,0%	8,0%	8,5%	5,6%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,23%	0,24%	0,27%	0,29%	0,28%

Innlánasafn

Hrein raunávöxtun	0,0%	0,0%	0,5%	1,6%	1,8%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	0,8%	1,1%	1,6%	1,9%	2,0%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin tíu ár	1,4%	1,6%	1,8%	2,2%	2,6%

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Bundnar bankainnstæður	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
------------------------	--------	--------	--------	--------	--------

Fjárfestingar

Eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
---------------------------	--------	--------	--------	--------	--------

Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar

Ellilífeyrir	73,1%	65,9%	48,5%	71,6%	73,9%
Örorkulífeyrir	0,1%	0,1%	0,2%	0,4%	0,3%
Erfðalífeyrir	2,2%	1,4%	1,8%	0,8%	1,3%
Séreign inn á lán	20,3%	16,1%	18,3%	26,6%	23,5%
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar	0,5%	0,4%	1,1%	0,5%	1,0%
Aukagreiðsla	3,8%	16,0%	30,2%		
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	16.444	16.583	16.891	17.249	17.462
Fjöldi virkra sjóðfélaga	1.052	1.111	1.183	1.212	1.265
Fjöldi lífeyrisþega	519	571	628	621	646

44. Kennitölur, frh.

Innlánasafn, frh.	2022	2021	2020	2019	2018
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	2.652.444	423.280	826.198	1.058.807	1.140.675
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	996.151	1.351.079	1.391.935	1.098.627	1.341.227
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)	2.618.737	1.424.738	1.248.652	1.336.583	1.553.001
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	67.447	71.272	84.328	89.874	87.345
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	4.208.278	426.085	599.040	1.207.406	1.265.481
Lífeyrisbyrði	97,7%	121,5%	117,5%	95,8%	103,9%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum	2,5%	16,8%	7,1%	7,0%	6,8%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	9,0%	4,9%	4,2%	4,5%	5,3%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,23%	0,25%	0,28%	0,30%	0,30%
Ríkissafn					
Hrein raunávöxtun	(12,0%)	1,3%	2,0%	3,5%	3,7%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	(0,5%)	3,6%	3,9%	4,7%	3,9%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin tíu ár	1,2%	2,7%	3,2%	3,8%	
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	12,4%	13,5%	12,0%	12,3%	12,9%
Skráð skuldabréf	87,6%	86,5%	88,0%	87,7%	87,1%
Fjárfestingar					
Eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar					
Ellilífeyrir	66,6%	73,0%	53,1%	88,0%	80,1%
Séreign inn á lán	30,1%	19,3%	11,4%	12,0%	17,6%
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar	0,0%	0,1%	0,1%		2,4%
Aukagreiðsla	3,3%	7,7%	35,4%		
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	216	207	214	202	199
Fjöldi virkra sjóðfélaga	62	63	74	63	63
Fjöldi lífeyrispega	18	19	22	17	18

44. Kennitölur, frh.

Ríkissafn, frh.	2022	2021	2020	2019	2018
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	202.145	(140.765)	66.352	80.858	48.852
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	29.373	54.374	79.556	71.466	44.098
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)	(50.462)	83.202	83.751	88.564	95.158
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	3.070	3.338	4.266	4.264	3.922
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	119.270	(115.256)	66.304	93.718	96.007
Lífeyrisbyrði	49,4%	81,2%	103,1%	103,7%	69,5%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum	1,5%	(2,4%)	5,5%	6,2%	6,2%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	(3,8%)	6,3%	5,5%	6,2%	6,2%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,23%	0,25%	0,28%	0,30%	0,29%
Ríkissafn stutt					
Hrein raunávöxtun		(4,4%)	1,2%	3,5%	0,7%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár		0,8%	2,3%	2,7%	2,6%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin tíu ár		1,3%	1,5%	2,0%	
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum		9,8%	9,0%	9,7%	10,0%
Skráð skuldabréf		90,2%	91,0%	90,3%	90,0%
Fjárfestingar					
Eignir í íslenskum krónum		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar					
Ellilífeyrir	95,7%	62,5%	54,8%	90,5%	49,5%
Séreign inn á lán	4,3%	16,0%	6,5%	9,5%	49,0%
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar	0,0%	7,1%	0,0%	0,0%	1,5%
Aukagreiðsla	0,0%	14,5%	38,7%		
Fjöldi sjóðfélaga					
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	0	69	71	61	59
Fjöldi virkra sjóðfélaga	0	25	23	20	20
Fjöldi lífeyrispega	0	6	3	4	4

44. Kennitölur, frh.

Ríkissafn stutt, frh.

	2022	2021	2020	2019	2018
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	(538.373)	18.523	129.112	19.770	15.780
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	3.762	21.168	8.774	17.618	7.480
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)	372	3.147	27.056	30.248	19.889
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	131	1.468	1.611	1.433	1.425
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	(541.894)	(957)	145.791	30.974	26.770
Lífeyrisbyrði	194,3%	94,8%	35,7%	122,0%	45,4%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum	0,0%	7,9%	6,6%	9,9%	8,7%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	0,8%	0,5%	4,5%	6,2%	4,1%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,29%	0,25%	0,27%	0,30%	0,29%

Húsnæðissafn

Hrein raunávöxtun	(1,8%)	0,3%	1,3%	2,7%	2,2%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	0,9%	2,0%			

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	9,7%				
Skráð skuldabréf	3,2%	10,2%	6,8%	10,8%	18,2%
Óskráð skuldabréf	87,0%	89,8%	93,2%	89,2%	81,8%

Fjárfestingar

Eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
---------------------------	--------	--------	--------	--------	--------

Hlutfallsleg skipting lífeyris séreignardeildar

Ellilífeyrir	5,4%	9,0%	3,1%	17,8%	27,7%
Örorkulífeyrir	0,4%				
Erfðalífeyrir	1,8%				
Séreign inn á lán	79,2%	60,9%	58,9%	62,8%	53,5%
Útborgun vegna húsnæðissparnaðar	12,1%	19,8%	22,9%	19,3%	18,8%
Aukagreiðsla	1,1%	10,3%	15,2%		
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	521	439	363	292	209
Fjöldi virkra sjóðfélaga	333	292	243	196	137
Fjöldi lífeyrispega	127	110	84	56	32

44. Kennitölur, frh.

Húsnæðissafn, frh.	2022	2021	2020	2019	2018
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	245.347	182.359	222.962	170.968	104.560
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	85.494	102.293	77.135	63.838	44.284
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)	42.147	25.237	18.910	12.974	8.543
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	1.325	1.169	1.016	671	413
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	200.689	104.141	163.726	119.437	68.408
Lífeyrisbyrði	43,6%	56,2%	50,8%	50,6%	51,0%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum	0,5%	0,6%	0,7%	0,5%	0,5%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	7,3%	5,2%	5,0%	5,4%	5,6%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,23%	0,24%	0,27%	0,28%	0,27%
Samtryggingarsjóður					
Hrein raunávöxtun	(12,7%)	10,2%	8,2%	10,4%	2,3%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin fimm ár	3,3%	7,7%	5,7%	5,4%	4,6%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðastliðin tíu ár	4,1%	6,5%	5,9%	5,2%	4,2%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Skráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	42,7%	46,0%	41,2%	36,6%	32,4%
Óskráðir eignarhlutir í félögum og sjóðum	11,2%	8,8%	8,3%	6,5%	5,3%
Skráð skuldabréf	30,7%	31,7%	35,3%	37,6%	44,2%
Óskráð skuldabréf	15,4%	13,5%	15,2%	19,3%	18,1%
Aðrar fjárfestingar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Fjárfestingar					
Eignir í íslenskum krónum	60,2%	59,7%	62,7%	66,8%	71,9%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	39,8%	40,3%	37,3%	33,2%	28,1%
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	81,4%	80,7%	80,7%	81,2%	80,8%
Makalífeyrir	8,3%	8,5%	8,7%	9,0%	9,5%
Örorkulífeyrir	9,1%	9,5%	9,3%	8,8%	8,6%
Barnalífeyrir	1,2%	1,3%	1,4%	1,0%	1,0%

44. Kennitölur, frh.

Samtryggingarsjóður, frh.	2022	2021	2020	2019	2018
Fjárhagsstaða samkvæmt tryggingafræðilegri úttekt					
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar	(7,9%)	(1,2%)	(0,2%)	(4,3%)	(4,8%)
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar	(4,7%)	(6,6%)	(1,6%)	(3,8%)	(2,2%)
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	37.875	35.209	33.106	29.150	26.737
Fjöldi virkra sjóðfélaga	10.817	11.019	10.664	8.768	8.018
Fjöldi lífeyrispega	2.380	2.167	1.963	1.746	1.537
Stöðugildi	21	21	21	21	21
Iðgjöld alls (á föstu verðlagi)	8.388.228	8.186.837	7.578.992	7.323.640	7.066.724
Lífeyrir alls (á föstu verðlagi)	3.654.869	3.342.564	3.107.191	2.797.507	2.571.559
Hreinar fjárfestingartekjur (á föstu verðlagi)	(7.414.009)	25.792.334	18.194.650	17.868.417	7.310.927
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður alls (á föstu verðlagi)	407.721	436.159	446.982	428.386	380.988
Hækkun (lækkun) á hreinni eign (á föstu verðlagi)	(3.142.141)	30.129.657	22.164.421	21.907.794	11.426.710
Lífeyrisbyrði	43,5%	40,8%	40,9%	38,2%	35,4%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af iðgjöldum	4,9%	5,3%	5,9%	5,9%	5,4%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna	(4,3%)	14,7%	11,5%	12,4%	5,7%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna	0,24%	0,25%	0,28%	0,30%	0,30%

Skilgreiningar

Hrein raunávöxtun	Raunávöxtun miðað við breytingu á gengi sjóðanna.
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar	Meðaltal hreinnar raunávöxtunar á fimm og tíu ára tímabili.
Fjöldi sjóðfélaga í árslok	Heildarfjöldi sjóðfélaga sem á réttindi í sjóðnum í árslok
Fjöldi virkra sjóðfélaga	Meðaltal fjölda sjóðfélaga sem greiddi iðgjald á reikningsárinu.
Fjöldi lífeyrispega	Meðaltal fjölda lífeyrispega sem fékk greiddan lífeyri á reikningsárinu.
Stöðugildi	Meðaltal stöðugilda lífeyrissjóðsins á reikningsárinu
Lífeyrisbyrði	Lífeyrisbyrði sýnir hlutfall lífeyrisgreiðslna af iðgjöldum.

Selected financial information 2022

Index

Report of the Board of Directors	84
Indipendent Auditor's Report	89
Statement of changes in net assets for pension payments	92
Balance sheet	93
Statement of cash flow	94
Statement of actuarial position	95
Financial indicators	96

The annual financial statement is prepared in accordance with the Act on annual accounts, the Act on mandatory pension insurance and the operation of pension funds, and the rules of the Financial Supervisory Authority on the annual financial reports of pension funds. The Fund values all marketable securities at market value, while mortgages are valued at nominal value with the addition of accrued interest and index adjustments, net of impairment.

Assets and number of members

At year-end 2022, the Fund's net assets available for payment of pensions amounted to ISK 366 billion, with the Fund's assets having decreased by ISK 1 billion, or 0.4%, over the year. Fund members were 56,902, increasing in number between years by 3.7%. Net assets available for payment of pensions in the private pension plan was ISK 194 billion and ISK 172 billion in the mutual insurance plan.

Contributions

Paid-in contributions to the Pension Fund in 2022 amounted to a total of ISK 20.2 billion, which represents a 7.9% increase from the preceding year. Minimum contributions amounted to ISK 15 billion, and supplementary contributions ISK 5.1 billion. Over the year, 10,462 members on average contributed to the mutual insurance plan, as compared to 11,019 members in the preceding year, which represents a 5.1% decrease between years. Paid-in contributions to the mutual insurance plan amounted to ISK 8.4 billion, which represents an increase of 12% between years. Over the year, 6,819 members on average contributed supplementary pension savings to the private pension plan, as compared to 6,709 members in the year before, which represents a 1.6% increase between years. Paid-in contributions to the private pension plan amounted to ISK 11.8 billion, which represents a 5% increase from the year before.

Pensions

Pension payments out of the mutual insurance plan amounted to ISK 3.7 billion in 2022, which represents a 19.6% increase from the preceding year. The total number of pensioners was 2,507. Pension payments out of the private pension plan amounted to ISK 5.8 billion, which represents an 8.9% increase from the year before. In the course of the year, ISK 315.1 million were disbursed in an extraordinary payment in connection with the temporary release of private pension savings due to the world pandemic to 162 Fund members, ISK 1.1 billion were used as payments on housing loans to 2,751 Fund members, and ISK 55.8 million for first housing purchases were disbursed to 47 Fund members in accordance with a ten-year plan established by the government that temporarily permits Fund members to use their contributions to reduce the principal of their housing loans and to use accrued contributions to purchase first housing.

Loans to Fund members

The Fund granted loans to members in the amount of ISK 14.3 billion in 2022, secured by mortgages on real estate; in the preceding year the loans were granted in the amount of ISK 11.6 billion. In the course of the year older loans amounting to 5.9 billion ISK were paid up, putting net lending at 8.4 billion ISK.

Securities holdings and performance

The Fund invested ISK 61.9 billion in securities in 2022; information on the asset allocations of investment plans is included in the annual financial report.

Following significant price increases in the securities markets of recent years, 2022 saw a reversal and market trends were unfavourable for investors. All the principal markets were down, which was reflected in the return of the Fund's portfolios over the year. Uncertainty resulting

from the war in Ukraine, energy trends in Europe, concerns over high inflation and rising prime rates led to increases in yields in the bond markets and reductions in asset prices, both stock markets and bond markets. The nominal return of the Fund over the year was -6.5% to 9.4%; the real return was -14.5% to 0.03%. Three of Almenni's investment plans showed positive returns in 2022; the Deposit Portfolio was on top and returned 9.4%, corresponding to a 0.03% real return. It was also the only portfolio that showed a positive real return, as the Consumer Price Index rose by 9.3% in 2022.

Introduction of new life expectancy tables

The Ministry of Finance announced in December 2021 that pension funds should employ new life expectancy tables in assessing the liabilities of mutual insurance plans. The new tables assume rising life expectancy of coming generations and that Fund members will now live longer than previously assumed. The anticipated additional years differ by age, as it is assumed that each year class will live longer than the preceding one. In the announcement, pension funds were granted three years to implement the life expectancy tables; nevertheless, the board of directors of Almenni Pension Fund decided to take the step in 2022.

The annual general meeting of the Fund, held on 31 March 2022, approved the following mitigating measures relating to these changes:

1. A new entitlement table took effect in conformity with the confirmation by the Ministry of Finance, effective from 1 April 2022. As compared to the earlier entitlement table, the new table assumes a lower amount of monthly pension payments, but over a longer time.
2. The contributions to minimum insurance coverage, which are paid into the mutual insurance plan, were increased from 8% to 8.5% of wages.
3. Age-related adjustment of entitlements. At the end of

the year, earned entitlements of Fund members were recalculated based on new assumptions, and the amounts of monthly payments deriving from earned entitlements were adjusted to rising life expectancy and longer time of payment. The adjustment differed by year of birth, as it is assumed that the length of the lives of year classes will differ and that younger year classes will live longer than older year classes.

4. In light of the favourable returns on investment in 2021 and the preceding years the annual general meeting also resolved to increase pension entitlements and pension payments in proportionally equal measure by 3.95%.

Actuarial position

In assessing the financial position of the mutual insurance plan, assets are compared to liabilities. The actuarial position is divided into three parts:

1. Accrued position. Current assets are compared to liabilities arising from entitlements that Fund members have earned through contributions to the Fund.
2. Future position. The net present value of contributions from active Fund members to the age of 70 is compared to the entitlements formed by future contributions.
3. Total position and comparison of total assets and total liabilities. Total assets represent the sum of assets at the current time and the net present value of future contributions. Total liabilities are the sum of accrued liabilities and future liabilities.

The following assumptions are used in the assessment of the liabilities of the mutual insurance plan.

1. Return 3.5% in excess of consumer price index.
2. Specific life expectancy based on Fund members' experience in the period of 2014–2018. This represents a departure from standardised life expectancy according to Regulation 391/1998, which is based on the national experience from 2014–2018 according to a notice

from the Minister of Finance and Economic Affairs. A reduced future mortality rate is projected according to a forecasting model of the Association of Icelandic Actuaries (FÍT), which was confirmed by the Minister of Finance and Economic Affairs in December 2021. The specific mortality rates of Fund members correspond to approximately 80% of general mortal rates.

3. Specific disability rate based on Fund members' experience in 2010 to 2014.
4. Icelandic childbirth and marriage rate based on standard assumptions.

The net nominal return on the mutual insurance plan in 2022 was -4.5%, but in the asset valuation used in the assessment of the Fund's actuarial position nominal return is calculated as 0.7% and real return as -7.9% in accordance with regulatory provisions. The discount rate used to assess liabilities, however, is a 3.5% real return. The net nominal return of the mutual insurance plan in the actuarial statement was therefore 11% below the discounting rate.

An actuarial survey carried out at year-end showed that the total assets of the mutual insurance plan is 302.6 billion ISK, comprising discounted assets and future contributions. The total liability of the mutual insurance plan is 317.4 billion ISK, putting liabilities in excess of assets by 14.8 ISK. The conclusion of the survey was that accrued liabilities are 7.9% in excess of assets, and the discounted value of future obligations is 0.1% in excess of future contributions. If the accrued position and the future position are added up, the total liabilities are 4.7% in excess of total assets.

The accrued position has worsened from the last survey from -1.2% to -7.9% of liabilities. The principal reason for the deteriorating position is the unfavourable returns of 2022, as the liabilities of the Fund are fully index-linked, with a 3.5% real return assumed. The computed return increased accrued liabilities by 13% between years. The liabilities were reduced by 9% with the age-related adjustment of

entitlements, but the proportional increase in entitlements increased them by 4%. In total, accrued liabilities increased by 10.4%, while assets increased by 0.7%.

The future position improved greatly between years, from -13.9% to -0.1% of liabilities. A new entitlement table was implemented in the course of the year which takes account of a longer payment period of pensions, which explains this change. It is important for the Fund to monitor closely the trends in life expectancy and gender mix of contributors to the Fund in the coming years and to update the entitlement table if assumptions regarding life expectancy and composition of members who contribute to the Fund change.

The total position of the Fund improved over the year from -6.6% to -4.7% of liabilities. The improved future position and new entitlement table are the principal reasons that the total position improved between years.

Salaries and number of full-time equivalent positions

Salaries and related expenses of employees, the board of directors, election committee and audit board amounted to ISK 426 million over the year. The increase in liability relating to staff vacation time amounted to 11.6 million between years. Full-time equivalent positions at year-end were 22.

Other material items

The objective of Almenni Pension Fund is to provide good service, professional education and advice. In the course of the year steps were taken in the direction of strengthening electronic service channels for Fund members through an improved members' portal and a new loan portal. Using the members' portal, Fund members can view information on their entitlements and personal holdings in illustrative graphics, and they can fill in applications and submit to the

Fund. The loan portal enables members to apply for loans and make extra payments on loans when convenient. In October the Fund took into use an appointment system, where members can request an interview or telephone conversation with advisors through the Fund's website. Those who use this feature receive an automatic response to their request for an appointment and a reminder when the time of meeting with an advisor approaches.

In 2022 elections to the board of directors were conducted electronically for the first time. There were two available seats on the board of principals and one on the board of alternates. On this occasion only seats occupied by male board members were available on the board of principals, but both genders were eligible for seats on the alternate board. All candidates were given an opportunity to provide presentations of themselves on the Fund's website with information on their education and professional experience, a brief introductory letter and a video. There was considerable interest in serving on the board, with ten candidates putting themselves forward for the two vacant seats and nine for the vacant seat on the alternate board. The election was successful, with participation four times greater than before. The results of the electronic election were announced at the Fund's annual general meeting. The result of the election was that Þórarinn Guðnason and Már Wolfgang Mixa were elected to the board as principal members and Frosti Sigurjónsson as an alternate member.

In June 2022 the Althing passed a law amending the Pension Fund Act and other acts of law, which entail considerable changes for Fund members. The act entered into force on 1 January 2023. The principal changes are the following:

1. The minimum contribution to a pension fund is increased from 12% of wages to 15.5%.
2. Pension funds are permitted to invite members to contribute up to 3.5% of their wages to what is known as specified personal pension savings with more restricted

permission for withdrawals than regular private pension savings.

3. Personal pension savings from minimum contributions will no longer be exempt from curtailment of social security payments or participation in the cost of residence in institutions for the elderly etc.
4. Individuals can use their specified personal pensions tax-free for the purchase of their first residence subject to certain conditions. Fund members who have not owned a residential property in the preceding five years can qualify as first buyers and take advantage of this provision.

The changes, their impact and returns of the year were discussed at a well-attended meeting for Fund members in September, and in addition Almenni discussed the changes in detail on its website. The subject-matter of the meeting attracted interest and over one thousand members either attended the meeting in person, streamed it, or have viewed a recording of the meeting.

Almenni Pension Fund's investment strategy for 2023 was approved by the board of directors of the Fund on 29 November 2022. On this occasion the changes made in the policy between years were insignificant, the principal changes involving a modified composition of bonds in the life portfolios and the mutual insurance plan. The effect is that the weight of bonds and debt instruments in foreign currencies is increased, while the weight of domestic bonds is decreased. The objective of the change is to increase the risk diversity in the portfolios. Fund members are encouraged to acquaint themselves with the Fund's investment strategy and the strategies of individual investment plans, which are published on the Fund's website.

The board of directors of the fund meets at least once a year without the presence of employees. According to its rules of procedure the board shall meet once every two years, at a minimum, to assess its work, procedures and practices, as well as the performance of sub-committees,

chairman of the board and managing director. The performance evaluation includes assessment by the board of the strengths and weaknesses of its work and procedures and attention to matters that the board believes could be improved. The board is then required to seek ways to improve procedures in accordance with the conclusions of the evaluation. A performance evaluation was last conducted the year before the last year of office of the board, but this year the board focussed on the investment strategy of the Fund.

There is still uncertainty regarding the principal asset markets of the world resulting from the war in Ukraine. There is complete uncertainty regarding the progress of the war, and it is clear that the conflict and economic sanctions can have an extensive impact on the world's economy and securities markets. Prices of a variety of raw materials have risen significantly since the outset of the war, including fossil fuel, various metals, corn and edible oils, as Russia and/or Ukraine are major exporters of these products. It is possible that his situation will continue, but the greatest risk of the war is if the conflict spreads and more countries get involved.

In October 2022 the Minister of Finance and Economic Affairs announced possible actions to be taken with regard to Íl-sjóður (a housing loan fund) and requested discussions with holders of HFF bonds (housing loan bonds) regarding a settlement based on principal, accrued interest and price level adjustments. Following the announcement, the market yield increased, and the market value of the bonds held by Almenni fell by an average of approximately 12%. Almenni and other pension funds have rejected negotiations with the State on settlement terms unless the settlement provides for a full settlement of accounts in accordance with the terms of the bonds themselves, taking into account future interest payments. See further Note 13 to this annual financial statement.

On 10 March 2023 the American Silicon Valley Bank

collapsed, and two days later official supervisory authorities closed the Signature Bank. At the beginning of the year the weight of these two banks represented 0.041% of the global equity index and 0.032% of Almenni Pension Fund's equity portfolio, so the direct impact of the fall of the banks is insignificant. There is uncertainty regarding any indirect impact of these events, and prices in stock markets have fallen as a result, inter alia due to fears that more banks could collapse and concerns regarding possible negative consequences for other companies.

Corporate Governance Statement

Almenni Pension Fund operates in accordance with the Fund's statutes, Act No. 129/1997 on mandatory pension insurance and the operation of pension funds and other rules applying to pension funds. The board and management of Almenni Pension Fund have set themselves the target of being guided at all times by principles of good governance. In the formulation of its governance approach the board of directors of the Fund has, among other things, taken account of, and used for guidance, the guidelines on corporate governance issued by the Iceland Chamber of Commerce, Nasdaq OMX Iceland hf. and the Confederation of Icelandic Employers. The Statement of Governance is attached to the Annual Financial Report.

Non-financial disclosure pursuant to Article 66 (d) of the Act on annual accounts

The Pension Fund is a public interest entity, as defined in the Annual Accounts Act No. 3/2006, as amended. Article 66(d) of the Annual Accounts Act notes that a summary with the report of the board of directors shall include information necessary to evaluate the development, scope, position and impact of the company in relation to environmental, social and human resource matters. Also, an account shall be provided of the policy of the entity as regards human rights and the means used by the entity to combat corruption and bribery.

The Statement of Governance attached to the Annual Financial Report includes information regarding the basis of the Fund, its role and objectives and policy on environmental, social and human resource matters. The policy of Almenni Pension Fund on responsible investment is reviewed concurrently with the investment strategy and confirmed separately by the board of directors. The policy takes account of environmental matters, social matters and corporate governance in the Fund's investments. These aspects are an important prerequisite for sustainability, enabling enterprises to return good results in the long term. The focus on sustainable development harmonises the long-term interests of investors and those of society as a whole. Almenni Fund's ownership policy is a declaration of the manner in which the Fund will exercise its influence as a shareholder in companies where the Fund has significant holdings, i.e. a 5% or greater holding in an individual company, or where the Fund is among the five

largest shareholders in a company. Almenni Pension Fund's policy on responsible investment and its Owners' Policy lay down the Fund's ethical criteria in its investment activities.

In assessing investment options, various aspects of the business activities of issuers are taken into account that relate to corporate responsibility and environmental matters. Among other things, enterprises are required to abide by laws and rules, collective bargaining agreements and other agreements on employees' rights, and to formulate and enforce a policy on environmental matters and corporate responsibility. Almenni Pension Fund enforces a policy on corporate responsibility regarding its investments by specifying in memoranda on the assessment of investment options whether a securities issuer has in place a policy on environmental matters, social matters and governance and what that policy entails. According to the owners' policy, employees of Almenni Pension Fund attend open presentation meetings of companies in which the Fund invests, in addition to scrutinising their financial statements, presentations and other publications. If the Fund sees reason to request further details of certain aspects of a company's business activities and organisation a meeting is requested with its management. The basis of such communications is to seek more detailed information on topics that management is permitted to provide responses to. If the Fund sees reason to address comments to a company, then the Fund directs such communications to the chairman of the board of directors of the company, unless its rules of procedure provide other guidance.

Confirmation of the Annual Financial Statement

The board of directors and managing director of Almenni Pension Fund hereby confirm the annual financial statement of the Fund for the year 2022 with their signatures.

Reykjavík, 14 March 2023

Board of Directors:

Hulda Rós Rúriksdóttir, Chairman of the Board

Arna Guðmundsdóttir, Vice-chairman

Már Wolfgang Mixa

Ólafur H. Jónsson

Sigríður Magnúsdóttir

Þórarinn Guðnason

Managing Director:

Gunnar Baldvinsson

The annual financial statement of Almenni Pension Fund for 2022 is signed electronically by the board of directors and managing director.

To the members of the board and members of Almenni lífeyrissjóðurinn.

Opinion

We have audited the financial statements of Almenni lífeyrissjóðurinn, which comprises statement of change in net assets for pension payments, statement of financial position as at December 31, 2022, statement of cash flows, statement of actuarial position at year end and notes to the financial statements including a summary of significant accounting policies.

In our opinion, the accompanying financial statements give a true and fair view of the financial position of the Fund as at 31 December 2022, and its financial performance and its cash flows for the year then ended, in accordance with the Icelandic Financial Statements Act on pension funds.

Our opinion in this report on the financial statements are consistent with the content of the additional report that has been submitted to the Fund's audit committee in accordance with the Audit Regulation (537/2014) Article 11.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with the International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Independence

We are independent of the Almenni lífeyrissjóðurinn in accordance with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) together with the ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements in Iceland,

and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these rules and requirements.

To the best of our knowledge, we have not provided any prohibited non-audit services as described in article 5(1) of Regulation (EU) no. 537/2014.

Appointment of auditor

We were initially appointed as auditor of Almenni lífeyrissjóðurinn on April 7, 2016 for the financial year 2017. We have been reappointed every year since then.

Key audit matters

Key audit matters are those matters that, in our professional judgement, were of most significance in our audit of the financial statements for the financial year 2022. These matters were addressed during our audit of the financial statements as a whole and in forming our opinion thereon. We do not provide a separate opinion on these matters. For each matter below, our description of how our audit addressed the matter is provided in that context.

We have fulfilled our responsibilities described in the "Auditor's responsibilities for the audit of the financial statements" section, including in relation to the key audit matters below. Accordingly, our audit included the design and performance of procedures to respond to our assessment of the risks of material misstatement of the financial statements. The results of our audit procedures, including the procedures performed to address the matters below, provide the basis for our audit opinion on the financial statements.

► Why significant

• Valuation of unlisted investments and listed bonds in inactive markets

Unlisted investments and listed investments in inactive

markets amount to ISK 92,204 m. or 25.5% of total assets as of December 31, 2022 (ISK 48,130 m. as of December 31, 2021). These assets are categorized as level 2 and 3 fair value assets in the notes to the financial statements.

Among the above-mentioned investments are unlisted equities, investment funds, private equity funds, unlisted bonds and listed bonds in inactive markets. The value of these investments is based on management estimation and is affected by the assumptions and models used to calculate their value.

Significant judgments were:

- Rate of return used for unlisted equities
- Estimated future cash flows
- Use of market rate of return
- Risk free rates of bonds
- Estimated credit risk

Due to the size of the account and it being highly subjective and involving management judgment, we believe valuation of unlisted investments to be a key audit matter.

► How our audit addressed the Key Audit Matter

The following are some of the procedures that were performed to respond to the risk of the key audit matter:

- Inspection of the valuation process.
- Control testing of the valuation monitoring process.
- For a risk-based sample we evaluated the methodology and significant assumptions used in the valuation of unlisted equities, investment funds and private equity funds and evaluation of supporting evidence used as basis for the valuation as well as confirming market transactions used to estimate credit spreads.
- Evaluation of the assumption of using market rate of return for bonds issued by the Housing Financing Fund and if the uncertainty regarding future cash flows were disclosed properly.

- For a risk-based sample we evaluated the methodology and significant assumptions, such as the risk-free rate, credit risk and counterparty risk.
- Inspection of the fair value categorization.

Additionally, an inspection of related notes was performed, see further in notes 10, 11, 13 and 24–33.

► Why significant

• Valuation of pension liability

The fund's pension liability amounted to ISK 317,428 m. as of December 31, 2022 (ISK 295,048 m. as of December 31, 2021). Ratio of net assets to liabilities as of December 31, 2022 was -4.7% meaning that liabilities were greater than assets at year-end (-6.6% as of year-end 2021). The pension liability is calculated by an actuary not employed at the pension fund.

Significant judgments were:

- Determination of mortality rates
- Determination of disability rates
- Specific calculations

Due to the complexity of the calculations the size of the account and its importance to the fund, we believe that valuation of pension liability a key audit matter.

► How our audit addressed the Key Audit Matter

The following are some of the procedures that were performed to respond to the risk of the key audit matter:

- Evaluation of the actuary's objectivity and competency.
- The process of the calculations was inspected
- Analytical procedures were performed on specific mortality and disability rates that are used in calculations of standardized mortality and disability rates issued by the Icelandic actuaries' association.
- Procedures were performed on a sample to confirm inputs and calculations

- Analytical procedures were performed on the development of the liability, assumptions and results.
- Sensitivity analysis was inspected by changing significant assumptions and evaluating the effects.

Additionally, an inspection of related notes was performed. See further in statement of actuarial position and notes 36 and 42.

Responsibilities of Managing Director and Board of Directors for the Financial Statements

The Board of Directors and the Managing Director are responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with the Icelandic Financial Statements Act of pension funds. CEO and Board of Directors are responsible for such internal control as they determine is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, the Board of Directors and Managing Director are responsible for assessing the Fund's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Fund or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

The Board of Directors is responsible for overseeing the Fund's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion.

Reasonable assurance is a high level of assurance but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with the International Standards on Auditing (ISAs) will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with the International Standards on Auditing (ISAs), we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Fund's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Fund's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements

or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Fund to cease to continue as a going concern.

- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

From the matters communicated with those charged with governance, we determine those matters that were of most significance in the audit of the financial statements of the current period and are therefore the key audit matters. We describe these matters in our auditor's report unless law or regulation precludes public disclosure about the matter or when, in extremely rare circumstances, we determine that a matter should not be communicated in our report because the adverse consequences of doing so would reasonably be expected to outweigh the public interest benefits of such communication.

Reykjavík, March 14, 2023

Geir Steindórsson
State Authorised Public Accountant

Ernst & Young ehf.
Borgartúni 30
105 Reykjavík

The annual financial statement of Almenni Pension Fund for 2022 is signed electronically by State Authorised Public Accountant.

Statement of changes in net assets for pension payments in 2022

	2022	2021
Premiums:		
Members	6,817,618	6,326,703
Employers	13,371,689	12,391,213
Transfer of rights and repayments	(101,698)	151,841
	20,087,609	18,869,757
Special supplementary premiums	32,460	26,970
	20,120,069	18,896,726
Pensions:		
Total amount of pensions	9,471,637	8,398,444
Contribution to Rehabilitation Fund	87,038	91,036
Direct expenses from invalidity pensions	3,290	2,948
	9,561,966	8,492,427
Net investment income:		
Net income from holdings in companies and funds	(14,743,636)	37,451,853
Net income from bonds	322,757	8,817,827
Interest income from bank deposits	3,003,537	1,505,502
Interest income from cash equivalents	263,271	98,598
Interest income from pensions and other claims	25,907	27,993
Investment expenses	(27,129)	(25,698)
	(11,155,294)	47,904,068
Operating expenses:		
Office and management expenses	853,018	831,132
Other income	8,672	4,778
Changes of net assets for pension payments during the year	(1,441,536)	57,454,019
Net assets from previous year	367,014,401	309,560,381
Net assets for pension payments at year end	365,572,864	367,014,401

Amounts are in ISK thousands

Balance sheet December 31, 2022

	2022	2021
Investments:		
Holdings in companies and funds	184,942,916	192,199,626
Bonds	138,616,159	135,483,440
Bank deposits	34,271,246	29,867,709
Other investments	1,800	2,760
	357,832,121	357,553,535
Claims:		
Premiums receivable	700,000	700,000
Other claims	25,430	95,327
	725,430	795,327
Cash equivalents	7,466,398	9,532,896
Total assets	366,023,949	367,881,758
Liabilities:		
Cost incurred and income collected in advance	409,911	338,162
Other liabilities	41,174	529,196
Total liabilities	451,085	867,358
Net assets for pension payments	365,572,864	367,014,401
Mutual insurance fund	171,642,155	174,784,296
Private accounts	193,930,709	192,230,104
Commitments off Balance Sheet	20,924,845	20,552,503

Statement of cash flow 2022

	2022	2021
Inflow:		
Premiums	20,145,976	18,824,719
Paid interest income on cash equivalents and claims	227,024	73,978
Other inflow	8,672	4,778
	20,381,672	18,903,475
Outflow:		
Pensions	9,500,371	8,467,247
Operating expenses	883,465	827,554
Other outflow	906	24,926
	10,384,742	9,319,726
New disposable resources for investments	9,996,931	9,583,749
Investment transactions:		
Received income from holdings in companies and funds	1,701,996	769,345
Investments in holdings in companies and funds	(28,394,356)	(16,479,822)
Sold holdings in companies and funds	19,761,695	6,132,506
Installments on bond principals and interest	22,821,767	39,803,646
Investments in bonds	(33,472,837)	(42,825,816)
Sold bonds	6,882,062	454,196
New bank deposits	(1,400,000)	0
Repaid bank deposits	0	90,000
	(12,099,674)	(12,055,946)
Increase (decrease) in cash equivalents	(2,102,743)	(2,472,197)
Exchange rate difference on cash equivalents	36,246	25,377
Cash equivalents at beginning of year	9,532,896	11,979,715
Cash equivalents at year end	7,466,398	9,532,896

Amounts are in ISK thousands

Statement of actuarial position December 31, 2022

	December 31, 2022			December 31, 2021		
	Accrued position	Future position	Total	Accrued position	Future position	Total
Assets:						
Net assets for pension payments	171,641,555	0	171,641,555	174,784,296	0	174,784,296
Difference in book value and net present value of bonds	(568,474)	0	(568,474)	(8,489,067)	0	(8,489,067)
Net present value of future premiums	0	131,565,053	131,565,053	0	109,213,768	109,213,768
Total assets	171,073,081	131,565,053	302,638,134	166,295,229	109,213,768	275,508,998
Liabilities:						
Old age pension	164,494,350	116,353,289	280,847,639	148,770,491	112,540,584	261,311,075
Disability pension	6,472,543	5,835,375	12,307,918	5,788,771	5,522,947	11,311,718
Spouses pension	10,277,772	2,105,224	12,382,995	9,475,789	2,075,287	11,551,075
Child pension	239,566	1,246,487	1,486,053	223,150	1,078,078	1,301,229
Net present value of future operating expenses	4,304,676	6,098,356	10,403,032	3,983,938	5,588,892	9,572,830
Total liabilities	185,788,906	131,638,731	317,427,637	168,242,139	126,805,788	295,047,927
Net assets in excess of liabilities	(14,715,825)	(73,678)	(14,789,503)	(1,946,909)	(17,592,020)	(19,538,929)
Ratio of net assets to liabilities at the beginning of the year	(1.2%)	(13.9%)	(6.6%)	(0.2%)	(3.5%)	(1.6%)
Ratio of net assets to liabilities at year-end	(7.9%)	(0.1%)	(4.7%)	(1.2%)	(13.9%)	(6.6%)

Amounts are in ISK thousands

Mutual insurance fund	2022	2021	2020	2019	2018
Net real yield	(12.7%)	10.2%	8.2%	10.4%	2.3%
Average net real yield the last 5 years	3.3%	7.7%	5.7%	5.4%	4.6%
Average net real yield the last 10 years	4.1%	6.5%	5.9%	5.2%	4.2%
Investment securities					
Listed holdings in companies and funds	42.7%	46.0%	41.2%	36.6%	32.4%
Unlisted holdings in companies and funds	11.2%	8.8%	8.3%	6.5%	5.3%
Listed bonds	30.7%	31.7%	35.3%	37.6%	44.2%
Unlisted bonds	15.4%	13.5%	15.2%	19.3%	18.1%
Other investments	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Assets in ISK	60.2%	59.7%	62.7%	66.8%	71.9%
Assets in foreign currencies	39.8%	40.3%	37.3%	33.2%	28.1%
Pension payments					
Old age pension	81.4%	80.7%	80.7%	81.2%	80.8%
Spouses pension	8.3%	8.5%	8.7%	9.0%	9.5%
Disability pension	9.1%	9.5%	9.3%	8.8%	8.6%
Child pension	1.2%	1.3%	1.4%	1.0%	1.0%
Financial position according to actuarial position					
Net assets divided by accrued liabilities	(7.9%)	(1.2%)	(0.2%)	(4.3%)	(4.8%)
Net assets divided by total liabilities	(4.7%)	(6.6%)	(1.6%)	(3.8%)	(2.2%)
Number of fund members at year end	37,875	35,209	33,106	29,150	26,737
Number of active fund members	10,817	11,019	10,664	8,768	8,018
Number of pensioners	2,380	2,167	1,963	1,746	1,537
Staff (full-time equivalent position)	21	21	21	21	21

Mutual insurance fund	2022	2021	2020	2019	2018
Total premiums	8,388,228	8,186,837	7,578,992	7,323,640	7,066,724
Total pensions	3,654,869	3,342,564	3,107,191	2,797,507	2,571,559
Total net investment income	(7,414,009)	25,792,334	18,194,650	17,868,417	7,310,927
Total operating expenses	407,721	436,159	446,982	428,386	380,988
Increase in net assets for pension payments	(3,142,141)	30,129,657	22,164,421	21,907,794	11,426,710
Pensions as percentage of premiums	43.5%	40.8%	40.9%	38.2%	35.4%
Operating expenses as percentage of premiums	4.9%	5.3%	5.9%	5.9%	5.4%
Net investment income as % of average asset position	(4.3%)	14.7%	11.5%	12.4%	5.7%
Operating expenses as percentage of average asset position	0.24%	0.25%	0.28%	0.30%	0.30%

| Fylgiskjöl

Staðfest af stjórn 29. nóvember 2022

Markmið Almenna lífeyrissjóðsins er að tryggja sjóðfélögum sínum sem hæstan lífeyri við starfslok, veita sjóðfélögum tryggingavernd vegna tekjumissis í kjölfar örorku og stuðla að auknu fjárhagslegu öryggi aðstandenda við andlát. Markmið fjárfestingarstefnunnar er að ávaxta fé sjóðfélaga á hagkvæman hátt og tryggja þeim sem besta ávöxtun miðað við áhættu (skilgreind með flökti ársávöxtunar). Við fjárfestingarárskvarðanir sjóðsins eru hagsmunir sjóðfélaga hafðir að leiðarljósi og miðað við að hámarka verðmæti eigna sjóðsins.

Sjóðstjórar skulu ávaxta fé sjóðsins með hliðsjón af þeim kjörum sem best eru boðin á hverjum tíma með tilliti til ávöxtunar og áhættu. Eignasamsetning Almenna lífeyrissjóðsins skal vera í samræmi við heimildir í VII. kafla og VII. kafla A. laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 með síðari breytingum.

Almenni lífeyrissjóðurinn stefnir að því að halda fjárfestingarkostnaði í lágmarki þannig að ávöxtunin skili sér sem mest til sjóðfélaga.

Í séreignarsjóði geta sjóðfélagar valið á milli sex ávöxtunarleiða í samræmi við aldur eða valið ávöxtunarleið eftir áhættuþoli. Sjóðfélagar geta einnig valið Ævileiðina en þá flyst inneign þeirra á milli verðbréfasafna með það fyrir augum að draga úr vægi hlutabréfa og minnka áhættu eftir því sem nær dregur starfslokum.

Eignir samtryggingarsjóðs eru ávaxtaðar í sérgreindu verðbréfasafni. Markmið safnsins er langtímahækkun eigna með fjárfestingum í skuldabréfum, hlutabréfum og innlánum. Fjárfestingarstefna samtryggingarsjóðsins tekur mið af réttindakerfi, lífeyrisbyrði, aldursamsetningu sjóðfélaga og áætluðu framtíðargreiðsluflæði vegna lífeyrisskuldbindinga sjóðsins.

Almenni lífeyrissjóðurinn telur að samfélagsleg ábyrgð, þ.e. áhersla á umhverfisþætti, félagslega þætti og góða stjórnarhætti, sé mikilvæg forsenda fyrir því að fyrirtæki stuðli að sjálfbærni og geti skilað góðri afkomu til langs

ALMENNI LÍFEYRISSJÓÐURINN

Samtryggingarsjóður

Ellíllífeyrir til æviloka
Örorkulífeyrir
Makalífeyrir
Barnalífeyrir

Séreignarsjóður

Ævisafn I
Ævisafn II
Ævisafn III
Húsnæðissafn
Innlánasafn
Ríkissafn

Ævileiðin

Ávöxtunarleiðir Almenna lífeyrissjóðsins eru sjö, sex fyrir séreignarsjóð og ein fyrir samtryggingarsjóð.

tíma. Með ábyrgum fjárfestingum er átt við að horft sé til umhverfismála, félagslegra málefna og stjórnarháttanna í fjárfestingum.

Lífeyrissjóðurinn hefur sett sér stefnu um ábyrgar fjárfestingar og hefur jafnframt skilgreint nánar viðmið og áherslur um stjórnarhætti í eigendastefnu lífeyrissjóðsins. Nánari upplýsingar um viðmið Almenna lífeyrissjóðsins um stjórnarhætti í þeim félögum sem sjóðurinn á verulegan eignarhlut í, er að finna í eigendastefnu sjóðsins.

Stefna um ábyrgar fjárfestingar og eigendastefna marka siðferðisleg viðmið Almenna lífeyrissjóðsins í fjárfestingum. Stefnur þessar eru fylgiskjöl með fjárfestingarstefnu og eru að auki aðgengilegar á vef sjóðsins.

Breytingar frá fjárfestingarstefnu 2022

- Breytingar eru gerðar á stefnu um samsetningu skuldabréfa í ævisöfnum og samtryggingarsjóði á milli ára. Stefna um skuldabréf og lánasamninga í erlendri mynt er aukin og á móti er vægi innlendra skuldabréfa minnkað. Í Ævisafni III er stefna um vægi skuldabréfa í erlendri mynt aukin hlutfallslega meira en í öðrum söfnum. Markmiðið með breytingunni er að auka áhættudreifingu í söfnum.
- Fjárfestingarstefnu Húsnæðissafns hefur verið breytt á þann hátt að stefna um sértryggð skuldabréf í safninu er

tekin út en heimildir í vikmörkum eru óbreyttar. Heimild til fjárfestinga í sértryggðum skuldabréfum hefur ekki verið nýtt þar sem erfitt að ná eignadreifingu í þeim eignaflokki vegna smæðar safnsins. Á móti er vægi veðskuldabréfa og ríkisskuldabréfa aukið í stefnu.

- Lágmarksviðmið um hlutfall auðseljanlegra eigna hefur verið skilgreint sem 65% í stað 70% í Ævisöfnum I–III og Húsnæðissafni. Breytingin er gerð til að auka svigrúm til fjárfestinga í eignum sem ekki eru skilgreindar sem auðseljanlegar. Í Ríkissafni er hlutfall auðseljanlegra eigna nú skilgreint sem 50% vegna eignar sjóðsins í skuldabréfum sem útgefin eru af ÍL-sjóði. Áfram er lögð áhersla á lausafjárstýringu í séreignarleiðum sjóðsins og allar ávöxtunarleiðir eru nokkuð yfir skilgreindum lágmarksviðmiðum.
- Litlar breytingar eru að öðru leyti gerðar á fjárfestingarstefnu ávöxtunarleiða á milli ára. Þó hefur vikmörkum einstakra eignaflokka í stefnu blandaðra safna verið hníkað til.
- Erlend hlutabréf í samtryggingarsjóði eru í undirvigt m.v. fjárfestingarstefnu og stefnt er að því að auka erlendar fjárfestingar og að samtryggingarsjóður nái stefnu á næstu 2–3 árum.

Hér á eftir er að finna fjárfestingarstefnu ávöxtunarleiðanna. Fyrri taflan sýnir fjárfestingarstefnu blandaðra safna Almenna lífeyrissjóðsins, þ.e. fjárfestingarstefnu ævisafnanna þriggja og fjárfestingarstefnu samtryggingarsjóðs.

Seinni taflan sýnir fjárfestingarstefnu safna sem fjárfesta eingöngu í skuldabréfum og innlánum, þ.e. fjárfestingarstefnu Ríkissafns, Innlánasafns og Húsnæðissafns.

	Ævisafn I			Ævisafn II			Ævisafn III			Samtryggingarsjóður		
	Stefna	Vikmörk Neðri Efri		Stefna	Vikmörk Neðri Efri		Stefna	Vikmörk Neðri Efri		Stefna	Vikmörk Neðri Efri	
Fjárfestingarstefna í %												
Skuldabréf og innlán	30	20	50	45	35	65	70	60	80	45	35	65
Innlán, laust fé	1	0	11	2	0	12	8	0	33	2	0	12
Með ábyrgð íslenska ríkisins	6,5	2	27	10	3	40	15	5	40	10	3	40
Bæjar- og sveitarfélög	3,5	0	13	5	0	15	4	0	15	4,0	0	15
Fjármálastofnanir	0	0	3	0	0	4	0	0	4	0,0	0	4
Fjármálastofnanir – sértryggð skuldabréf	3,5	0	8	5	0	15	7	0	17	4,0	0	15
Veðskuldabréf	8	0	12	12	0	20	19	0	25	15,0	0	30
Önnur skuldabréf	4,0	0	10	6	0	16	8	0	19	5	0	15
Skuldabréf og lánasamningar í erlendra mynt	3,5	0	7	5	0	10	9	0	15	5	0	10
Hlutabréf og sérhæfðir sjóðir	70	50	80	55	35	65	30	20	40	55	35	65
Innlend hlutabréf og innlendir sérhæfðir sjóðir	15	5	23	12,0	4	18	6,0	2	9,0	12,0	4	18
Innlend hlutabréf	10	5	23	8	4,0	18	4,0	2,0	9	8	4,0	18
Hlutir og hlutdeildarsk. annarra sjóða um sameiginlegar fjárfestingar	5	0	10	4,0	0,0	8	2,0	0,0	4,0	4,0	0,0	8
Erlend hlutabréf og erlendir sérhæfðir sjóðir	55	30	75	43,0	20	60	24,0	11	34,0	43,0	20	60
Erlend hlutabréf	46	30	75	36	20	60,0	20	11	34	36	20	60,0
Hlutir og hlutdeildarsk. annarra sjóða um sameiginlegar fjárfestingar	9	0	18	7	0	14,0	4	0	8	7	0	14,0
Eignastýringaraðferðir												
Virk stýring innlendra hlutabréfa		100%			100%			100%			100%	
Virk stýring skuldabréfa		100%			100%			100%			100%	
Virk stýring erlendra hlutabréfa	30%	10%	50%	30%	10%	50%	30%	10%	50%	30%	10%	50%
Hlutlaus stýring erlendra hlutabréfa	70%	50%	90%	70%	50%	90%	70%	50%	90%	70%	50%	90%
Markmið um gjaldmiðlasamsetningu												
Eignir í erlendra mynt	58,5	30	82	48	20	60	33	11	49	48	20	60
Eignir í innlendra mynt	41,5	18	70	52	40	80	67	51	89	52	40	80
Ávöxtun og áhætta, %												
Vænt ávöxtun		8,0%			7,5%			6,1%			7,5%	
Flökt ársávöxtunar		11,4%			9,2%			5,5%			9,2%	
Viðmið, %												
Skuldabréfavisitala KÍ með mt. 8,5 ár											25%	
Skuldabréfavisitala KÍ með mt. 7,75 ár		18,5%			28%							
Skuldabréfavisitala KÍ með mt. 4,5 ár								42%				
Vísitala sjóðfélagalána AL		8%			12%			19%			15%	
Erlend skuldabréfavisitala, SBWGU Index		3,5%			5%			9%			5%	
Vísitala aðallista		15%			12%			6%			12%	
Heimsvísitala hlutabréfa		55%			43%			24%			43%	
Viðmið fyrir meðaltíma skuldabréfa		8 ár			8 ár			6 ár			9 ár	
Leyfilegur meðaltími safna		6–11 ár			6–11 ár			2–8 ár			6–12 ár	
Viðmið fyrir meðaltíma markaðsskuldabréfa		7 ár			7 ár			4,5 ár			8 ár	
Leyfilegur meðaltími markaðsskuldabréfa		4–10 ár			4–10 ár			1–7 ár			5–11 ár	

	Ríkissafn			Innlánasafn			Húsnæðissafn		
	Stefna	Neðri	Efri	Stefna	Neðri	Efri	Stefna	Neðri	Efri
Fjárfestingarstefna í %									
Skuldabréf og innlán	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Innlán, laust fé		0	30	100	100	100	10	0	70
Með ábyrgð íslenska ríkisins	100	70	100				15	0	50
Fjármálastofnanir – sértryggð skuldabréf								0	50
Veðskuldabréf							70	30	90
Ávöxtun og áhætta, %									
Vænt ávöxtun		5,5%			5,0%			5,0%	
Flökt ársávöxtunar		4,2%						1,6%	
Viðmiðun, %									
Skuldabréfavisitala KÍ með mt. 5 ár		100%							
Skuldabréfavisitala KÍ með mt. 1 ár								25%	
Vísitala sjóðfélagalána AL								75%	
Meðaltal verðtryggðra vaxta á lífeyrisreikningum hjá viðskiptabönkum					100%				
Viðmiðun fyrir meðaltíma skuldabréfa		5 ár						8 ár	
Leyfilegur meðaltími safna		3–8 ár						6–13 ár	
Viðmiðun fyrir meðaltíma markaðsskbr.		5 ár						1 ár	
Leyfilegur meðaltími markaðsskuldabréfa		3–8 ár						0–5 ár	

Í töflunum eru eftirfarandi upplýsingar:

Fjárfestingarstefna

Fremst í hverju safni kemur fram langtímamarkmið um eignasamsetningu safnsins, síðan upplýsingar um vikmörk, sem segja til um leyfileg frávík frá langtíma stefnunni.

Eignastýringaraðferðir

Í Ævisöfnum I, II, III og samtryggingarsjóði er að lágmarki stefnt að því að 50% af erlendri hlutabréfaeign verði í hlutlausri stýringu. Fyrir fjárfestingar í innlendum hlutabréfum er stýringin að öllu leyti virk. Fyrir fjárfestingar í skuldabréfum sem eru tæk til stýringar er stýringin að öllu leyti virk.

Ávöxtun og áhætta

Vænt ávöxtun og flökt ársávöxtunar taka mið af fjárfestingarstefnu hvers safns fyrir sig og byggja á væntingum um langtímaávöxtun helstu verðbréfaflokka og sögulegum gögnum um flökt og samfylgni ávöxtunar m.v. mánaðarlegar mælingar á árunum 1998 til september 2022.

Viðmiðunarvísitala

Viðmiðunarvísitala skuldabréfa fyrir Ævisöfn I og II hefur 8 ára meðaltíma, fyrir samtryggingarsjóð 9 ára meðaltíma og fyrir Ævisöfn III 6 ára meðaltíma. Þessar vísitölur eru settar saman úr skuldabréfavisitölum NASDAQ OMX Iceland (Kauphallarinnar), vísitölu sjóðfélagalána AL og erlendri ríkis-

skuldabréfavisitölu, SBWGU Index. Viðmiðunarvísitala fyrir innlend hlutabréf er vísitala heildarávöxtunar aðallista kauphallarinnar og fyrir erlend hlutabréf er notuð heimsvísitala MSCI.

Viðmiðunarvísitala fyrir Ríkissafn er samsett vísitala byggð á verðtryggðri og óverðtryggðri skuldabréfavisitölum Kauphallarinnar með 5 ára meðaltíma. Viðmiðunarvísitala skuldabréfa fyrir Húsnæðissafn hefur 8 ára meðaltíma og er sett saman úr skuldabréfavisitölum Kauphallarinnar og vísitölu sjóðfélagalána AL. Viðmiðun fyrir Innlánasafn er meðaltal verðtryggðra vaxta á lífeyrisreikningum hjá innlendum viðskiptabönkum.

Staðfest af stjórn 29. nóvember 2022

Eftirlitskerfi með áhættu

Hjá Almenna lífeyrissjóðnum hefur verið mótað eftirlitskerfi með áhættu í starfsemi sjóðsins með það að markmiði að sjóðnum sé kleift að greina, meta, vakta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Eftirlitskerfið tekur til skipulags áhættustýringar og samanstendur af stefnumarkandi innri greiningum og reglum. Eftirlitskerfið samanstendur af eigin áhættumati, áhættustefnu, áhættustýringarstefnu, fjárfestingarstefnu, starfsreglum, verklagsreglum, verkferlum, starfslýsingum og öðrum innri reglum sjóðsins. Nánar má lesa um áhættuþætti í starfsemi sjóðsins og skipulag áhættustýringar í skýringum nr. 37–43 með ársreikningi sjóðsins.

Hlutverk starfseininga í skipulagi áhættustýringar og eftirlits með áhættu

Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á að árlega fari fram eigið áhættumat vegna starfsemi sjóðsins og á grundvelli eigin áhættumats setur stjórn áhættustefnu. Framkvæmd áhættumatsins fer fram hjá stjórnendum í samvinnu og samráði við stjórn sjóðsins og á grundvelli verkferils um eigið áhættumat.

Stjórnendur sem koma að eigin áhættumati eru framkvæmdastjóri, fjárfestingarstjóri, skrifstofustjóri og áhættustjóri. Framkvæmdastjóri, fjárfestingarstjóri og skrifstofustjóri eru eigendur áhættuþátta í þeim skilningi að hjá þeim er ákvörðunarvald samkvæmt umboði stjórnar til að taka áhættu í starfsemi sjóðsins. Áhættustjóri er í forsvari fyrir starfssviði áhættustýringar og ber ábyrgð á greiningu, mælingu og skýrslugjöf um áhættu í rekstri sjóðsins.

Eigið áhættumat

Um framkvæmd eigin áhættumats hefur verið skjalfest verkferli þar sem ferlinu, aðferðafræði við matið og hlutverkum þeirra sem koma að matinu er lýst. Við framkvæmd eigin áhættumats er lagt mat á líkindi þess að atburðir þróist á þann veg að viðkomandi áhætta raungerist

Fjárhagsleg áhætta

- Gjaldmiðlaáhætta
- Markaðsáhætta
- Ósamræmisáhætta
- Vaxtaáhætta
- Verðbólguáhætta
- Uppgreiðsluáhætta
- Áhætta vegna eigna utan eh.

Lífeyrisskuld- bindingaáhætta

- Skerðingaráhætta
- Lausafjárahætta
- Lýðfræðileg áhætta
- Umhverfisáhætta
- Iðgjaldaáhætta

Mótaðilaáhætta

- Samþjöppunaráhætta
- Landsáhætta
- Útlánaáhætta
- Hlutabréf
- Afhendingaráhætta
- Uppgjörsáhætta

Rekstraráhætta

- Áhætta vegna upplýsingatækni
- Áhætta vegna svika
- Áhætta vegna PFH
- Áhætta vegna útvistunar
- Frávikaáhætta
- Lagaleg áhætta
- Orðsporsáhætta
- Skjalaáhætta
- Starfsmannaáhætta
- Upplýsingaáhætta
- Áhætta tengd stjórnarháttum
- Úrskurðaráhætta lífeyris

og mat á áhrifum þess á eignir og skuldbindingar sjóðsins. Líkindum og afleiðingum eru gefnar tölur á bilinu 1–4, samanlagðar tölurnar segja til um hvert heildarmat viðkomandi áhættu er fyrir sjóðinn, þ.e. líkindin á að áhætta raungerist og hversu mikil fjárhagsleg áhrif það hefði fyrir sjóðinn. Sjóðurinn hefur skilgreint fjóra meginflokka áhættu í starfsemi sjóðsins og 31 undirflokk áhættu sem sjá má í töflunni hér fyrir ofan. Taflan sýnir einnig niðurstöður eigin áhættumats í nóvember 2022 þar sem grænn hringur táknar litla áhættu, gulur miðlungsáhættu og rauður mikla áhættu. Veigamestu áhættuþættir eru skilgreindir þeir sem í niðurstöðu eigin áhættumats eru metnir sem miðlungs- eða mikil áhætta.

Áhættustefna

Stjórn hefur sett sjóðnum áhættustefnu með það að markmiði að auka öryggi í rekstri sjóðsins. Áhættustefna er stefna stjórnar um áhættutöku, áhættuvilja og áhættuþol í starfsemi sjóðsins vegna veigamestu áhættuþætti og hvernig skuli greina, meta, vakta og stýra áhættu. Áhættustefnan byggir á framkvæmd og niðurstöðum eigin áhættumats sem og fjárfestingarstefnu sjóðsins. Í stefnunni er

fjallað um einstaka áhættuþætti, þeir skilgreindir og gerð er grein fyrir hvernig þeir eru metnir, mældir og vikmörk einstakra áhættuþátta eru tilgreind.

Áhættustýringarstefna

Áhættustýringarstefna er sett með hliðsjón af eigin áhættumati, áhættustefnu og fjárfestingarstefnu sjóðsins. Áhættustýringarstefna er lýsing á skipulagi áhættustýringar, hlutverkum starfseininga í skipulagi áhættustýringar, lýsing á áhættueftirliti og aðferðum sem sjóðurinn styðst við í mati á þeim áhættuþáttum sem áhættustefna sjóðsins nær til.

Áhættueftirlit og eftirfylgni

Áhættueftirlit samkvæmt áhættustýringarstefnu fer fram með reglulegum og tímasettum úttektum eða eftirlitsaðgerðum. Áhættustjóri fylgist með dagskrá eftirlitsaðgerða og skráðum eftirlitsaðgerðum og skoðar hvort niðurstöður séu innan viðmiða fyrir viðkomandi áhættu. Skýrslur áhættustýringar um framvindu áhættueftirlits og niðurstöður eftirlitsaðgerða eru jafnan yfirfarnar mánaðarlega af stjórnendum sjóðsins og jafnframt eru skýrslurnar birtar stjórn og endurskoðunarnefnd á lokuðum vef sjóðsins.

Stjórn og stjórnendur Almenna lífeyrissjóðsins hafa sett sér það markmið að hafa ávallt góða stjórnarhætti að leiðarljósi. Með stjórnarháttafirlýsingu þessari eru uppfylltar þær kröfur sem koma fram í 51. gr. reglna nr. 335/2015, um ársreikninga lífeyrissjóða. Við mótun stjórnarhátta hefur stjórn sjóðsins litið til og haft til hliðsjónar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja, sem eru gefnar út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins (6. útgáfa). Sjóðurinn vikur þó að hluta frá leiðbeiningunum einkum þar sem efnistöð eiga ekki við um lífeyrissjóði, til að mynda atriði sem varða hluthafafundi og hluthafa. Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja er hægt að nálgast á www.leidbeiningar.is.

Grundvöllur sjóðsins og hlutverk

Almenni lífeyrissjóðurinn starfar samkvæmt samþykktum sjóðsins, lögum nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða (hér eftir „lög um lífeyris-sjóði“) og öðrum reglum sem um lífeyrissjóði gilda. Almenni lífeyrissjóðurinn er fullgildur lífeyrissjóður og hefur starfsleyfi frá fjármála- og efnahagsráðuneytinu. Sjóðurinn er öllum opin en er jafnframt starfsgreinasjóður arkitekta, leiðsögumanna, lækna, hljómlistarmanna og tæknifræðinga.

Markmið Almenna lífeyrissjóðsins er að tryggja sjóðfélögum sínum sem hæstan lífeyri við starfslok, veita sjóðfélögum tryggingarvernd vegna tekjumissis í kjölfar örorku og stuðla að auknu fjárhagslegu öryggi aðstandenda við andlát. Sjóðurinn tileinkar sér ábyrga starfshætti og stefnir að því að vera í fararbroddi í upplýsingagjöf, þjónustu og nýjungum í lífeyrismálum.

Almenni lífeyrissjóðurinn er langtímafjárfestir. Stjórn sjóðsins hefur sett sérstaka fjárfestingarstefnu sem hefur það markmið að ná sem bestri ávöxtun að teknu tilliti til þeirrar áhættu sem fylgir fjárfestingum. Í fjárfestingarstefnu er einnig fjallað um stefnu sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar.

Lög, reglugerðir, reglur og leiðbeiningar sem sérstaklega varða stjórnarhætti

Í neðangreindum lista er að finna yfirlit yfir lög, stjórnvaldsreglur, leiðbeinandi tilmæli og innri reglur sem sérstaklega varða stjórnarhætti. Listinn er hér fyrst og fremst settur fram til upplýsinga og er því ekki um tæmandi talningu að ræða. Rétt er að geta þess að nánara yfirlit yfir lög, reglugerðir og aðrar reglur er m.a. að finna á heimasíðu fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands (hér eftir „FME“), www.fme.is, og upplýsingar um innri reglur og stefnur sjóðsins er að finna á heimasíðu hans, www.almenni.is.

Lög

- Lög nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.
- Lög nr. 87/1998, um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi.

Reglugerðir, með tilheyrandi breytingarreglugerðum

- Reglugerð nr. 391/1998, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.
- Reglugerð nr. 590/2017, um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða.
- Reglugerð nr. 698/1998, um ráðstöfun iðgjalds til lífeyris-sparnaðar og viðbótartryggingarvernd.

Reglur og leiðbeiningar FME

- Reglur FME nr. 335/2015, um ársreikninga lífeyrissjóða.
- Reglur FME nr. 180/2013, um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna lífeyrissjóða.
- Reglur FME nr. 577/2012, um endurskoðunardeildir og sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila.
- Leiðbeinandi tilmæli FME nr. 3/2010, um mat á hæfi lykilstarfsmanna.

Innri reglur Almenna lífeyrissjóðsins

- Samþykktir.
- Starfsreglur stjórnar.
- Siðareglur stjórnar.
- Viðskipti sjóðsins, starfsmanna og stjórnar.
- Fjárfestingarstefna.
- Stefna um samfélagslega ábyrgar fjárfestingar.
- Áhættustefna.
- Eftirlitskerfi með áhættu.
- Eigendastefna.
- Starfsreglur framkvæmdastjóra.
- Verklagsreglur um hæfi lykilstarfsmanna.
- Starfsreglur endurskoðunarnefndar.
- Starfskjarastefna.
- Persónuverndarstefna.
- Reglur um skipan kjörnefndar og framkvæmd stjórnarkjörs.
- Stefna Almenna lífeyrissjóðsins um ráðstafanir gegn hagsmunaárekstrum.
- Útvistunarstefna.

Stefna um samfélagslega ábyrgð og siðferðisviðmið

Stjórn Almenna lífeyrissjóðsins hefur samþykkt stefnu um ábyrgar fjárfestingar og með hvaða hætti hann fylgir henni eftir. Sjóðurinn telur mikilvægt að félög sem hann á eignarhlut í móti sér stefnu um umhverfismál og samfélagslega ábyrgð. Sjóðurinn fylgir eftir stefnu um samfélagslega ábyrgar fjárfestingar með því að tilgreina sérstaklega á minnisblöðum, við mat á fjárfestingarkostum, hvort og hvaða stefnu útgefandi verðbréfa hefur um umhverfismál, samfélagslega ábyrgð og stjórnarhætti. Það á einnig við um fjárfestingu í innlendum og erlendum sjóðum en þá er kannað hvort rekstraraðili hafi mótað stefnu um ábyrgar fjárfestingar og taki tillit til hennar við val á fjárfestingum. Starfsmenn hafa í sameiningu skilgreint neðangreind gildi

til að hafa sem leiðarljós í störfum fyrir lífeyrissjóðinn og sjóðfélaga hans.

Heilindi

Við virðum það sem okkur er treyst fyrir.

Við virðum hvert annað.

Við gætum jafnræðis.

Við leitumst við að koma hreint fram, erum opin og einlæg í samskiptum.

Framsækni

Við keppum stöðugt að framförum.

Við erum opin fyrir breytingum og leitum lausna sem bæta hag sjóðfélaga.

Við ætlum að vera áfram í fararbroddi í lífeyrismálum.

Fagmennska

Við vöndum okkur við öll störf og vinnum faglega.

Við vinnum sem ein heild að markmiðum okkar – samvinna styrkir heildina.

Við veitum góða upplýsingagjöf.

Almenni hefur gott orðspor – okkur þykir vænt um það.

Stjórn sjóðsins hefur samþykkt starfsreglur stjórnar og sett sér siðareglur. Starfsmenn sjóðsins hafa einnig samþykkt siðareglur. Þá hefur sjóðurinn sett stefnu um ráðstafanir sem vinna eiga gegn hagsmunaaðrekstrum í starfsemi sjóðsins. Markmið reglnanna er að þeir sem starfa fyrir sjóðinn sýni gott fordæmi í störfum sínum og geri sér grein fyrir þeirri ábyrgð sem fylgir því að hafa umsjón með fjármunum sem eru í eigu sjóðfélaga. Reglunum er ætlað að styðja við vönduð vinnubrögð, draga úr hættu á hagsmunaaðrekstrum og auka öryggi í meðferð fjármuna sjóðsins. Í þeim er meðal annars fjallað um góða starfshætti, hagsmunaaðrekstra, fríðindi og meðferð trúnaðarupplýsinga.

Eigendastefna

Stjórn hefur samþykkt eigendastefnu sem er stefnulýsing um það hvernig lífeyrissjóðurinn beitir sér sem hluthafi í

félögum sem hann á verulegan eignarhlut í þ.e. 5% eða hærri eignarhlut í einstöku félagi eða þar sem lífeyrissjóðurinn er meðal fimm stærstu hluthafa félags.

Nýti sjóðurinn atkvæðarétt sinn á hluthafafundum í félögum þar sem hann á minni hagsmuna að gæta hefur hann stefnuna að leiðarljósi.

Í eigendastefnunni er meðal annars fjallað um samskipti við fyrirtæki, stjórnarhætti, hluthafafundi, stjórnarkjör, starfskjör og hvatakerfi. Í stefnunni er kveðið á um sérstaka valnefnd sem velur hvernig sjóður ráðstafar atkvæðum sínum í stjórnarkjöri. Í valnefnd sitja tveir aðilar tilnefndir af stjórn og framkvæmdastjóri eða fjárfestingarstjóri.

Starfskjarastefna

Markmið starfskjarastefnu er að stuðla að árangursríkum rekstri sjóðsins til langs tíma og úrvals þjónustu við sjóðfélaga. Stefnit er að því að búa til starfsumhverfi sem er hvetjandi til þess að sjóðfélagar gefi kost á sér til stjórnarstarfa og að sjóðurinn hafi yfir að ráða hæfu og vel þjálfuð starfsfólki. Sjóðurinn vill bjóða stjórnarmönnum, framkvæmdastjóra, lykilstarfsmönnum og öðrum starfsmönnum sjóðsins samkeppnishæf kjör og starfsumhverfi á við það sem býðst í hliðstæðum störfum hér á landi þannig að starfskjör séu hvetjandi og styðji við rekstrar- og þjónustumarkmið sjóðsins. Í stefnunni er lögð áhersla á endurmenntun, samkeppnishæf starfskjör, góðan aðgang að stjórnendum, tiltekinn vinnutíma, jafnvægi á milli vinnu og einkalífs, sveigjanleg starfslok vegna aldurs, ákveðna starfslýsingu og ábendingarkerfi fyrir starfsmenn sjóðsins.

Stjórnskipulag Almenna lífeyrissjóðsins

Stjórn

Stjórn sjóðsins fer með yfirstjórn hans og fjallar um allar meiriháttar ákvarðanir varðandi stefnumótun sjóðsins og starfsemi. Hún tekur stefnumarkandi ákvarðanir, er varða hag og starfsemi sjóðsins og mótar innra eftirlit lífeyrissjóðsins.

Stjórnin hefur lögbundnu hlutverki að gegna og hefur einnig sett sér starfsreglur þar sem hlutverk hennar er skilgreint ítarlega. Í starfsreglum stjórnar er meðal annars fjallað um verksvið, málsvara, stjórnarfundir, ákvörðunarvald, fundargerðir, þagnar- og trúnaðarskyldu og vanhæfi. Starfsreglur stjórnar eru aðgengilegar á heimasíðu sjóðsins.

Meðal verkefna stjórnar er að setja reglur sem kveða m.a. á um upplýsingagjöf til stjórnar um rekstur, iðgjöld, réttindaávinnslu og ráðstöfun eigna sjóðsins. Jafnframt setur stjórn verklagsreglu um verðbréfavíðskipti sjóðsins, stjórnar og starfsmanna. Auk þess mótar og setur stjórn fjárfestingarstefnu og áhættustefnu sjóðsins.

Stjórn sjóðsins er skipuð sex sjóðfélögum sem kjörnir eru með meirihlutakosningu í rafrænum kosningum fyrir ársfund sjóðsins. Niðurstöður kosninga eru kynntar á ársfundi og eru stjórnarmenn kjörnir til þriggja ára í senn og skal stjórnin skipuð þremur einstaklingum af hvoru kyni. Varamenn í stjórn eru þrír sjóðfélagar og skal hvort kyn eiga minnst einn fulltrúa. Stjórnin framkvæmir að lágmarki á tveggja ára fresti mat á störfum sínum, verklagi og starfsháttum, sem og frammistöðu undirnefnda, stjórnarformanns og framkvæmdastjóra. Stjórnin skal leita leiða til að bæta úr verklagi í samræmi við niðurstöður matsins.

Stjórnarmenn sjóðsins eru kosnir af sjóðfélögum og geta allir sjóðfélagar boðið sig fram til stjórnarsetu. Ekki eru sérstakar reglur um fjölbreytileika í stjórn sjóðsins, að öðru leyti en að kynjahlutföll skulu vera jöfn. Stjórnarmenn eru kjörnir af sjóðfélögum í rafrænu stjórnarkjöri í aðdraganda ársfundar. Allir sjóðfélagar geta boðið sig fram til stjórnar sjóðsins, enda uppfylli viðkomandi hæfisskilyrði 31. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Með þessu vill sjóðurinn stuðla að virku sjóðfélagalýðræði.

Á árinu 2022 voru haldnir 14 stjórnarfundir, þar af 10 frá síðasta ársfundi. Stjórn var ákvörðunarbær í öllum tilvikum. Á árinu 2023 hafa auk þess verið haldnir 4 stjórnarfundir, stjórn var ákvörðunarbær í öllum tilvikum.

Oddur Ingimarsson og Davíð Ólafur Ingimarsson voru stjórnarmenn til 31. mars 2022 þegar Már Wolfgang Mixa og Þórarinn Guðnason voru kosnir í þeirra stað. Oddgeir Ágúst Ottesen var varastjórnarmaður til sama tíma, en Frosti Sigurjónsson tók við af honum.

Varamenn eru boðaðir í forföllum aðalmanna og á tvo fundi á ári.

Aðalmenn í stjórn:

Hulda Rós Rúriksdóttir, formaður
Arna Guðmundsdóttir, varaformaður
Ólafur H. Jónsson
Sigríður Magnúsdóttir
Már Wolfgang Mixa
Þórarinn Guðnason

Varamenn í stjórn

Helga Jónsdóttir
Kristján Þ. Davíðsson
Frosti Sigurjónsson

Nánari upplýsingar um stjórnarmenn, svo sem fundarsókn og hagsmunatengsl, er að finna í rafrænni útgáfu af stjórnarháttayfirlýsingunni á heimasíðu sjóðsins.

Framkvæmdastjóri

Stjórn sjóðsins ræður framkvæmdastjóra, ákveður laun hans og önnur starfskjör, veitir honum prókúruumboð og setur honum starfsreglur sem eru aðgengilegar á heimasíðu sjóðsins.

Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur og fer í því efni eftir ákvæðum laga og samþykktu sjóðsins og þeirri stefnu og fyrirmælum, sem stjórn hefur gefið. Framkvæmdastjóri ræður starfsmenn til sjóðsins.

Framkvæmdastjóri sjóðsins er Gunnar Baldvinsson.

- Menntun: Viðskiptafræðipróf frá Háskóla Íslands árið 1985, MBA frá University of Rochester árið 1988 og próf í verðbréfavíðskiptum árið 1994.

- Starfsferill: Framkvæmdastjóri Almenna lífeyrissjóðsins frá 1990.
- Seta í stjórn: Engin.
- Hagsmunatengsl við helstu viðskiptaaðila og samkeppnisaðila sjóðsins: Engin.
- Sjóðfélagi í Almenna lífeyrissjóðnum: Já

Framkvæmdastjóri boðar vikulega svokallaða rekstrarfundir með helstu stjórnendum sem eru auk framkvæmdastjóra, Kristjana Sigurðardóttir, fjárfestingarstjóri, Sigríður Ómarsdóttir, skrifstofustjóri, Helga Indriðadóttir, sjóðstjóri, Helgi Pétur Magnússon, lögmaður sjóðsins og Sigurður Örn Karlsson, áhættustjóri.

Ársfundur

Stjórn sjóðsins boðar til ársfundar sjóðfélaga einu sinni á ári, að jafnaði í mars eða apríl en ekki síðar en fyrir lok júní mánaðar. Á ársfundi skal stjórn sjóðsins gefa skýrslu um störf sín á liðnu starfsári og um hag sjóðsins. Dagskrá ársfundar skal innihalda eftirfarandi dagskráliði: (1) skýrsla stjórnar; (2) staðfesting ársreiknings liðins starfsárs og kynning á tryggingarfræðilegu uppgjöri samtryggingarsjóðs; (3) kynning á fjárfestingarstefnu; (4) tillögur um breytingar á samþykktum sjóðsins (ef þær liggja fyrir); (5) kosning stjórnar; (6) kosning endurskoðenda og endurskoðunarfélags; (7) ákvörðun um laun stjórnar; og (8) önnur mál. Nánar er fjallað um stjórnskipulag sjóðsins í samþykktum hans sem og í lögum um lífeyrissjóði.

Endurskoðun

Stjórn annast um að nægjanlegt eftirlit sé haft með bókhaldi og meðferð fjármuna sjóðsins. Endurskoðunarnefnd Almenna lífeyrissjóðsins gerir tillögu til stjórnar um val á ytri og innri endurskoðanda sjóðsins. Ytri endurskoðandi er kosinn á ársfundi sjóðsins. Stjórn ræður innri endurskoðanda. Endurskoðun sjóðsins og innri endurskoðun eru í höndum aðskilinna endurskoðunarfyrirtækja.

Ytri endurskoðandi sjóðsins er endurskoðunarfyrirtækið Ernst & Young og innri endurskoðandi er endurskoðunarfyrirtækið Grant Thornton.

Tryggingastærðfræðingur

Í samræmi við 39. gr. laga um lífeyrissjóði og reglugerð nr. 391/1998, er árlega framkvæmd tryggingafræðileg athugun á starfsemi sjóðsins sem er ætlað að leggja annars vegar mat á áfallnar skuldbindingar sjóðsins og væntar framtíðarskuldbindingar og hins vegar á núverandi eignasafn, vænt iðgjöld og ávöxtun. Stjórn semur við löggiltan tryggingarstærðfræðing sem framkvæmir athugunina. Núverandi tryggingastærðfræðingur er Benedikt Jóhannesson hjá Talnakönnun hf.

Undirnefnd stjórnar – Endurskoðunarnefnd

Samkvæmt grein 6.5 í samþykktum sjóðsins skal stjórn sjóðsins skipa árlega sérstaka endurskoðunarnefnd.

Nefndina skipa:

Gísli Hlíðberg Guðmundsson, formaður nefndarinnar. Gísli er löggiltur endurskoðandi og starfar hjá fjármálaskrifstofu Reykjavíkurborgar.

Sigríður Magnúsdóttir, arkitekt, stjórnarmaður í sjóðnum frá 2017.

Eiríkur Þorbjörnsson, deildarstjóri hjá Verkís. Eiríkur sat um árabíl í aðalstjórn sjóðsins og síðar í varastjórn.

Áhættustjóri Almenna lífeyrissjóðsins er ritari nefndarinnar.

Hlutverk endurskoðunarnefndar er eftirfarandi:

1. Eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila.
2. Eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits, innri endurskoðun og áhættustýringu.
3. Eftirlit með endurskoðun ársreiknings.
4. Mat á óhæði endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtækis og eftirlit með öðrum störfum endurskoðanda og endurskoðunarfyrirtækis.

5. Setja fram tillögu til stjórnar um val á endurskoðanda eða endurskoðunarfyrtæki.

Á árinu 2022 hélt endurskoðunarnefnd 8 fundi, þar af 5 frá síðasta ársfundi, og 3 fundir hafa verið haldnir það sem af er árinu 2023. Starfsreglur endurskoðunarnefndar eru aðgengi-
legar á heimasíðu sjóðsins.

Undirnefnd stjórnar – kjörnefnd

Samkvæmt grein 5.1. í samþykktum sjóðsins skal stjórn sjóðsins skipa þriggja manna kjörnefnd í lok desember-
mánaðar ár hvert.

Kjörnefnd skipa:

Ólafur H. Jónsson, formaður nefndarinnar. Ólafur er bygg-
ingartæknifræðingur og hefur setið í aðalstjórn sjóðs-
ins frá 2014, var formaður hennar 2016–2021 og sat í
endurskoðunarnefnd sjóðsins frá 2009–2016.

Ingvar Júlíus Baldursson, rafmagnstæknifræðingur sem
starfar hjá Eflu. Ingvar hefur áður setið í aðalstjórn
sjóðsins.

Lára V. Júlíusdóttir, lögmaður hjá Lögmönnum Lauga-
vegi 3.

Fyrsti fundur kjörnefndar var haldinn 14. október 2021 en
nefndin hélt í heildina 13 fundi fyrir rafrænt stjórnarkjör
2022. Nú þegar hafa verið haldnir fimm fundir vegna rafræns
stjórnarkjörs 2023.

Áhættustýring og innra eftirlit

Áhættustýring

Til samræmis við reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi
með áhættu lífeyrissjóða hefur verið mótað eftirlitskerfi
með það að markmiði að sjóðnum sé kleift að greina, meta,
vakta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins, þar sem því verður
við komið. Eftirlitskerfið grundvallast á lagafyrirmælum,
reglugerðum, leiðbeinandi tilmælum FME og stefnumótun

sjóðsins. Eftirlitskerfið samanstendur af eigin áhættumati,
áhættustefnu, áhættustýringarstefnu, fjárfestingarstefnu,
starfsreglum, verklagsreglum, verkferlum, starfslýsingum og
öðrum innri reglum sjóðsins.

Áhættustjóri er ábyrgðaraðili áhættustýringar og veitir
starfssviði áhættustýringar forstöðu, starfssviðið heyrir
undir framkvæmdastjóra en áhættustjóri hefur milliliða-
lausan aðgang að stjórn sjóðsins og er jafnframt ritari
endurskoðunarnefndar. Áhættustjóri ber ábyrgð á greiningu,
mælingu og skýrslugjöf um áhættu í rekstri sjóðsins.

Nánari upplýsingar um áhættustýringu er að finna í
ársskýrslu og í skýringum í ársreikningi.

Innra eftirlit

Meginmarkmið með innra eftirliti Almenna lífeyrissjóðsins
er að stuðla að því að lífeyrissjóðurinn nái settum mark-
miðum í starfsemi sinni með kerfisbundnum og öguðum
vinnubrögðum ásamt því að fylgjast með að lögum, reglum
settum á grundvelli þeirra, samþykktum sjóðsins og öðrum
innri reglum sé framfylgt. Skipulag innra eftirlits tekur mið
af reglum FME nr. 577/2012 um endurskoðunardeildir og
sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila lífeyrissjóða og er innra
eftirlit sjóðsins yfirfarið árlega af þeim sem annast innri
endurskoðun hjá sjóðnum.

Innra eftirlit sjóðsins byggir m.a. á fjárfestingarstefnu,
áhættustefnu, áhættustýringarstefnu, reglubundnu áhættu-
eftirliti, skjalfestum innri reglum og ferlum, starfslýsingum,
aðgreiningu starfa, aðgangsstýringu upplýsingakerfa,
skýrsluskilum og reglulegri upplýsingagjöf. Áhættustýring
og áhættueftirlit er veigamikill þáttur í innra eftirliti. Verk-
ferlar hafa verið skjalfestir fyrir öll helstu verkefni við
rekstur sjóðsins til að auka áreiðanleika og stuðla að fylgni
við lög og reglur. Verkferlar eru uppfærðir jafnóðum og
breytinga er þörf og árlega eru allir verkferlar yfirfarnir og
endurskoðaðir í verkferlanefnd sem staðfestir breytingar.

Verkferlanefnd er skipuð framkvæmdastjóra, skrifstofustjóra,
fjárfestingarstjóra og áhættustjóra lífeyrissjóðsins. Áhættu-
stjóri sjóðsins er ritari nefndarinnar.

Þá hefur sjóðurinn sett sér reglur um notkun ábendingakerfis
fyrir starfsmenn til að koma á framfæri nafnlausum ábend-
ingum til innri endurskoðanda sjóðsins um alvarlega van-
rækslu eða misferli í starfsemi sjóðsins.

Staðfesting stjórnar

Stjórn sjóðsins hefur sett saman stjórnarháttayfirlýsingu
þessa eftir bestu vitund. Henni er ætlað að veita sem
bestar upplýsingar um stjórnarhætti sjóðsins til sjóðfélaga,
eftirlitsaðila og annarra aðila.

Samþykkt af stjórn Almenna lífeyrissjóðsins 14. mars 2023.